

**PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA
I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY
POWIATU NAKIELSKIEGO
NA LATA 2015-2020**

Nakło nad Notecią, wrzesień 2015 rok

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
Podstawy prawne i zakres opracowania	4
Metodologia opracowania programu	4
I. DIAGNOZA	6
I.1. POWIAT NAKIELSKI W PRZESTRZENI GOSPODARCZEJ KRAJU I REGIONU.	6
I.2. DEMOGRAFIA.	9
Ludność powiatu	9
Prognoza demograficzna ludności.....	12
Przyrost naturalny	13
Struktura ludności z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny	14
I.3. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W POWIECIE NAKIELSKIM	15
Poziom rozwoju gospodarczego.....	15
Dostępność komunikacyjna obszaru powiatu	16
Struktura gospodarki Powiatu.....	17
Struktura branżowa podmiotów gospodarczych	23
Wskaźnik przedsiębiorczości	24
I.4. BEZROBOCIE.	27
Stopa bezrobocia rejestrowanego	27
Struktura osób bezrobotnych.....	32
Dynamika rynku pracy Powiatu Nakielskiego w latach 2013-2015.....	35
I.5. ZAKRES USTAWOWYCH DZIAŁAŃ I AKTYWNOŚCI PUP W NAKLE NAD NOTECIĄ NA RYNKU PRACY	42
Centrum Aktywizacji Zawodowej	42
Usługi i instrumenty rynku pracy.....	42
Profilowanie osób bezrobotnych	43
I.6. PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ PUP NAKŁO W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO	46
I.7. EFEKTYWNOŚĆ PRACY PUP	48
II. OBSZARY PROBLEMOWE	63
III. ANALIZA SWOT – RYNEK PRACY POWIATU NAKIELSKIEGO.....	65
IV. UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE WDRAŻANIA PROGRAMU	66
Relacje instytucji i partnerów wdrażających Program na terenie Powiatu.....	66
Dokumenty strategiczne komplementarne z Programem	66

Główne obszary aktywności w ramach Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy	70
V. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ – MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE PROGRAMU ORAZ ZADANIA	74
VI. WDRAŻANIE PROGRAMU	81
VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	82
Spis wykresów, tabel i rysunków	83
Lista skrótów	86
Wykaz źródeł	86

WPROWADZENIE

Podstawy prawne i zakres opracowania

Podstawę prawną opracowania Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy powiatu nakielskiego (dalej Program) daje art. 9 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.), stanowiący:

„Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych”.

Celem tego dokumentu jest stworzenie planu działań w wymiarze strategicznym na podstawie diagnozy bieżącej sytuacji na rynku pracy i konsultacji z partnerami społecznymi i gospodarczymi. Ważnym aspektem Programu jest przygotowanie do realizacji zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w nowym okresie programowania 2014-2020 oraz uzyskanie komplementarności działań ze strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego i Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020.

Opracowanie zawiera diagnozę stanu rynku pracy powiatu nakielskiego uwzględniającą także kontekst regionalny. W diagnozie uwzględniono ogólne dane statystyczne dostępne w GUS w I połowie 2015 roku oraz aktualne dane dotyczące rynku pracy dostępne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nakle nad Notecią (PUP Nakło) i Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu (WUP Toruń) oraz w innych opracowaniach o charakterze statystycznym i strategicznym.

Punktem wyjścia do sformułowania części planistycznej Programu było zdefiniowanie problemów występujących na lokalnym rynku pracy. Przy planowaniu działań i ich wdrażaniu uwzględniono rolę partnerów społecznych i gospodarczych samorządu powiatowego i podległych mu instytucji. Kluczową częścią opracowania są cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania. Program odnosi się także do ogólnych zasad polityki PUP w sferze rynku pracy i w powiązanych obszarach polityki społecznej, w szczególności do sfery edukacji, minimalizacji zagrożenia wykluczenia społecznego i polityki rozwoju gospodarczego.

Metodologia opracowania programu

Podjęcie prac nad Programem zostało zapoczątkowane w I kwartale 2015 roku. W trakcie prac opracowano diagnozę statystyczną i przeprowadzono warsztaty planistyczne.

Uczestnicy warsztatów planistycznych, zdefiniowali główne obszary problemowe, opracowali analizę SWOT oraz określili cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania. Spotkania planistyczne odbywały się w I połowie kwietnia 2015 roku z udziałem zewnętrznego moderatora z firmy doradczej (Biuro Szkoleniowo-Doradcze KREATOR).

Przyjęte założenia metodologiczne przewidywały:

1. Zaangażowanie kluczowych partnerów związanych z kształtowaniem polityki zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.
2. Wykorzystanie istniejących opracowań analitycznych dla zdiagnozowania stanu wyjściowego.
3. Wykorzystanie pracy ekspertów zewnętrznych do moderowania procesu i sporządzenia dokumentu „Programu” na podstawie wniosków i propozycji sformułowanych przez uczestników warsztatów.

W trakcie prac uwzględniono także równolegle powstające dokumenty związane z wdrażaniem polityki terytorialnej w województwie w postaci Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego (ORSG) i Strategii

Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT BTOF), w ramach Strategii Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W skład ORSG Powiatu Nakielskiego wchodzi trzy gminy z terenu Powiatu Nakielskiego: gmina miejsko-wiejska Mroczka, gmina miejsko-wiejska Kcynia, gmina wiejska Sadki oraz samorząd Powiatu Nakielskiego. W ZIT BTOF wchodzi dwie gminy miejsko-wiejskie z terenu Powiatu Nakielskiego: Nakło nad Notecią i Szubin.

W czasie prac nad Programem wykorzystywano dostępne opracowania metodologiczne dotyczące planowania strategicznego oraz zasad wspierania rozwoju gospodarczego przez samorządy. Dotyczy to w szczególności obszaru aktywizacji lokalnego rynku pracy, który nie może się obyć bez zastosowania instrumentów wsparcia, znajdujących się w sferze działania samorządu terytorialnego. Instrumenty te służą przede wszystkim stymulowaniu wzrostu zatrudnienia i rozwoju gospodarczego poprzez działania na rzecz wzrostu aktywności gospodarczej.

W pracach nad częścią planistyczną Programu wykorzystywano w szczególności wydawnictwo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z 2012 roku pt. „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

Dla celów porównawczych w diagnozie statystycznej zestawiono powiat nakielski z powiatami pod pewnymi względami podobnymi (powiat żniński, powiat inowrocławski), powiatami znajdującymi się w znacznie lepszej sytuacji gospodarczej (miasto Bydgoszcz, powiat bydgoski) i powiatem lokującym się na końcu rankingu powiatów województwa kujawsko-pomorskiego (Lipno).

Uwaga:

W tekście Programu wykorzystano elementy Strategii ORSG Powiatu Nakielskiego, opracowanej przy udziale Biura Szkoleniowo-Doradczego KREATOR oraz niektóre dane i informacje ze Strategii Rozwoju Powiatu Nakielskiego na lata 2014-2020 opracowanej przez Lech Consulting Sp. z o.o.

I. DIAGNOZA

I.1. POWIAT NAKIELSKI W PRZESTRZENI GOSPODARCZEJ KRAJU I REGIONU.

Powiat nakielski położony jest w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jego część północna leży na terenie Wysoczyzny Krajeńskiej, którą przecina szeroka pradolina Noteci. Swymi granicami obejmuje regiony historyczne Krajny i Pałuk. Od północy sąsiaduje z powiatem sępoleńskim, od wschodu z powiatem bydgoskim, od południowego wschodu z powiatem żnińskim, a od zachodu z powiatem wągrowieckim oraz pilskim. Ważnym czynnikiem geograficznym jest bliskie położenie powiatu nakielskiego w sąsiedztwie miasta Bydgoszcz, stanowiącego centrum gospodarcze regionu. Miasto to charakteryzuje rozbudowany i wciąż rozwijający się rynek pracy. Położenie powiatu nakielskiego niedaleko Bydgoszczy istotnie wpływa na sytuację na rynku pracy.

Rysunek 1. Lokalizacja Powiatu Nakielskiego na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego.

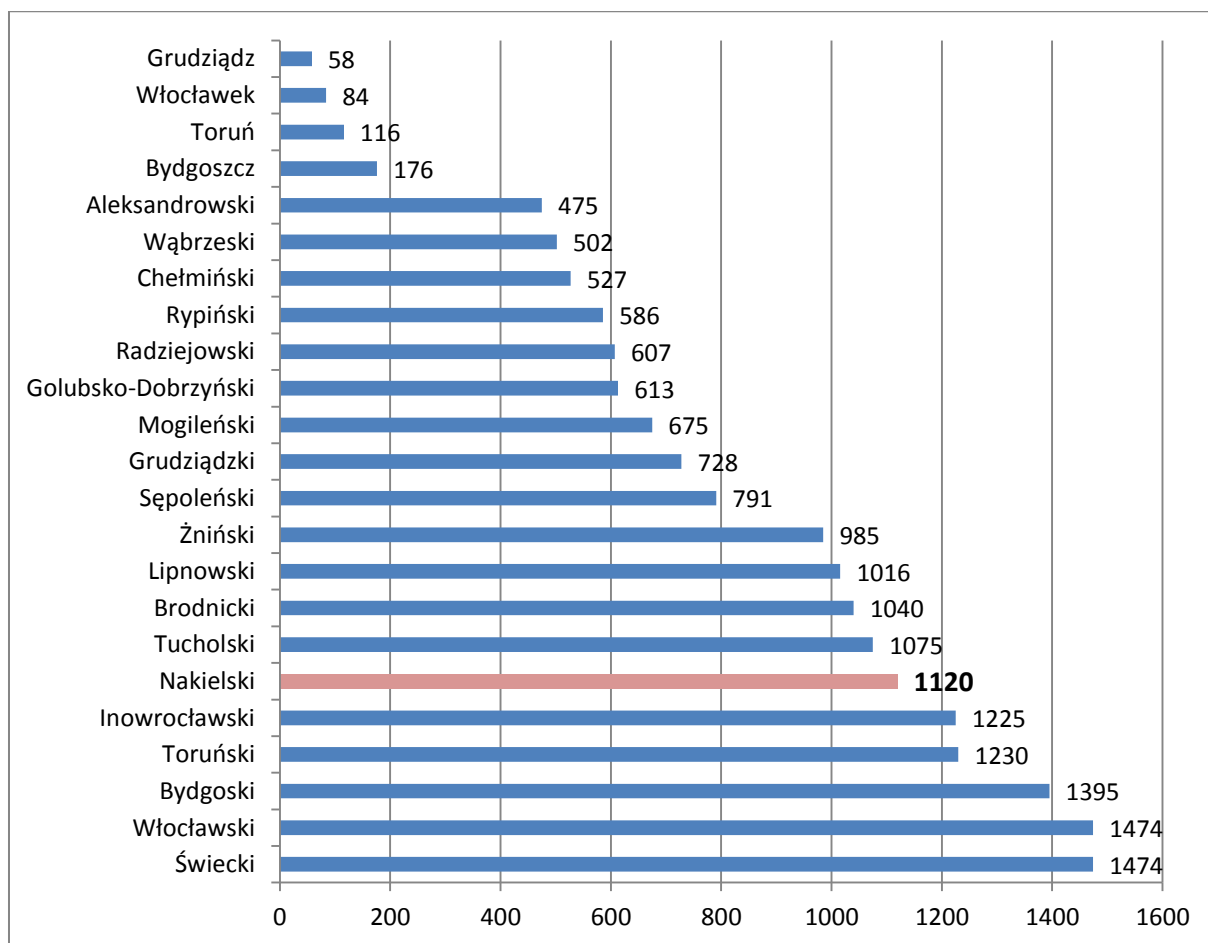

Źródło: <http://alumpolski.pl/hmp/rows.php?woj=2> (dostęp z dnia 20.02.2015 r.)

Powierzchnia Powiatu Nakielskiego wynosi 1120,0 km² (około 6,23% całej powierzchni województwa)¹. Siedzibą powiatu jest miasto Nakło nad Notecią. W skład powiatu wchodzi cztery gminy miejsko – wiejskie, tj. Mrocza, Nakło nad Notecią, Szubin, Kcynia oraz jedna gmina wiejska Sadki.

¹ Dane GUS - Bank Danych Lokalnych (dane na koniec 2014 r.).

Wykres 1. Powierzchnia powiatów woj. kujawsko-pomorskiego w km², stan w dniu 01.01.2014 r.

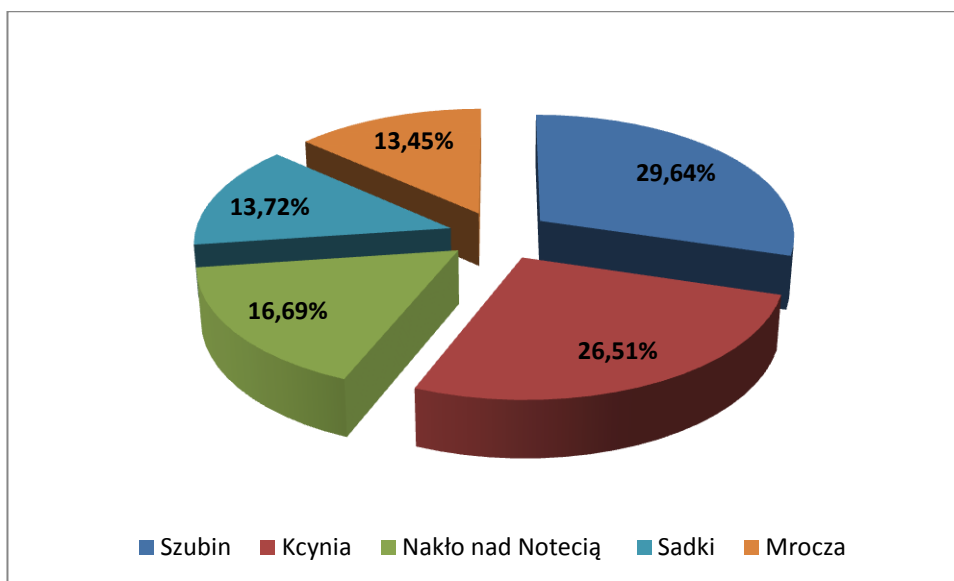
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS: Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2014 r.

Rysunek 2. Mapa administracyjna Powiatu Nakielskiego.

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 2. Procentowy udział powierzchni gmin w powiecie nakielskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Procentowy udział powierzchni gmin w całkowitej powierzchni powiatu nakielskiego przedstawia wykres nr 2. Z wykresu wynika, iż największą powierzchnię zajmują gminy: Szubin (29,64%) oraz Kcynia (26,51%). Natomiast najmniejszy obszar posiadają Gmina Sadki (13,72%) i Gmina Mroczka (13,45%) całkowitej powierzchni powiatu.

Teren powiatu przecinają dogodne połączenia komunikacyjne: droga krajowa nr 10 Szczecin - Płońsk, nr 5 Bydgoszcz – Poznań, linia kolejowa Piła – Bydgoszcz, a także trakt wodny Noteć i Kanał Bydgoski, stanowiący fragment międzynarodowej drogi wodnej E - 70 Antwerpia – Kaliningrad i międzynarodowa trasa rowerowa R1 z Francji do Rosji, biegnąca przez północną część powiatu.

Znaczną część powiatu nakielskiego zajmują tereny rolnicze, co niewątpliwie wywiera wpływ na stopę bezrobocia w powiecie, ponieważ udział rolnictwa w gospodarce obszaru jest znaczący w stosunku do sektora przemysłu.

Powiat nakielski charakteryzuje się ważnymi walorami przyrodniczymi związanymi z Doliną Noteci. Dla rozwoju gospodarki istotny jest rozbudowany system gospodarki wodnej – planuje się przywrócenie żeglugi śródlądowej na trasie drogi wodnej E - 70, w powiecie istnieje także przystań wodna (Nakło nad Notecią). Wykorzystanie tych walorów może w przyszłości wpłynąć na obniżenie stopy bezrobocia.

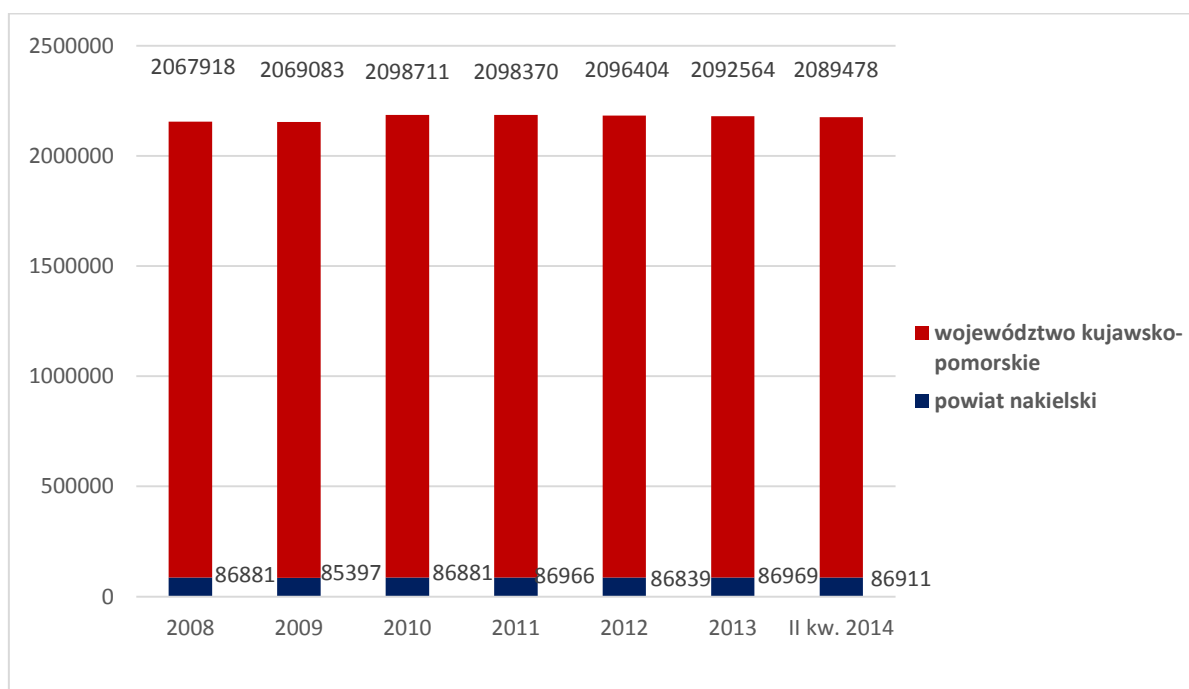
I.2. DEMOGRAFIA.

Ludność powiatu

Powiat nakielski zamieszkuje 86 911 osób², tj. 43079 mężczyzn i 43832 kobiet (stan w dniu 30.09.2014 r.). Pod względem liczby ludności powiat zajmuje w województwie kujawsko – pomorskim 5. pozycję, po powiecie inowrocławskim, bydgoskim, toruńskim i świeckim. Wskaźnik gęstości zaludnienia na terenie powiatu jest niski. Dane udostępnione przez Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, podane w III kwartale 2014 r. wskazują, iż wyniósł on wówczas 78 osób na km², przy średniej dla województwa 116 osób na km²³.

Poniższy wykres przedstawia, zmiany liczby ludności w Powiecie Nakielskim w latach 2008 – 2014 (III kwartał). Powiat nakielski na dzień 30.09.2014 r. zamieszkiwało 86 911 osób, o 1663 osób więcej niż w roku 2008. Na przestrzeni lat 2008 – 2011 liczba mieszkańców w powiecie ulegała nieznacznemu zwiększeniu. Tylko w 2012 r. spadła nieznacznie o 127 osób. Jest to korzystny trend na tle województwa kujawsko – pomorskiego, gdyż w całym regionie od 2011 roku obserwuje się raczej spadek liczby mieszkańców (wykres 4), zatem Powiat Nakielski jest jednym z tych, które korzystnie wyróżniają się na tle całego województwa.

Wykres 3. Stan ludności w Powiecie Nakielskim na tle ludności województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2008 – III kwartał 2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, Stan ludności wg płci (lata od 2008 r. do III kw. 2014 r.).

W 2014 roku województwo kujawsko – pomorskie zamieszkiwało 2 089 478 osób, tj. mniej o 3086 osób (0,15%) niż w roku poprzednim i więcej o 21 560 osób (1,03%) niż w 2008 r. (patrz wykres nr 4). Jak widać, od 2010 roku zauważyć można spadek liczby ludności w województwie. Trend ten jest zjawiskiem negatywnym, jednak analizując dwa ostatnie lata, dynamika tego spadku zwalnia.

Po względem gęstości zaludnienia w województwie, największą wartością tego wskaźnika charakteryzują się powiaty: inowrocławski (134 osoby na 1 km²), aleksandrowski (118 osób na 1 km²)

² Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Biuletyn statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego IV kwartał 2014”, Bydgoszcz luty 2015.

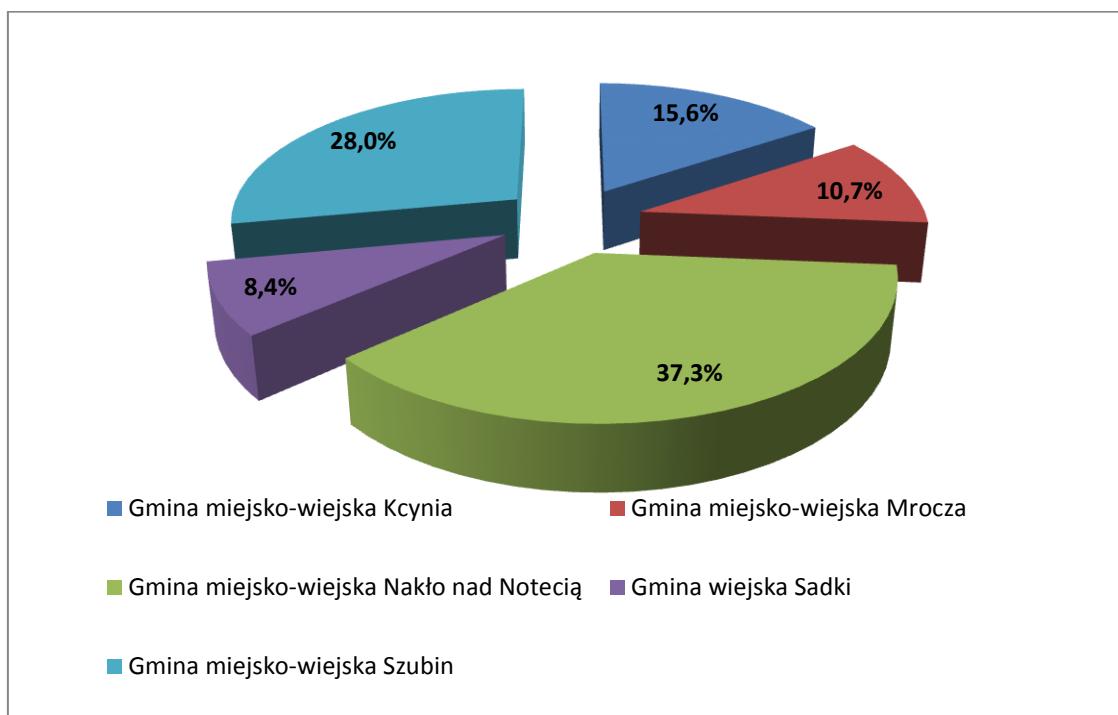
³ Ibidem.

oraz chełmiński (100 osób na 1 km²). Natomiast najmniej zaludniony jest powiat tucholski, gdzie gęstość zaludnienia wynosi tylko 45 osób na 1 km².

W powiecie nakielskim na początku 2014 roku najniższy wskaźnik zaludnienia wykazywała Gmina Kcynia – 46 osób na 1 km² oraz Gmina Sadki – 48 osób na 1 km². Natomiast najbardziej zaludniona była miejsko – wiejska Gmina Nakło nad Notecią – 174 osoby⁴ na 1 km², stanowiąca swoiste centrum powiatu.

Według danych GUS w 2014 roku najwięcej ludności zamieszkiwało gminę Nakło nad Notecią - 32 466 osób (około 37,3% ludności powiatu). Na drugim miejscu znalazła się Gmina Szubin z 24 282 mieszkańcami (około 28% ludności powiatu). Na kolejnych pozycjach znalazły się dwie gminy: Kcynia, którą zamieszkiwało 13 577 (15,6% mieszkańców powiatu) oraz Gmina Mroczka z 9 322 mieszkańcami (10,7% mieszkańców powiatu). Zdecydowanie najmniej osób zamieszkiwało gminę Sadki, gdyż tylko 7322 osoby (8,4% ogólnej liczby ludności powiatu)⁵. Sytuację tę ilustruje wykres nr 4.

Wykres 4. Ludność w podziale na poszczególne gminy Powiatu Nakielskiego.

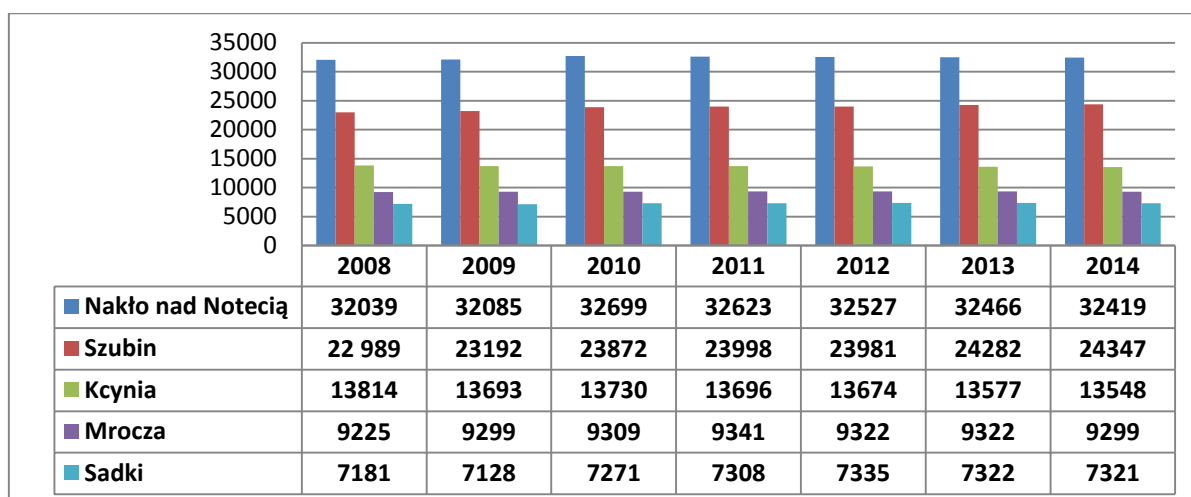
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Ludność. Stan i Struktura w przekroju terytorialnym. Stan w dniu 30.06.2014 r.

Wykres nr 5 przedstawia strukturę ludności powiatu nakielskiego z podziałem na gminy w latach 2008– 2014. Okazuje się, iż w obrębie powiatu nieznacznie zmalała, w porównaniu do roku 2013, liczba mieszkańców w gminie Kcynia (o 29 osób), Nakło nad Notecią (o 47 osób), Sadki (o 1 osobę) oraz Mroczka (o 23 osoby). Prawie we wszystkich gminach powiatu w 2014 r. liczba mieszkańców była wyższa w porównaniu z rokiem 2009. Wyjątek stanowiła gmina Kcynia. Liczba mieszkańców w tej gminie była w 2014 r. niższa o 266 osób w porównaniu do roku 2008.

⁴ Główny Urząd Statystyczny, Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2014 r., Warszawa 2014 r. s. 69

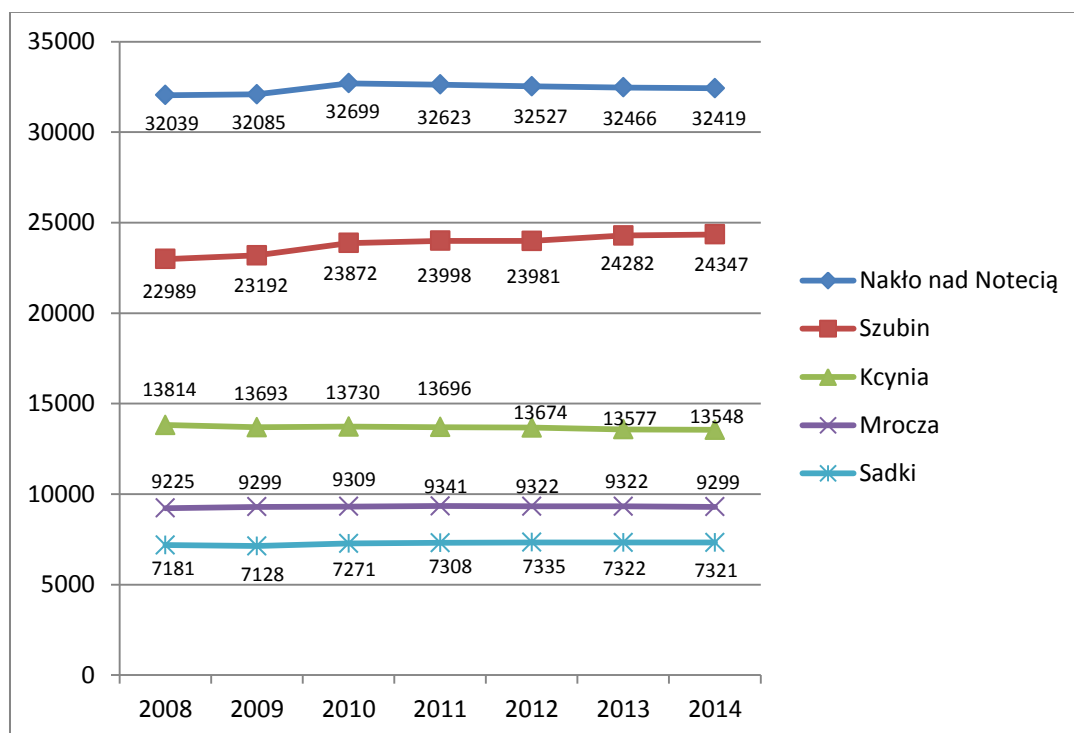
⁵ Ibidem.

Wykres 5. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu nakielskiego 2009 – 2014.

Źródło: opracowania własne na podstawie danych z GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 6. Trend zmian liczby ludności poszczególnych gmin powiatu nakielskiego w latach 2008-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS – Bank Danych Lokalnych.

Jak widać na powyższym wykresie, stały choć niezbyt dynamiczny przyrost liczby mieszkańców notuje Szubin. Pozostałe gminy pod względem demograficznym są względnie stabilne.

Prognoza demograficzna ludności.

Prognoza demograficzna ludności na lata 2014 – 2050 przygotowana przez Główny Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przedstawiona w tabelce nr 1, zakłada systematyczne zmniejszanie się liczby mieszkańców województwa kujawsko – pomorskiego. Według tej prognozy liczba ludności województwa kujawsko-pomorskiego w 2050 r. wyniesie niespełna 1799 tys., co w porównaniu z rokiem 2013 oznacza zmniejszenie o blisko 294 tys. osób, tj. o 14% (w kraju prognozuje się spadek o 4545 tys. osób, tj. o 11,8%).

Tabela 1. Prognoza demograficzna ludności w województwie kujawsko-pomorskim, na lata 2014, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050.

Wyszczególnienie	2014	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Ludność ogółem w tys. (31 XII)	2089,5	2065,4	2039,0	2003,9	1959,7	1908,8	1854,5	1799,0
Rok 2013 = 100	99,9	98,7	97,4	95,8	93,6	91,2	88,6	86,0
Struktura ludności według miejsca zamieszkania								
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Miasto	59,8	58,7	57,7	56,7	55,7	54,7	53,7	52,8
Wieś	40,2	41,3	42,3	43,3	44,3	45,3	46,3	47,2
Struktura ludności według wieku								
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0–14 lat	15,1	14,8	13,7	13,0	12,5	12,1	12,0	12,0
15–64	70,2	66,7	64,7	63,7	63,0	61,4	58,6	55,3
65 lat i więcej	14,7	18,5	21,6	23,2	24,5	26,6	29,4	32,8

Źródło: US w Bydgoszczy, Demografia dziś i jutro. Prognoza ludności województwa kujawsko-pomorskiego do 2050 roku, Bydgoszcz 11.02.2015 r.

Stopień urbanizacji regionu jest umiarkowany, a prognozuje się dalszy spadek odsetka mieszkańców miast. Jak wynika z danych statystycznych województwo zamieszkuje w znaczącym odsetku ludność w wieku 15-64 lat (ok. 70%). Obecnie po ok. 15% liczby ludności to dzieci w wieku 0-14 lat oraz osoby starsze mające 65 lat i więcej. Prognoza US w Bydgoszczy zakłada, że przyrost naturalny będzie się zmniejszał, a jednocześnie będzie rosła liczba osób starszych. Prognozy dla powiatu nakielskiego zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 2. Demografia w latach 2012, 2013 oraz prognoza demograficzna ludności na lata 2014-2020 w powiecie nakielskim.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność ogółem (os.)	86839	86969	87099	89232	89365	89499	89633	89767	89901
Struktura ludności według miejsca zamieszkania (%)									
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Miasto	43,7	43,58	43,3	43,02	42,74	42,46	42,18	41,9	41,62
Wieś	56,3	56,42	56,7	56,98	57,26	57,54	57,82	58,1	58,38
Struktura ludności według płci (%)									
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Mężczyźni	49,55	49,58	49,64	49,7	49,76	49,82	49,88	49,94	50,0
Kobiety	50,45	50,42	50,36	50,3	50,24	50,18	50,12	50,06	50,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

Prognoza przewiduje zmiany w strukturze demograficznej Powiatu, ale ich tempo i skala ma być mniejsze niż dla całego województwa.

Przyrost naturalny

Zmiany demograficzne w dużej mierze zależą od przyrostu naturalnego oraz wewnętrznych i zagranicznych migracji ludności. Dane te prezentują poniższe tabele.

Tabela 3. Przyrost naturalny oraz saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w powiecie nakielskim w latach 2010, 2012, 2013.

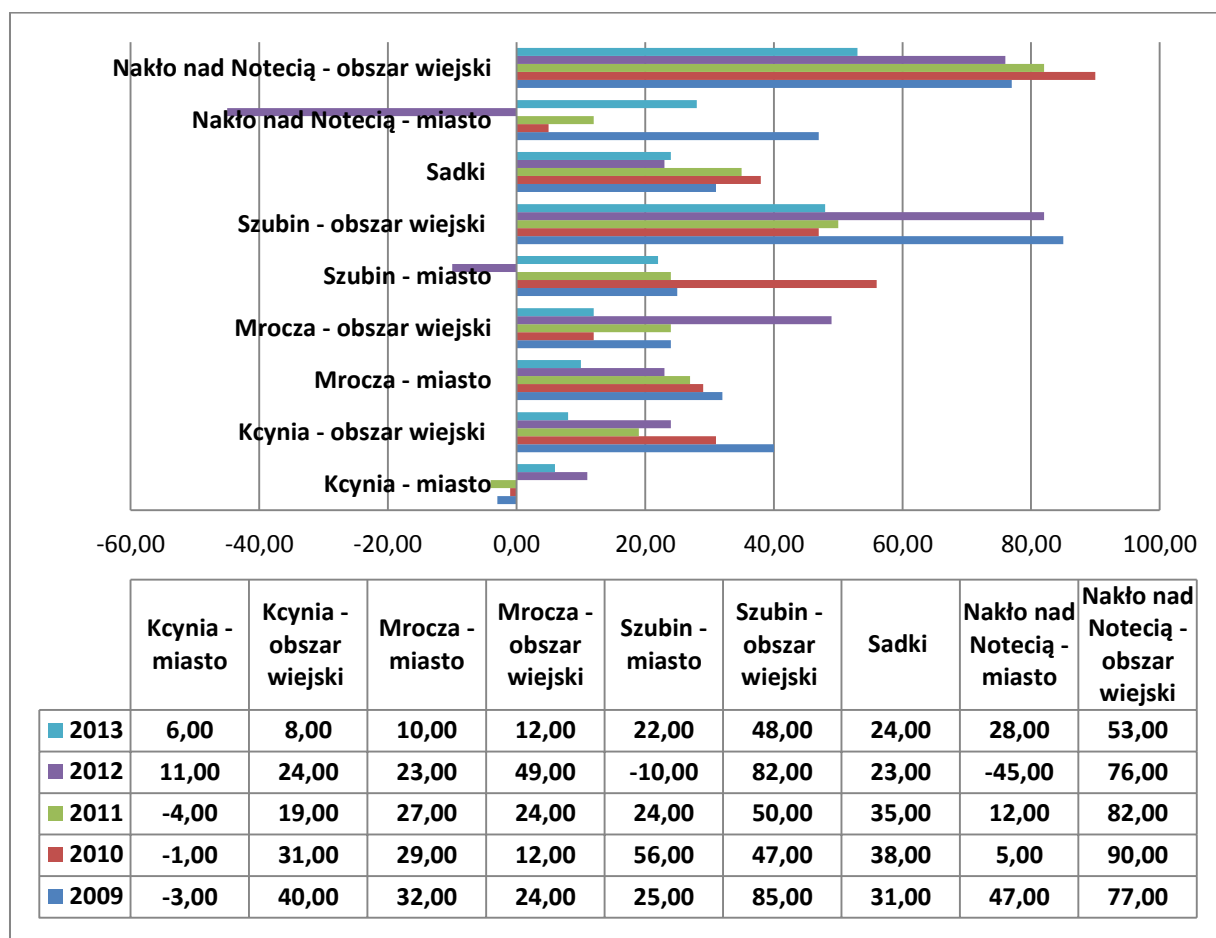
Wskaźnik demograficzny	2010	2012	2013
Przyrost naturalny na 1000 ludności	3,5	2,7	2,4
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,9	-3,0	-2,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Bydgoszczy.

Jak widać, współczynnik przyrostu naturalnego w powiecie nakielskim utrzymuje się na niskim poziomie z trendem ujemnym. Liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów, różnica ta nie jest jednak duża.

Saldo migracji w badanym okresie było ujemne, jednak z trendem wzrostu, na podstawie czego prognozować można spadek liczby osób emigrujących. Tendencja ta może świadczyć o wzroście zadowolenia mieszkańców z życia w powiecie nakielskim.

Wykres 7. Przyrost naturalny gmin Powiatu Nakielskiego w latach 2009-2013.

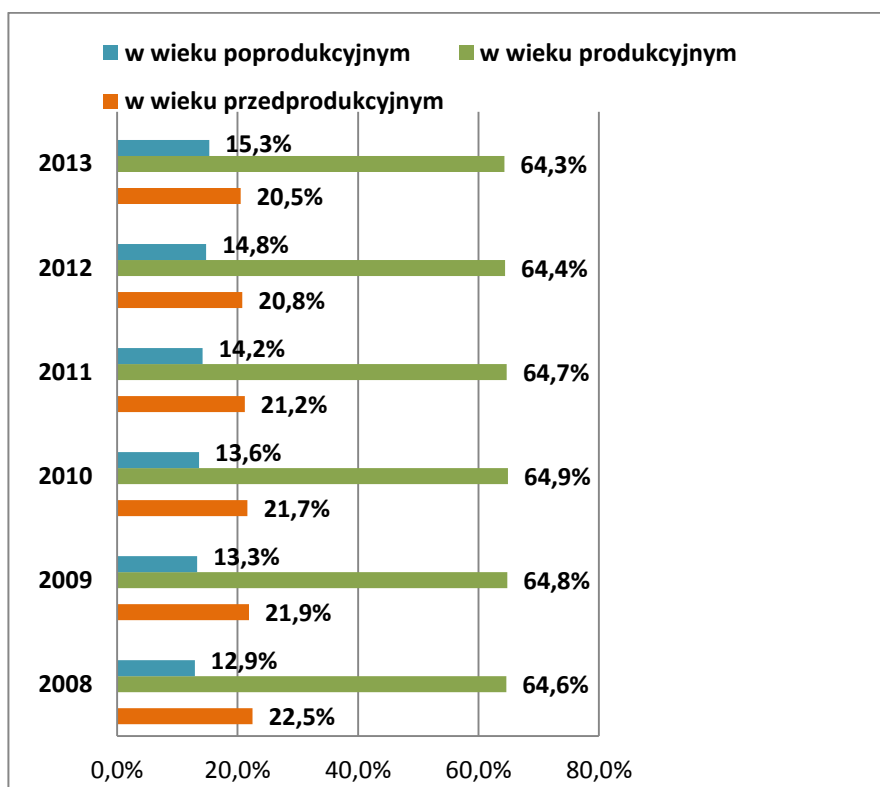

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

Struktura ludności z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny

Ważne informacje na temat uwarunkowań rozwoju lokalnego rynku pracy zawierają statystyki dotyczące struktury ludności wg ekonomicznych grup wiekowych.

Wykres 8. Procentowy udział ludności na terenie powiatu nakielskiego według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2008 – 2013.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

Dane dotyczące struktury wiekowej ludności ukazują, że najwięcej, bo ponad 60% ludności powiatu to osoby w wieku produkcyjnym. Wiek produkcyjny - dla mężczyzn przyjęto wiek 18 - 64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej⁶. Powyższy wykres ukazuje malejącą liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnącą w wieku poprodukcyjnym. Jest to konsekwencja demograficznej zmiany modelu rodziny przejawiającej się spadkiem liczby urodzeń.

Co istotne, spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym świadczy o występowaniu zjawiska starzenia się społeczeństwa. Niekoniecznie zjawisko to należy uznać za negatywne, ponieważ jest przejawem wydłużania się okresu trwania ludzkiego życia, co za tym idzie poprawy jakości tego życia oraz postępu cywilizacyjnego⁷.

⁶ Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014.

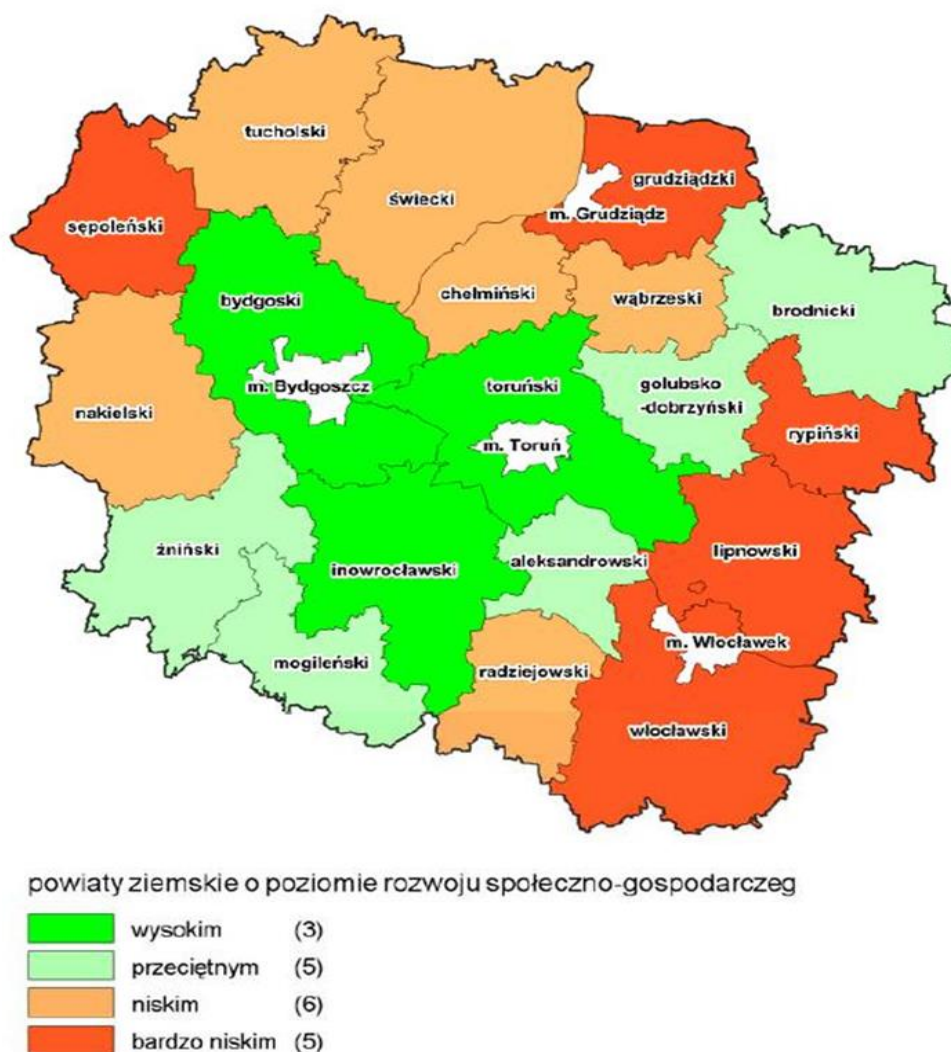
⁷ www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/15/plik/ot-601.pdf, stan na dzień: 11.03.2015 r.

I.3. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W POWIECIE NAKIELSKIM

Poziom rozwoju gospodarczego

Ogólny pogląd na stan gospodarki w powiecie daje syntetyczna ocena dokonana na potrzeby diagnozy poprzedzającej opracowanie strategii województwa kujawsko-pomorskiego (analiza została przygotowana przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego).

Rysunek 3. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego.

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa kujawsko-pomorskiego. Zróżnicowanie wewnętrzne województwa, Toruń 2012.

Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego w powiecie nakielskim klasyfikuje się na dość niskim poziomie w porównaniu z powiatem bydgoskim, inowrocławskim czy żnińskim. Rozwój powiatu nakielskiego lokuje się jednak na poziomie wyższym niż w powiecie lipnowskim.

Struktura gospodarki Powiatu

Dane statystyczne za lata 2008 – 2013 dotyczące liczby wpisów do rejestru REGON pokazują systematyczny wzrost liczby podmiotów na terenie powiatu nakielskiego od roku 2011, niestety jest on wywołany wyłącznie wzrostem liczby wpisów w Nakle i Szubinie.

Tabela 3. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON - ogółem.

Jednostka terytorialna	ogółem					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KUJAWSKO-POMORSKIE	192182	182031	186007	184365	187996	191252
Powiat nakielski	6824	6124	6111	6057	6076	6152
Gmina Nakło nad Notecią	3126	2527	2637	2659	2664	2650
Gmina Szubin	1689	1701	1708	1676	1696	1780
Gmina Kcynia	924	930	763	766	769	776
Gmina Mroczka	644	617	621	585	574	593
Gmina Sadki	441	349	382	371	373	353

Źródło: opracowanie Lech Consulting, dane GUS – Bank Danych Lokalnych.

W powiecie nakielskim w 2013 r. było 6 podmiotów zatrudniających powyżej 250 pracowników, z czego w Nakle nad Notecią – 4 podmioty, w Szubinie – 2. W województwie w 2013 r. funkcjonowało ogółem 218 podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 250 pracowników, w tym 29 zatrudniających powyżej 1000 osób.

Z analizy danych wg klasyfikacji podmiotów gospodarczych według wielkości zatrudnienia, można zauważyć, że w powiecie najwięcej zarejestrowanych jest mikroprzedsiębiorstw (0-9 pracowników) oraz małych przedsiębiorstw (10-49 pracowników). W każdej grupie Kcynia, Mroczka i Sadki znacząco ustępują wskaźnikom dla Nakła nad Notecią i Szubina.

Tabela 4. Podmioty gospodarcze wg wielkości zatrudnienia.

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających od 0- 9 pracowników					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KUJAWSKO-POMORSKIE	182623	172238	176210	174580	179064	182493
Powiat nakielski	6493	5788	5777	5724	5784	5866
Gmina Nakło nad Notecią	2977	2381	2493	2513	2539	2529
Gmina Szubin	1610	1617	1626	1594	1625	1707
Gmina Kcynia	867	871	704	710	720	729
Gmina Mroczka	619	591	594	557	547	567
Gmina Sadki	420	328	360	350	353	334

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających od 10 – 49 pracowników					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KUJAWSKO-POMORSKIE	7706	7924	7947	7966	7094	6947
Powiat nakielski	280	281	280	279	239	233
Gmina Nakło nad Notecią	119	115	113	116	95	91
Gmina Szubin	67	70	69	68	57	59
Gmina Kcynia	54	54	54	51	44	42
Gmina Mrocza	21	23	24	25	24	23
Gmina Sadki	19	19	20	19	19	18

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających od 50 – 249 pracowników					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KUJAWSKO-POMORSKIE	1614	1625	1611	1586	1620	1594
Powiat nakielski	45	48	47	48	47	47
Gmina Nakło nad Notecią	25	26	26	26	26	26
Gmina Szubin	11	12	11	12	12	12
Gmina Kcynia	3	5	5	5	5	5
Gmina Mrocza	4	3	3	3	3	3
Gmina Sadki	2	2	2	2	1	1

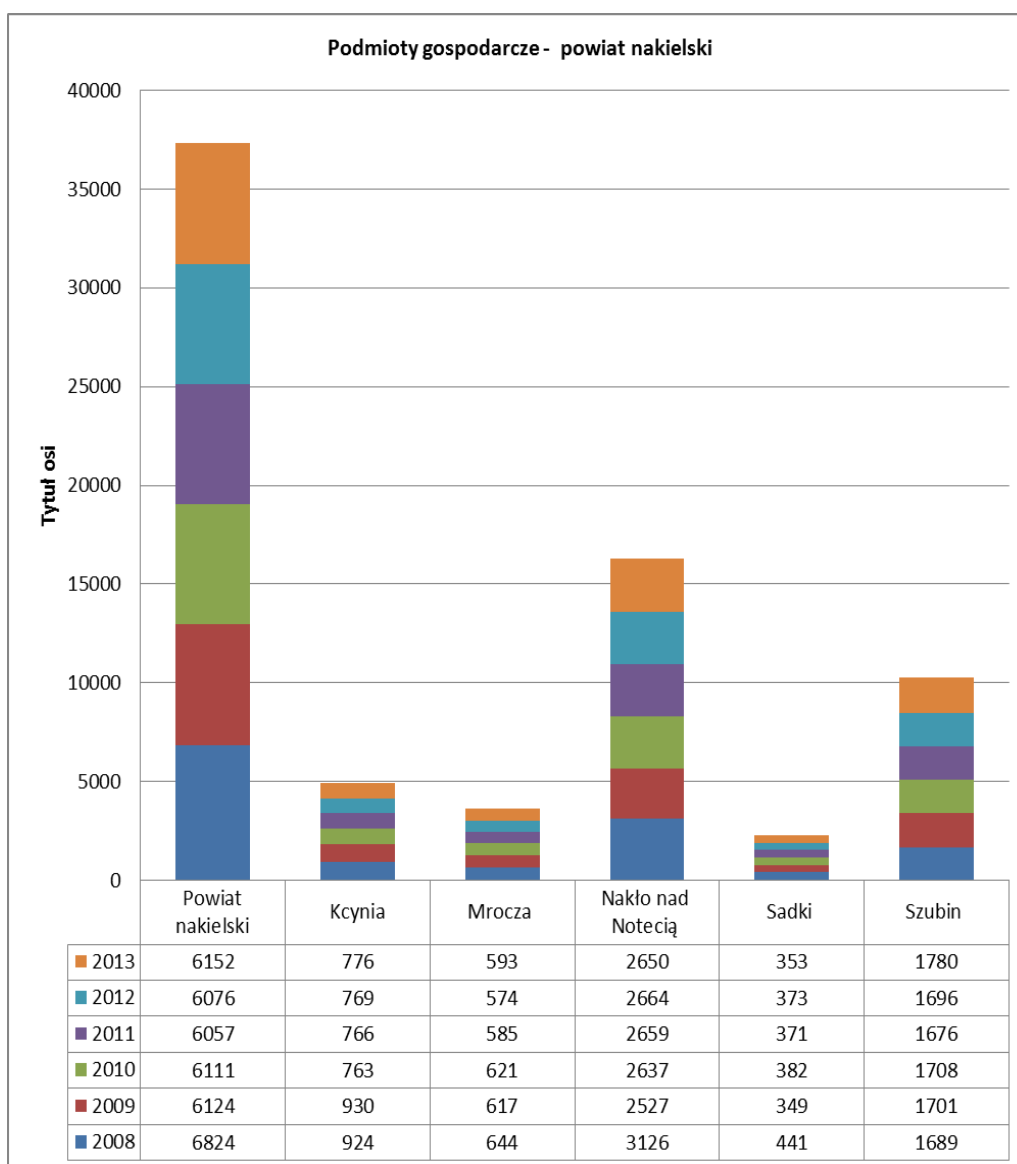
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Pod względem ilości przedsiębiorstw w powiecie nakielskim dominują mikroprzedsiębiorstwa, których liczba wynosi 5866 (95,4% ogółu podmiotów). Kolejną grupą są małe przedsiębiorstwa – ich liczba wynosi 233 (3,8%), następnie średnie 47 (0,8%). Na terenie powiatu jest również zlokalizowanych 6 (0,1%) podmiotów gospodarczych, sklasyfikowanych jako duże przedsiębiorstwa.

Poniższy wykres przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu Nakielskiego w latach 2008-2013, zarejestrowanych w rejestrze REGON.

W roku 2008 zarejestrowanych było w powiecie nakielskim 6824 podmiotów gospodarczych. Do 2013 roku ich ilość spadła do 6152, zatem zmalała o 672 podmioty. Większą część stanowią podmioty gospodarcze sektora prywatnego. W 2013 roku było ich 5892. Zaś sektor publiczny stanowiło zaledwie 260 podmiotów. W sektorze prywatnym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON, w powiecie nakielskim w latach 2008-2013.

Źródło: opracowanie własne, dane GUS – Bank Danych Lokalnych.

Na terenie powiatu istnieje kilka znaczących podmiotów gospodarczych w wymiarze lokalnym i regionalnym takich, jak: Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego "PATEREK" Spółka Akcyjna, Nakielskie Zakłady Maszyn

i Urzędzeń Gastronomicznych SPOMASZ - NAKŁO, "MTB" Trzebińscy s.j., Zakłady Sprzętu Instalacyjnego POLAM-NAKŁO, Browar Krajana, ZPChr, Zelan, PROLAB, PATEREK TEXTILE, ASTOR, Hurtownia Motoryzacyjna GORDON, MBM ROWERY, P.P.H „Roka”, „ROLNIK”, WENI S.A., TOK-POL. W Nakle nad Notecią znajduje się cukrownia Krajowej Spółki Cukrowej S.A., jedna z 3 cukrowni znajdujących się w województwie kujawsko-pomorskim (pozostałe 2 cukrownie znajdują się w Chełmży oraz w Kruszwicy). Pozostałe podmioty gospodarcze należą głównie do sektora mikro i małych firm.

Przedsiębiorstwa produkcyjne reprezentują głównie branże: rolno-spożywczą, elektroinstalacyjną, maszynową, materiałów budowlanych, drzewną, meblarską i odzieżową. Obecnie nie powstają duże zakłady przemysłowe, nie są prowadzone inwestycje przedsiębiorców na szeroką skalę, powstają przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa.

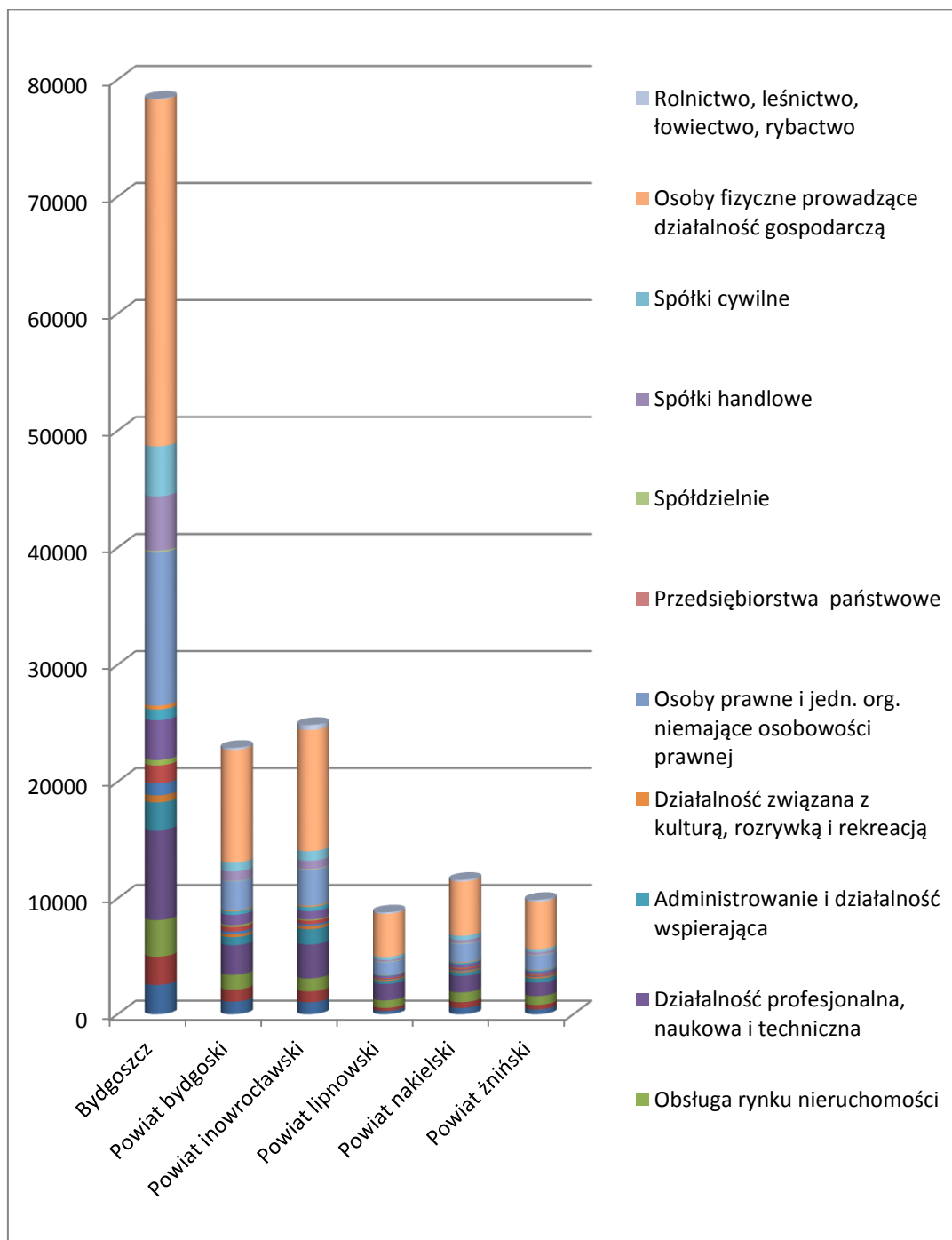
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.

	Przemysł	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i gastronomia	Informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Obsługa rynku nieruchomości	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
Bydgoszcz	2529	2445	3159	7740	2364	607	1016	1537	459	3405	909	334
Powiat bydgoski	1091	1029	1284	2555	696	231	252	399	147	899	301	85
Powiat inowrocławski	1038	947	1103	2931	1318	267	175	313	86	723	367	106
Powiat lipnowski	289	263	651	1408	262	94	45	98	15	168	85	31
Powiat nakielski	541	505	844	1413	306	115	96	164	27	302	125	55
Powiat żniński	415	393	762	1156	355	118	58	130	25	245	129	45
	Osoby prawne i jedn. org. niemające osobowości prawnej	Przedsiębiorstwa państwowe	Spółdzielnie	Spółki handlowe	Spółki cywilne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo					
Bydgoszcz	13100	3	116	4667	4268	29625	92					
Powiat bydgoski	2490	1	37	836	758	9629	171					
Powiat inowrocławski	3101	-	55	723	822	10350	427					
Powiat lipnowski	1083	-	40	155	263	3718	127					
Powiat nakielski	1571	1	48	290	371	4693	140					
Powiat żniński	1253	-	46	233	259	4094	160					

Źródło: GUS, Biuletyn statystyczny województwa kujawsko-pomorskiego IV kwartał 2014 r.

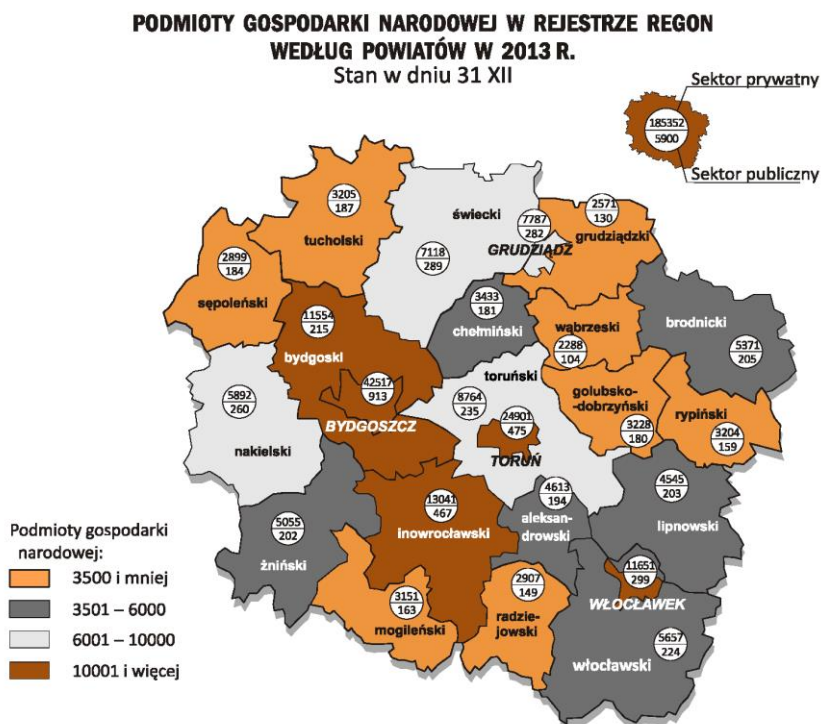
Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2014 roku najwięcej jest osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Powiat nakielski w 2014 roku miał zarejestrowanych 4693 podmioty, znacznie mniej niż powiat m. Bydgoszcz – 29 625 podmioty, czy powiat inowrocławski – 10 350. Mniejszą liczbę osób prowadzących działalność gospodarczą wykazywał powiat żniński – 4094, czy powiat lipnowski – 3 718. Poniższy wykres obrazuje liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2014 roku.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.

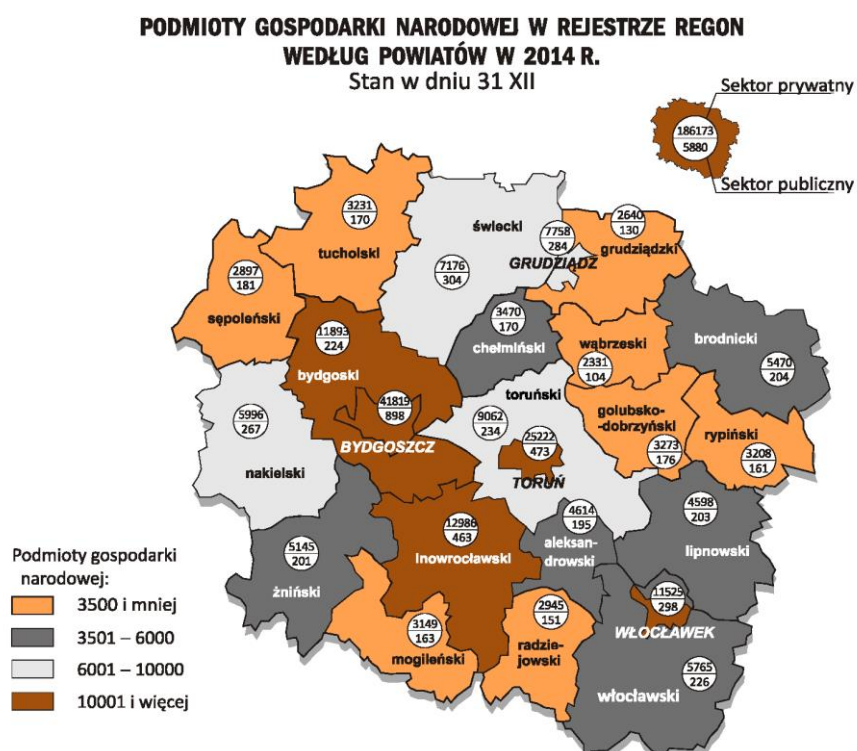

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Rysunek 5. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg powiatów w 2013 r.

Rysunek 6. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg powiatów w 2014 r.

Źródło: www.wup.torun.pl/urzed/statystyki/

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg wybranych powiatów w 2013 r. i 2014 r.

JST	2013	2014
KUJAWSKO-POMORSKIE	191 252	192 078
Powiat bydgoski	11 769	12 117
Powiat m. Bydgoszcz	43 430	42 725
Powiat inowrocławski	13 514	13 449
Powiat lipnowski	4 748	4 801
Powiat nakielski	6 152	6 263
Powiat żniński	5 257	5 346

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Powyższe mapki oraz zestawienie w tabeli pokazuje, że w porównaniu z 2013 rokiem, rok 2014 przyniósł spadek podmiotów gospodarczych w powiecie m. Bydgoszcz oraz niewielki spadek w powiecie inowrocławskim. Pozostałe prezentowane powiaty zanotowały niewielki ich wzrost.

Struktura branżowa podmiotów gospodarczych

Wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie nakielskim zdecydowanie przeważa handel hurtowy i detaliczny, następnie budownictwo i przetwórstwo przemysłowe.

Wykres 11. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych powiatu nakielskiego na koniec 2013 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, 2013 r.

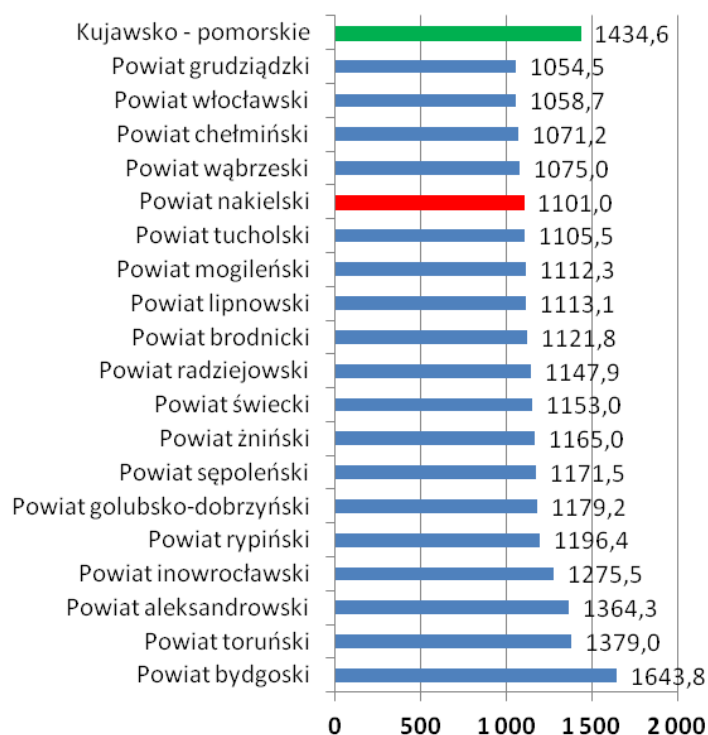
Strukturę branżową podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie powiatu nakielskiego przedstawiono na powyższym wykresie. Oprócz ww. najliczniej reprezentowanych branż, na terenie Powiatu prowadzą działalność przedsiębiorstwa w następujących branżach:

- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 294 podmioty,
- transport i gospodarka magazynowa – 292 podmioty,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 290 podmiotów,
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 173 podmioty,
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 162 podmioty,
- usługi administrowania i działalność wspierająca – 114 podmiotów,
- edukacja – 62 podmioty,
- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 23 podmioty.

Wskaźnik przedsiębiorczości

Liczba podmiotów przypadających **na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym** na koniec roku 2013 wyniosła 1101. Ze względu na wartość wskaźnika nasycenia przedsiębiorczością, powiat nakielski plasuje się na 15 miejscu wśród wszystkich powiatów ziemskich województwa kujawsko-pomorskiego.

Wykres 12. Wskaźnik nasycenia przedsiębiorczością w powiatach ziemskich województwa kujawsko-pomorskiego na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Źródło: opracowanie Lech Consulting, dane GUS – Bank Danych Lokalnych.

Dane za lata 2008-2013, dla wskaźnika liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności ogółem, dla poszczególnych gmin i powiatu są pokazane w poniższej tabeli.

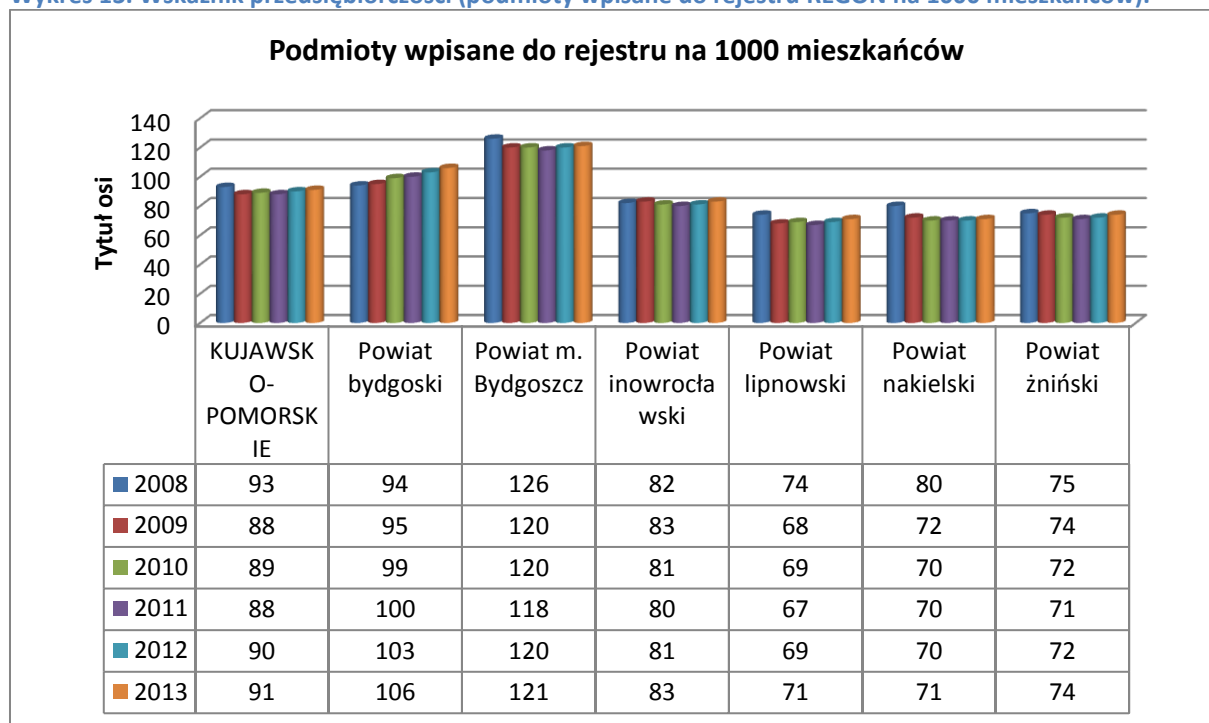
Tabela 7. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności ogółem w gminach powiatu nakielskiego w latach 2008 – 2013.

Jednostka terytorialna	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności ogółem w powiatach gminy Nakło nad Notecią					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kcynia	669	679	556	559	562	572
Mrocza	698	664	667	626	616	636
Nakło nad Notecią	976	788	806	815	819	816
Sadki	614	490	525	508	509	482
Szubin	735	733	715	698	707	733

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

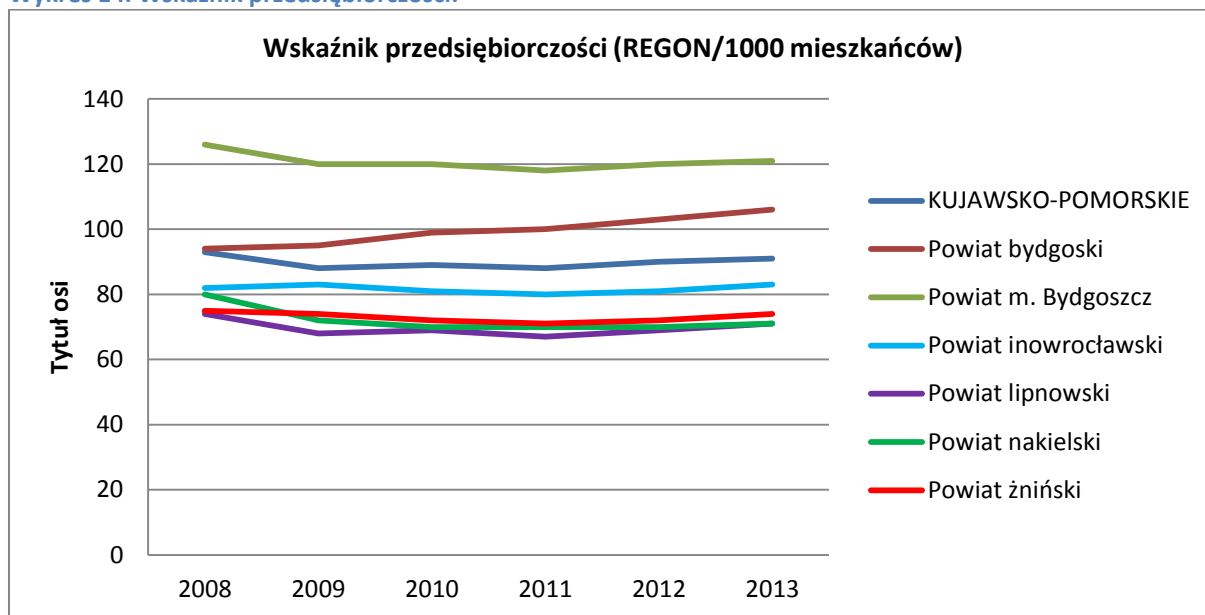
Powyższe dane pokazują liczbę podmiotów gospodarczych przypadającą na 10 tysięcy mieszkańców. Wskaźnik ten jest najwyższy w gminie Nakło nad Notecią, następnie w gminie Szubin i Mrocza. Niższy jest w gminie Sadki i gminie Kcynia. W 2008 roku wskaźnik ten w każdej z gmin był znacznie wyższy, niż w kolejnych latach. Najmniejszy spadek nastąpił w gminie Szubin i gminie Mrocza.

Wykres 13. Wskaźnik przedsiębiorczości (podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 14. Wskaźnik przedsiębiorczości.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

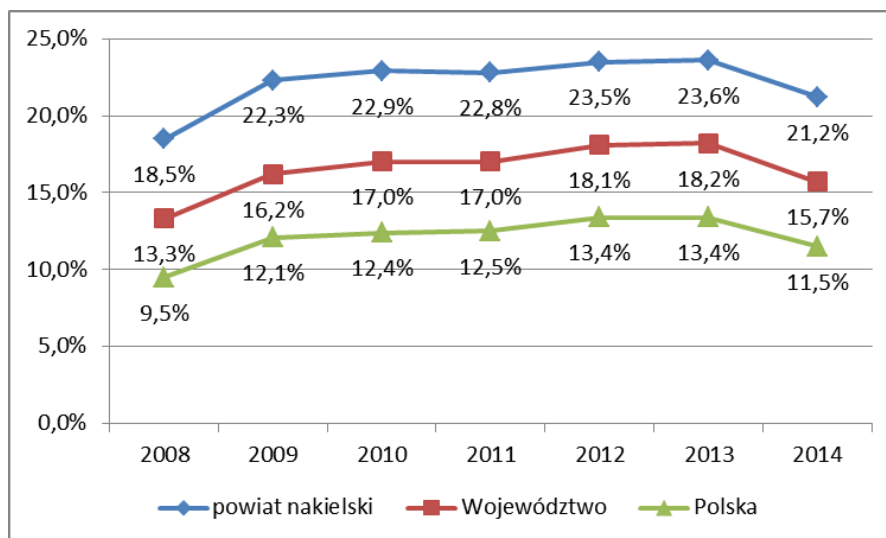
Tak zwany wskaźnik przedsiębiorczości, liczony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, wynosi dla powiatu 70-80 przedsiębiorstw i jest niższy niż średnia dla województwa (90-100 podmiotów). Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców jest wskaźnikiem rozwoju przedsiębiorczości na danym terenie, wskaźnik świadczy o poziomie operatywności i inicjatywy własnej mieszkańców. Najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości w województwie kujawsko-pomorskim wykazuje powiat bydgoski, następnie powiat m. Bydgoszcz, a następnie powiat inowrocławski. Powiat nakielski klasyfikuje się wśród porównywanych powiatów na jednej z ostatnich pozycji, jedynie przed powiatem lipnowskim.

I.4. BEZROBOCIE.

Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stopa bezrobocia informuje o udziale liczby osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy w liczbie osób aktywnych ekonomicznie.

Wykres 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Nakielskim, województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce w latach 2008-2014.

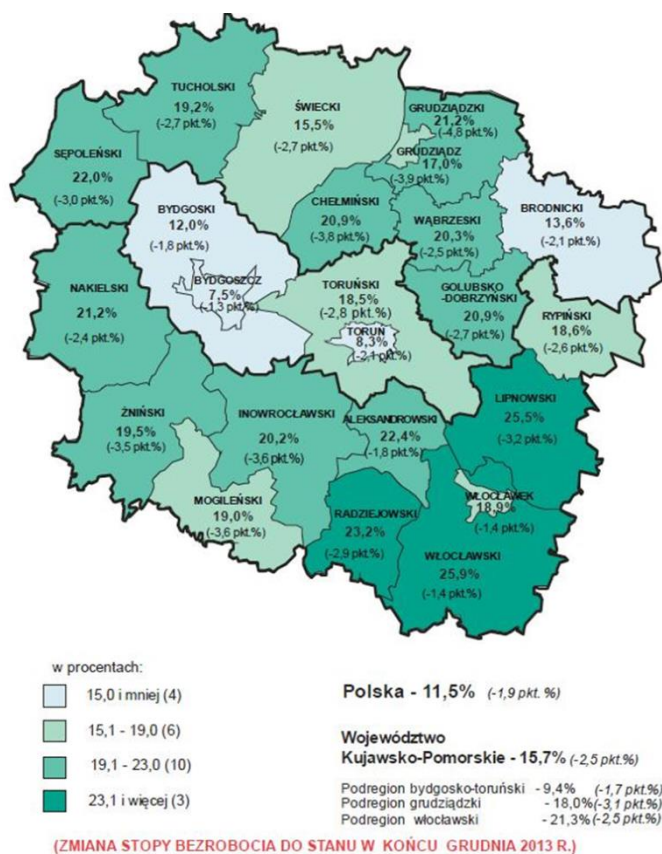
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak widać z powyższego wykresu, do 2010 roku zaobserwowano wzrost stopy bezrobocia, która ustabilizowała się w 2011 r. osiągając wartość 22,8%. Po kolejnym wzroście, osiągnięta w 2012 r. wartość tego wskaźnika równa 22,5% utrzymała się do roku 2013 (23,6%), aby w 2014 spaść do 21,2%. Przebieg wartości wskaźnika w czasie wskazuje, że jego zmiany w całości są odzwierciedleniem ogólnych procesów w kraju i w województwie.

Wg danych PUP Nakło nad Notecią, na przestrzeni dwóch lat (2012, 2013) oraz I połowy roku 2014 można zauważyć zależność, iż między miesiącem luty, a miesiącem sierpień liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie spada, a następnie między miesiącem sierpień, a miesiącem styczeń kolejnego roku – rośnie. Ma to najprawdopodobniej związek ze specyfiką powiatu (sezonowość zatrudnienia), który posiada bardzo dużo terenów rolniczych, co może oznaczać, iż osoby zatrudniane są w gospodarstwach rolnych, w których zimą nie ma pracy.

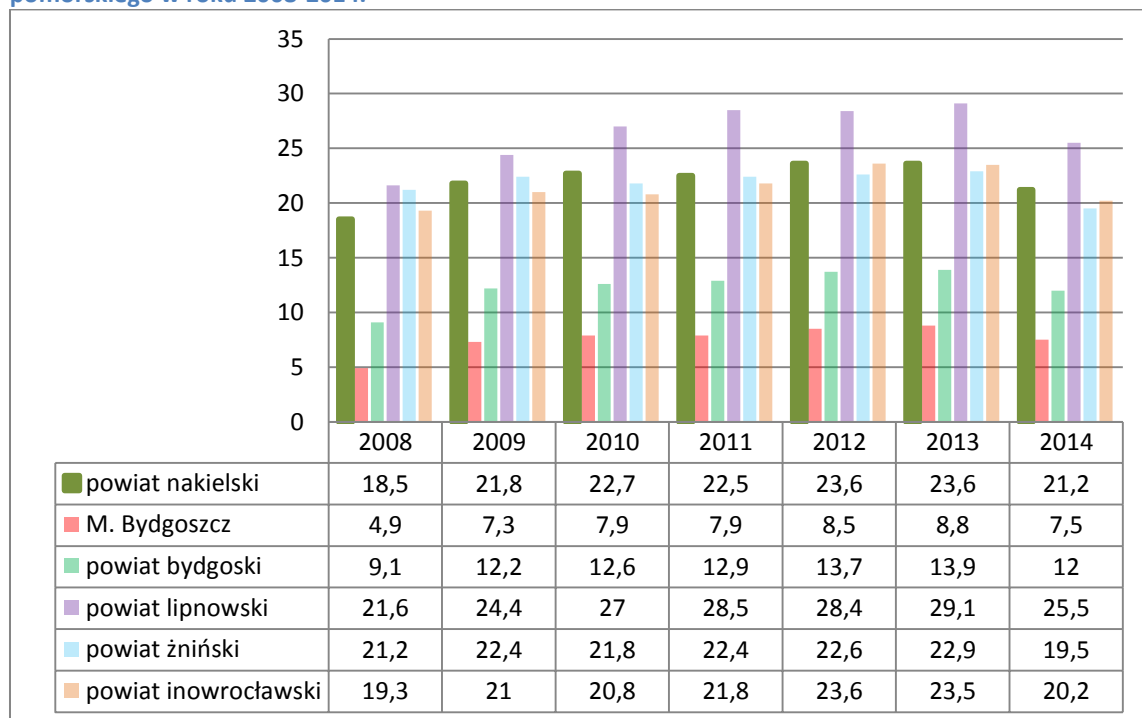
Informacje dotyczące poziomu bezrobocia na wsi dostarczane przez rejestry urzędów pracy oraz standardowe badania GUS nie obejmują bezrobocia ukrytego na wsi, dlatego przedstawione powyżej dane są najprawdopodobniej zaniżone. Najlepszym przykładem bezrobocia ukrytego jest rolnictwo, gdzie znaczna część osób pracuje w minimalnym wymiarze czasu (np. kilka godzin tygodniowo). A zatem z ekonomicznego punktu widzenia nie powinny one być uznane za pracujące. Skalę bezrobocia ukrytego badał Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego – bezrobocie ukryte może wynosić nawet do 20%, jednak brak szczegółowych danych utrudnia zbadanie tego zjawiska.

Rysunek 7. Stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w grudniu 2014 roku.

Źródło: Opracowanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

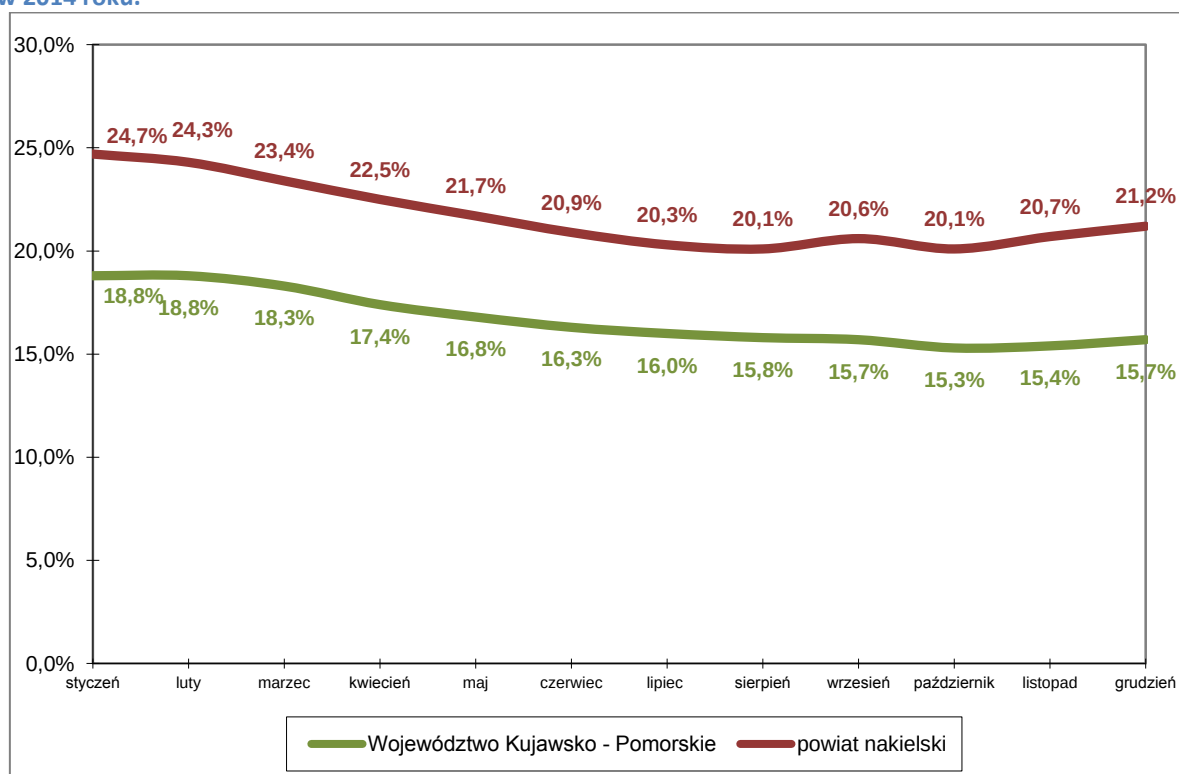
Wykres 16. Stopa bezrobocia w powiecie nakielskim na tle wybranych powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2008-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jak widać z powyższego wykresu w badanych latach największą stopą bezrobocia charakteryzował się powiat lipnowski, natomiast najmniejszą – Miasto Bydgoszcz (powiat grodzki). Różnica w wartości stopy bezrobocia między powiatem nakielskim, a centrum gospodarczym regionu, jakim jest Bydgoszcz oraz grodzki powiat bydgoski jest dość istotna. W 2014 wyniosła odpowiednio, 13,7% oraz 9,2%, podczas gdy w stosunku do powiatu lipnowskiego o największej wartości tego wskaźnika, różnica wyniosła tylko 4,3%. Wskaźnik bezrobocia w powiecie nakielskim uznać można za wysoki.

Wykres 17. Porównanie stopy bezrobocia w powiecie nakielskim i Województwie Kujawsko – Pomorskim w 2014 roku.

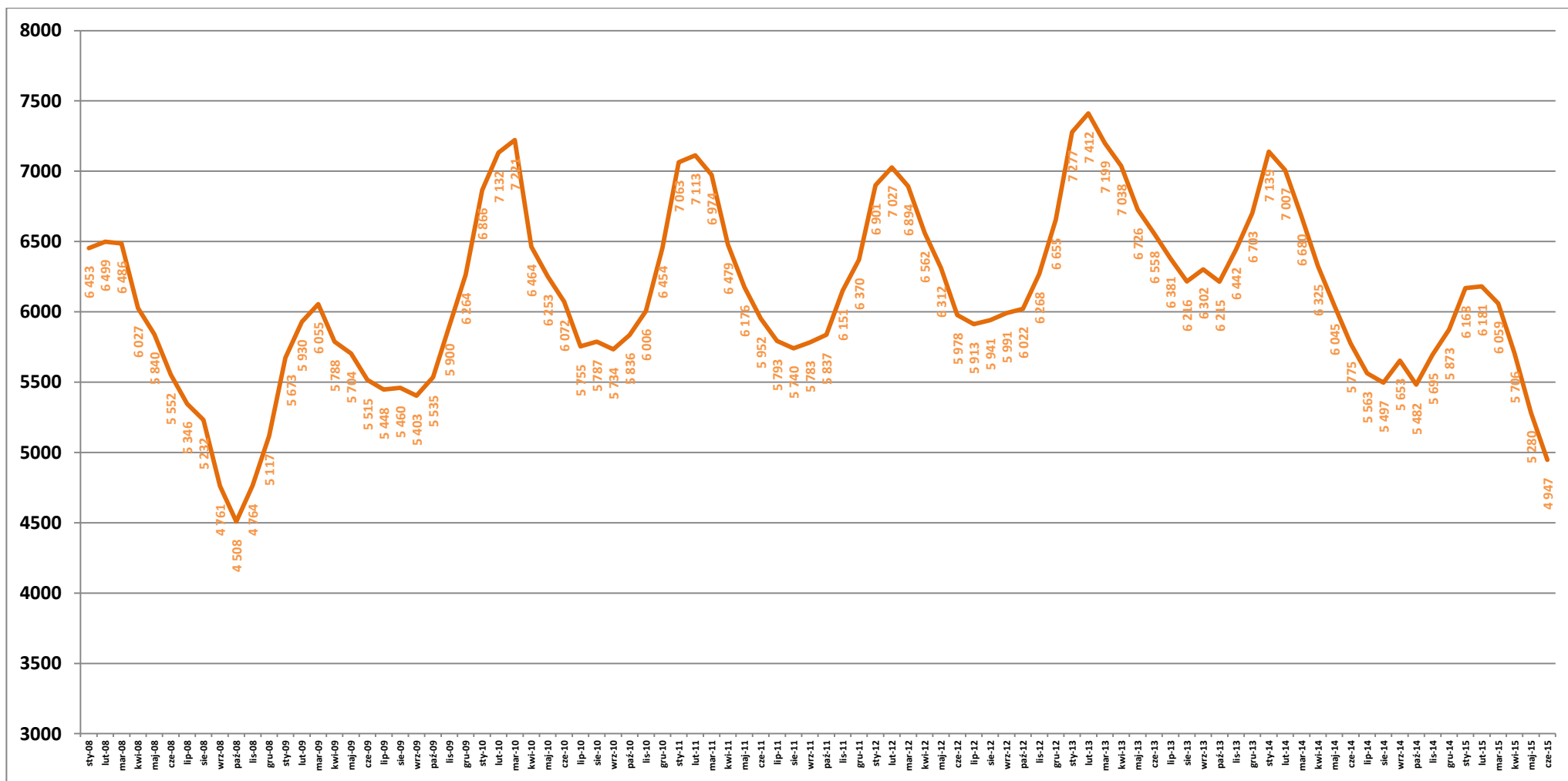
Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Porównanie przebiegu wartości wskaźnika stopy bezrobocia w powiecie nakielskim i Województwie Kujawsko – Pomorskim w 2014 roku, pokazuje, że sytuacja na rynku pracy powiatu nakielskiego jest całkowicie uzależniona od sytuacji w gospodarce kraju.

Poniższy wykres obrazujący bardziej szczegółowo fluktuację liczby bezrobotnych w powiecie nakielskim w latach 2008 -2015, jest dowodem na występowanie zjawiska dużej sezonowości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy powiatu i w jego otoczeniu. Duże zmiany mające charakter zmiany trendu wynikają z procesów zachodzących w skali makroekonomicznej (światowy kryzys ekonomiczny).

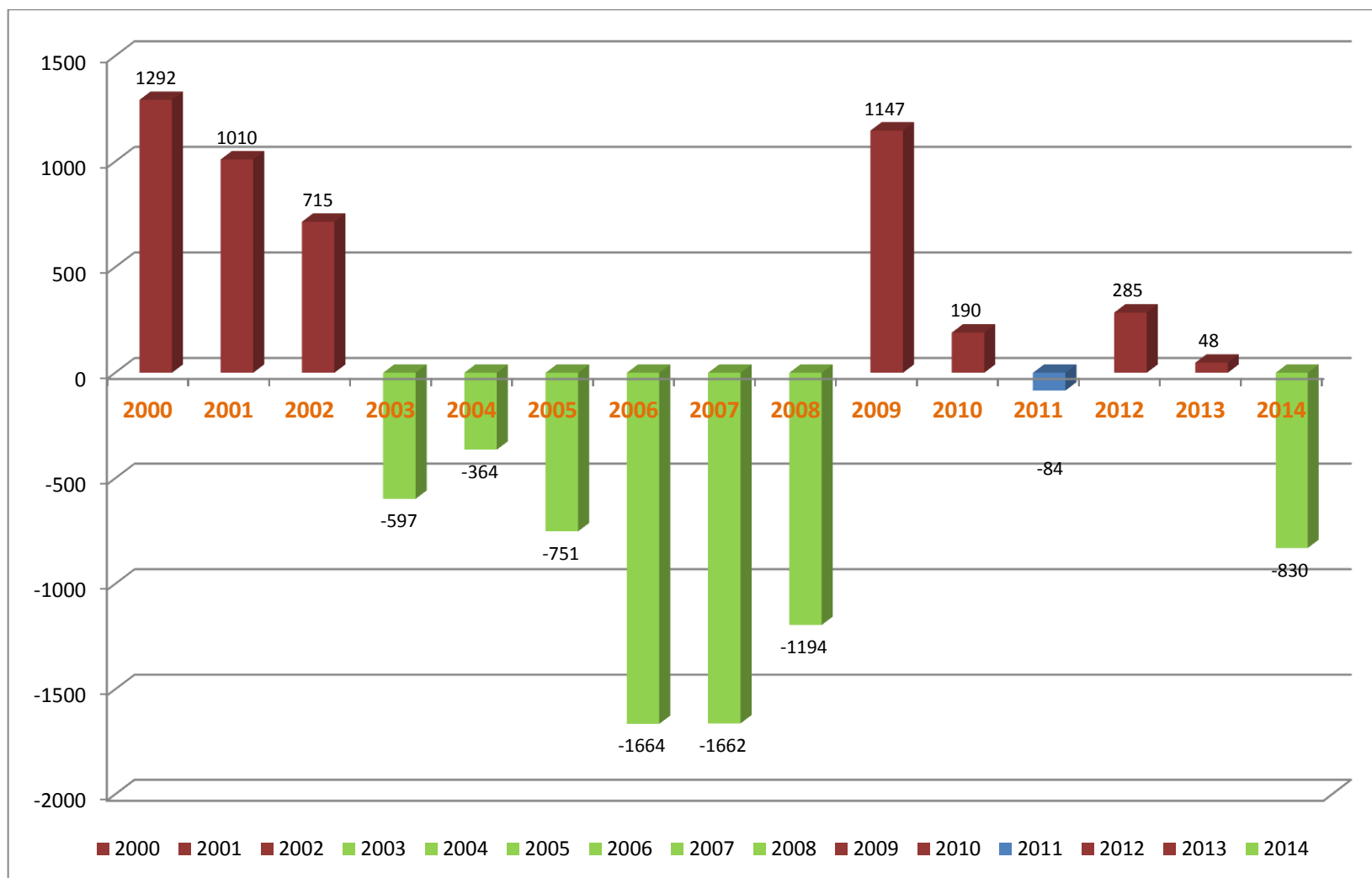
Podobnie, kolejny wykres pokazuje kluczowe momenty w przebiegu procesów gospodarczych – rok 2004 pozytywny impuls w postaci wejścia kraju do UE, rok 2008 kryzys finansowy. Bardzo pozytywny jest wskaźnik dla roku 2014 – w okresie od grudnia 2013 roku do grudnia 2014 roku ubyło aż 830 osób bezrobotnych.

Wykres 18. Liczba bezrobotnych w powiecie nakielskim w latach 2008 -2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Wykres 19. Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2000 – 2014 (grudzień do grudnia roku poprzedniego).

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Struktura osób bezrobotnych

Na koniec grudnia 2013 r. wśród bezrobotnych w powiecie nakielskim dominowały osoby w przedziale wiekowym 25-34 (27,6%). Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły osoby poniżej 25 roku życia (21,7%), następnie w wieku 35 – 44 lata (20,4%), dalej osoby w przedziale wiekowym 45 – 54 lata (18,4%). Najmniej bezrobotnych odnotowano w grupach wiekowych powyżej 54 lat (11,9%).

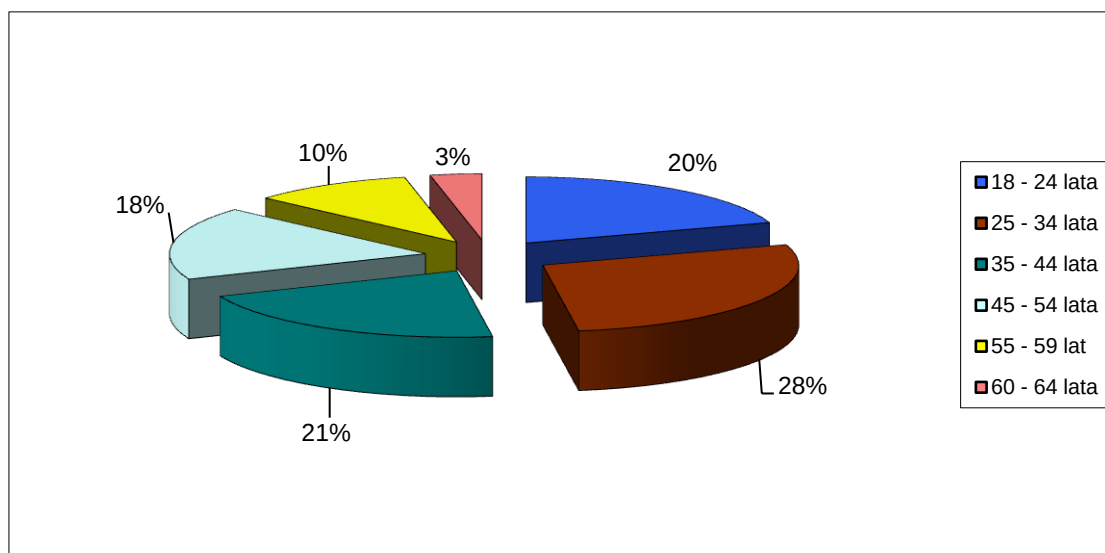
Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych wg kategorii wiekowych w latach 2013-2014.

L.P.	WIEK BEZROBOTNYCH	2014	2013	RÓŻNICA W OSOBACH	UDZIAŁ PROCENTOWY W 2014
1.	18 - 24 lata	1174	1452	-278	20%
2.	25 - 34 lata	1631	1851	-220	28%
3.	35 - 44 lata	1231	1367	-136	21%
4.	45 - 54 lata	1050	1232	-182	18%
5.	55 - 59 lat	596	646	-50	10%
6.	60 - 64 lata	191	155	36	3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

W 2014 r. sytuacja wygląda podobnie, gdyż najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z przedziału wiekowego 25 – 34 lata (28%). Natomiast kolejną pod względem liczebności grupę reprezentowały osoby z przedziału wiekowego 35 – 44 lata – 21% oraz osoby w wieku 18-24 lata – 20%. Sytuację tę obrazuje poniższy wykres.

Wykres 20. Struktura osób bezrobotnych wg wieku w latach 2013-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

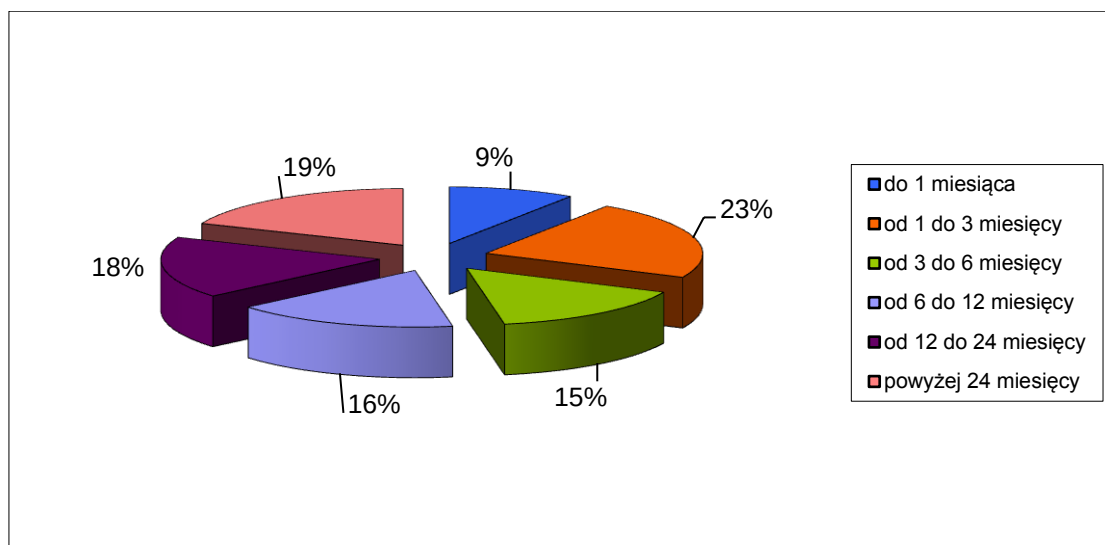
Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2013-2014.

L.P.	CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY	2014	2013	RÓŻNICA W OSOBACH	UDZIAŁ PROCENTOWY W 2014
1.	do 1 miesiąca	550	647	-97	9%
2.	od 1 do 3 miesięcy	1327	1390	-63	23%
3.	od 3 do 6 miesięcy	897	1104	-207	15%
4.	od 6 do 12 miesięcy	971	1314	-343	16%
5.	od 12 do 24 miesięcy	1031	1218	-187	18%
6.	powyżej 24 miesięcy	1097	1030	67	19%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Pod względem czasu pozostawania bez pracy najliczniejsza grupa to osoby z przedziału od 1 do 3 miesięcy. Za bardzo niekorzystną należy uznać sytuację, w której aż 37 % stanowią osoby pozostające bez pracy przez co najmniej 1 miesiąc. Prawie 20% to osoby pozostające bez pracy przez ponad 24 miesiące. Dodatkowo sytuację pogarsza fakt, że jest to jedyna grupa, której liczebność wzrosła w stosunku do roku 2013.

Wykres 21. Struktura osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2013-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

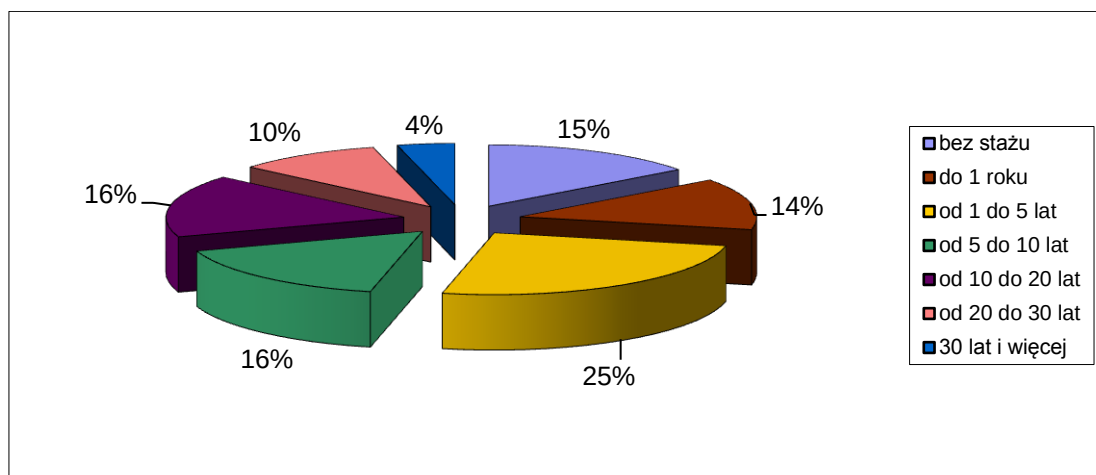
Pod względem stażu pracy poszczególne kategorie są w miarę równo reprezentowane. Najliczniejszą kategorią jest grupa osób bezrobotnych ze stażem w zakresie od 1 do 5 lat.

Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych wg stażu pracy w latach 2013-2014.

L.P.	STAŻ PRACY	2014	2013	RÓŻNICA W OSOBACH	UDZIAŁ PROCENTOWY W 2014
1.	bez stażu	869	1005	-136	15%
2.	do 1 roku	798	834	-36	14%
3.	od 1 do 5 lat	1475	1727	-252	25%
4.	od 5 do 10 lat	957	1062	-105	16%
5.	od 10 do 20 lat	967	1105	-138	16%
6.	od 20 do 30 lat	578	705	-127	10%
7.	30 lat i więcej	229	265	-36	4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Wykres 22. Struktura osób bezrobotnych wg stażu pracy w latach 2013-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

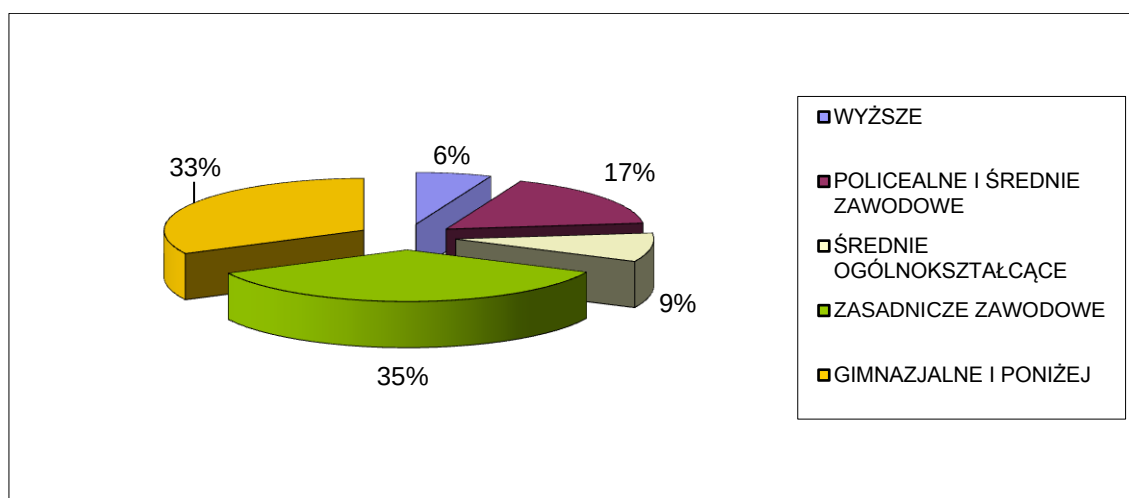
Tabela 11. Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia w latach 2013-2014.

L.P.	POZIOM WYKSZTAŁCENIA	2014	2013	RÓŻNICA W OSOBACH	UDZIAŁ PROCENTOWY W 2014
1.	wyższe	359	351	8	6%
2.	policealne i średnie zawodowe	1001	1107	-106	17%
3.	średnie ogólnokształcące	525	600	-75	9%
4.	zasadnicze zawodowe	2082	2537	-455	35%
5.	gimnazjalne i poniżej	1906	2108	-202	32%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Wśród osób bezrobotnych w powiecie nakielskim najliczniej jest reprezentowana grupa z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej – obie grupy stanowią 67% ogółu bezrobotnych. Natomiast najmniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem wyższym (6%). Sytuację tę obrazuje poniższy wykres.

Wykres 23. Struktura osób bezrobotnych wg wykształcenie w latach 2013-2014.

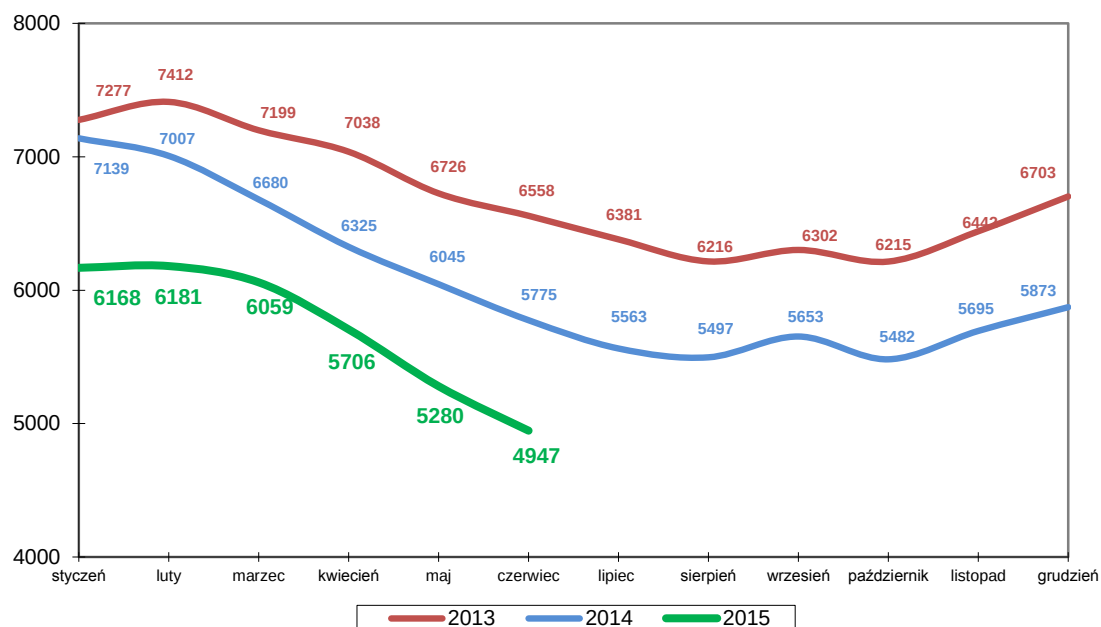

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Dynamika rynku pracy Powiatu Nakielskiego w latach 2013-2015

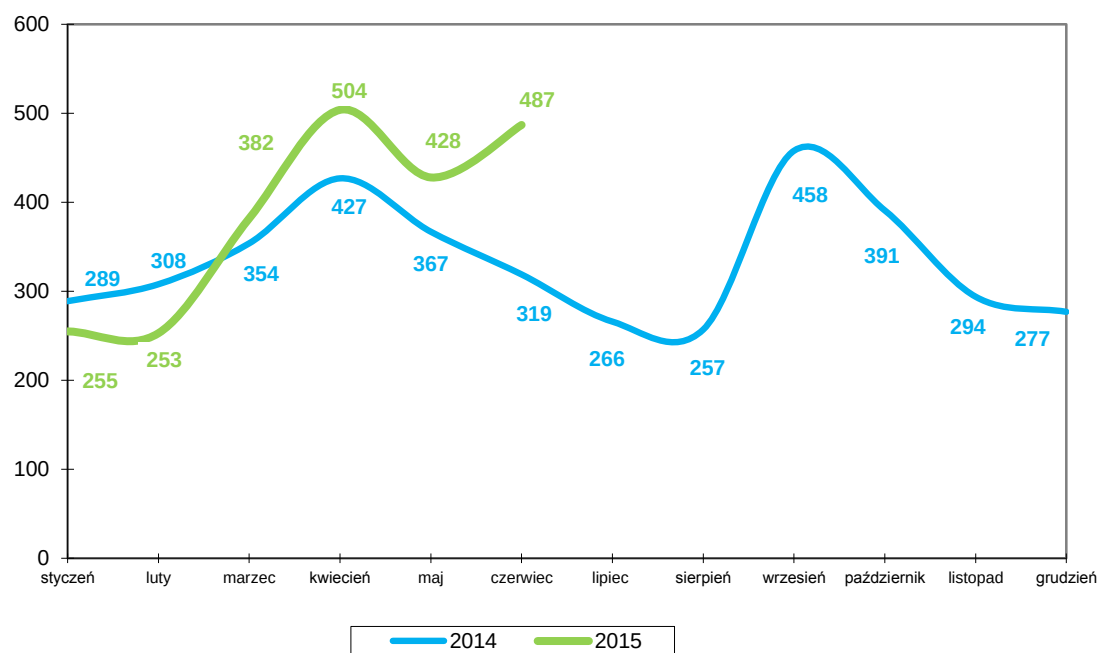
Analiza danych na poniższych wykresach wskazuje na utrzymujące się pozytywne trendy na rynku pracy Powiatu Nakielskiego – maleje liczba bezrobotnych a liczba podjęć pracy wykazuje stały trend rosnący.

Wykres 24. Zmiany liczby zarejestrowanych bezrobotnych w PUP Nakło w latach 2013 – 2015.

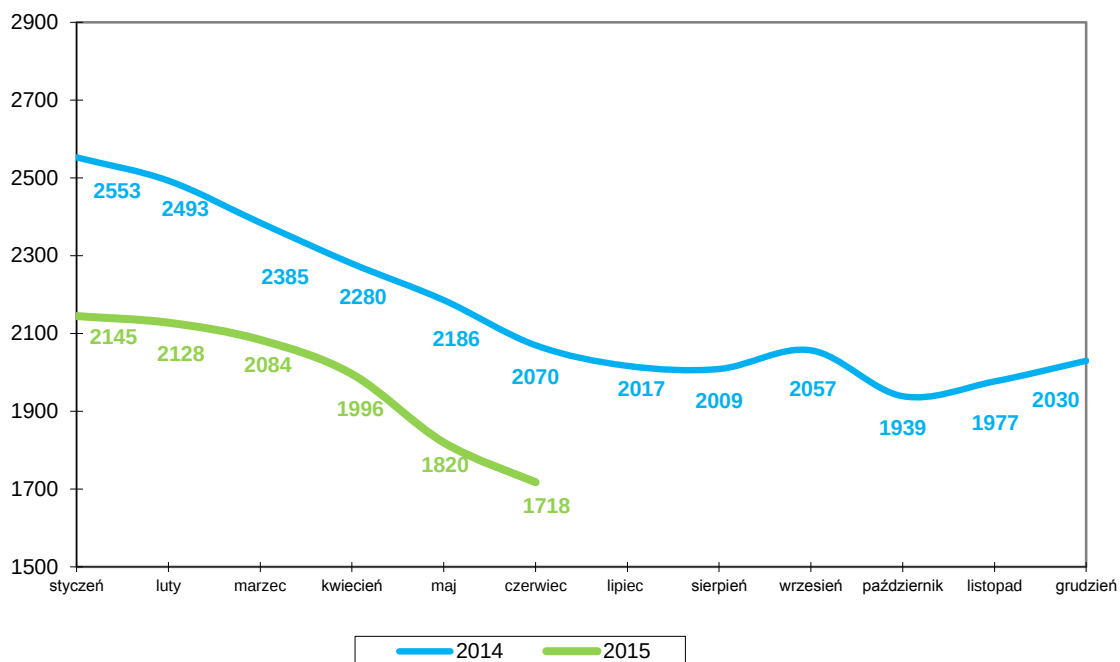
Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Wykres 25. Podjęcia pracy przez bezrobotnych mieszkańców powiatu nakielskiego w latach 2014 – 2015.

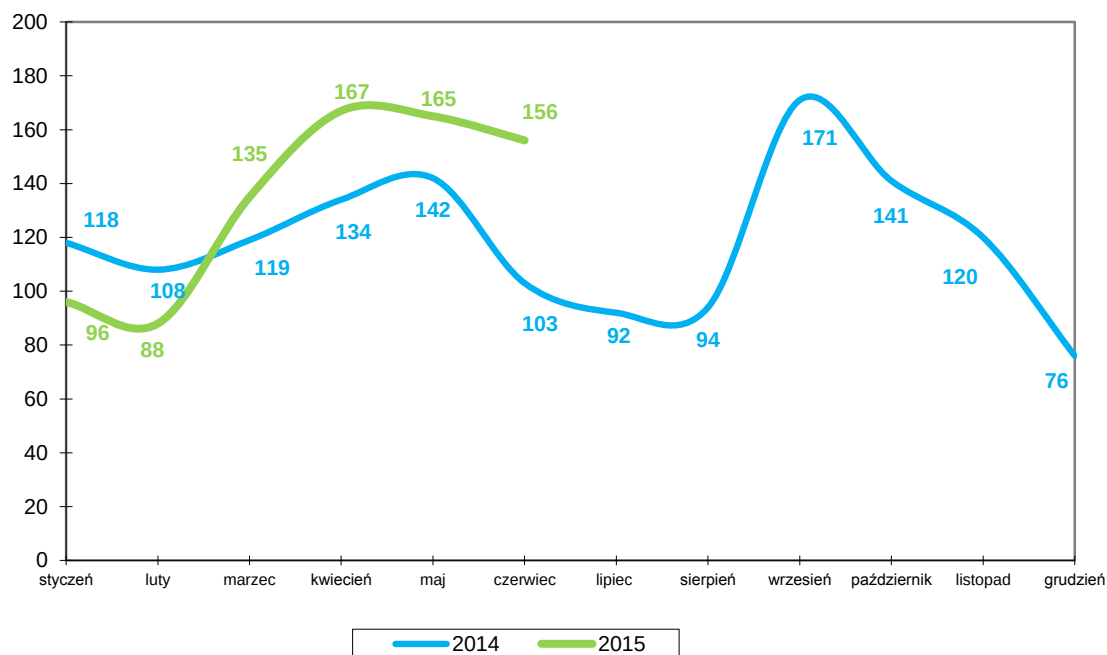
Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Wykres 26. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Nakło nad Notecią w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

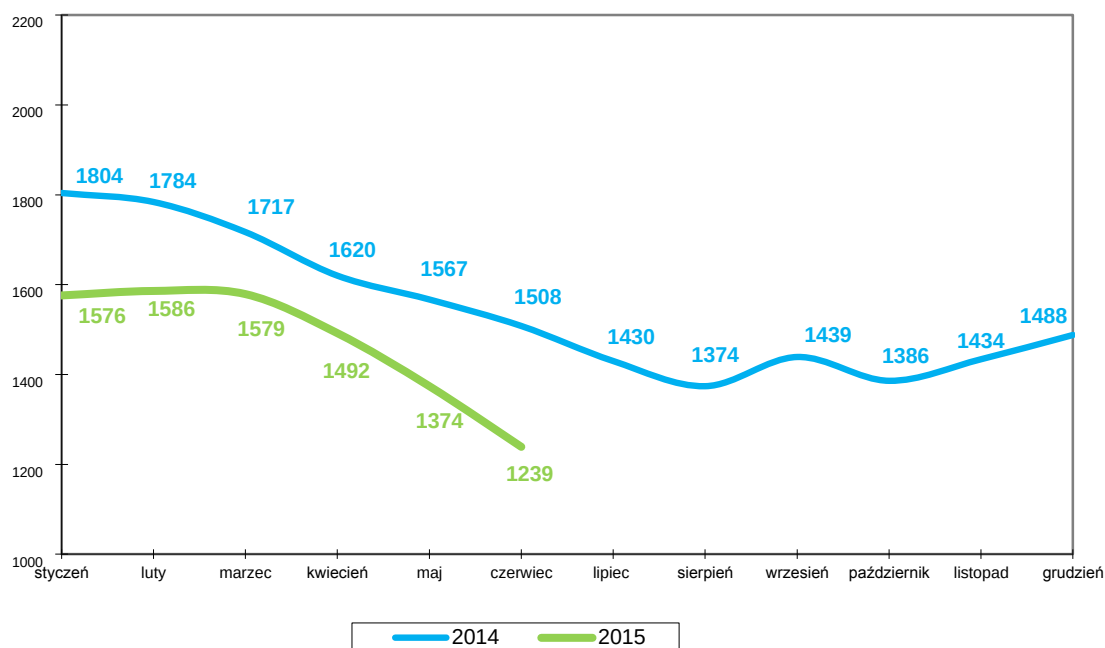
Wykres 27. Podjęcia pracy w mieście i gminie Nakło nad Notecią w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

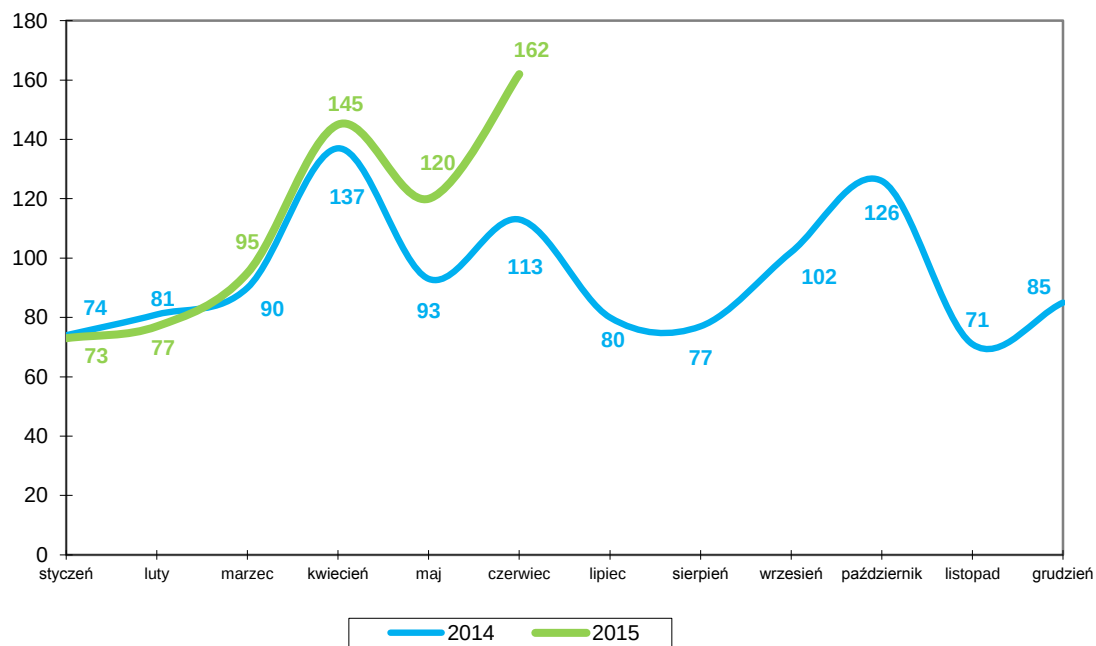
Liczba bezrobotnych na terenie gminy Nakło systematycznie maleje, a liczba podjęć pracy wykazuje prawie stałą tendencję rosnącą.

Wykres 28. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Szubin w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

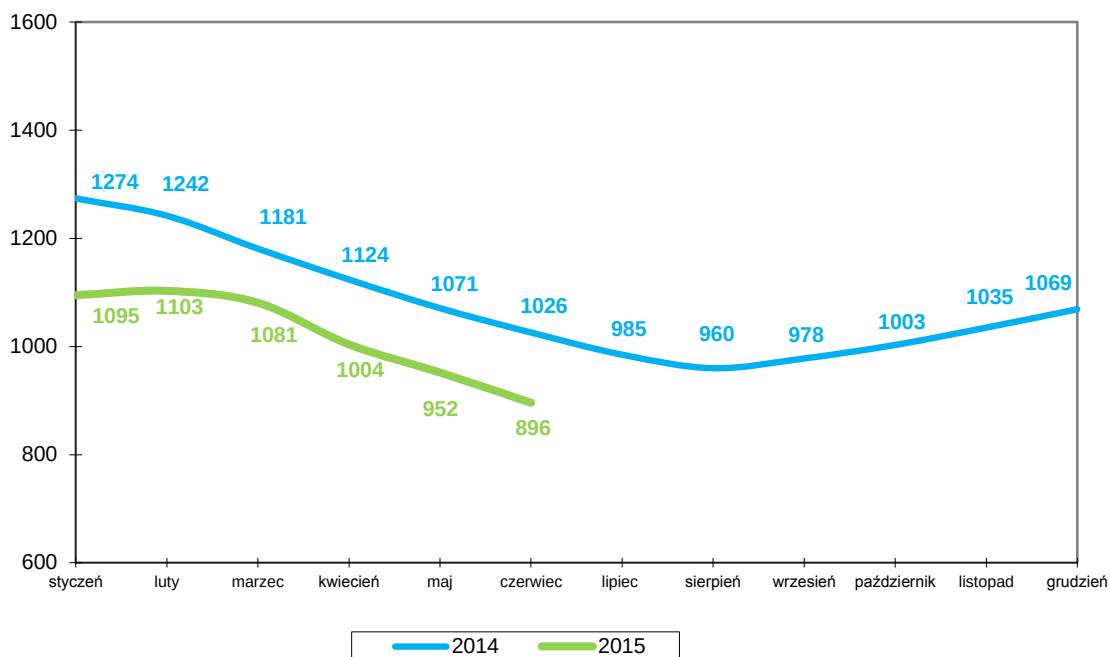
Wykres 29. Podjęcia pracy w mieście i gminie Szubin w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

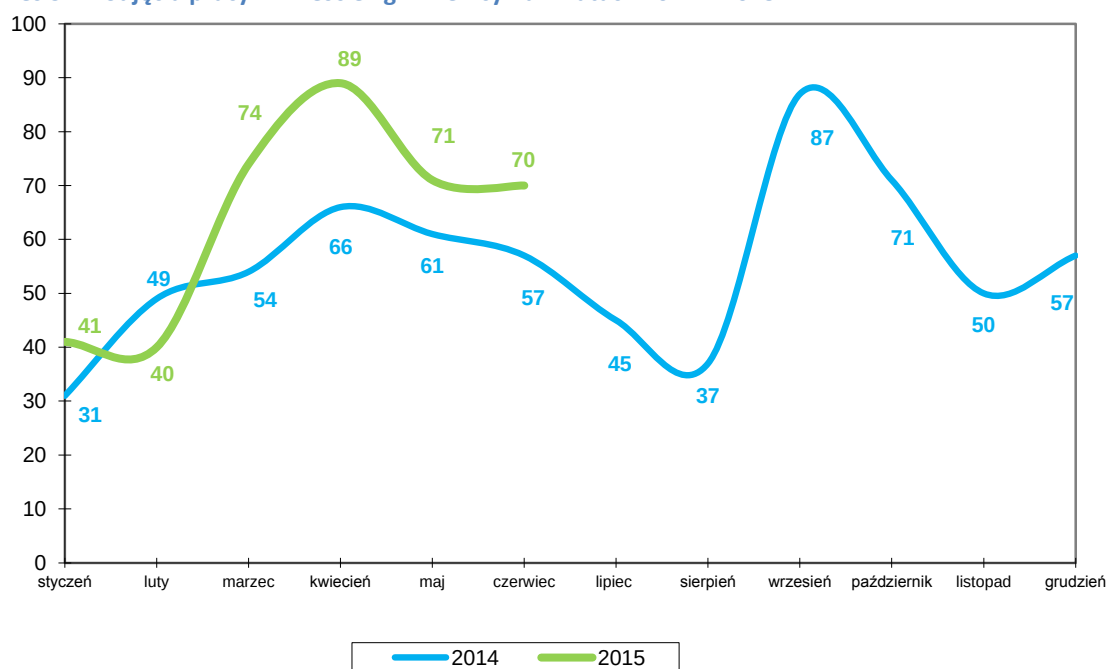
Na terenie gminy Szubin podjęcia pracy w pierwszych miesiącach 2015 roku wykazują większą dynamikę niż analogiczny wskaźnik dla gminy Nakło. Liczba bezrobotnych systematycznie maleje, a przebieg trendu sezonowego ma charakter stosunkowo łagodny. Analizowane dane wskazują na optymistyczne rokowania dla rynku pracy na którym funkcjonują mieszkańcy Szubina.

Wykres 30. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Kcynia w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

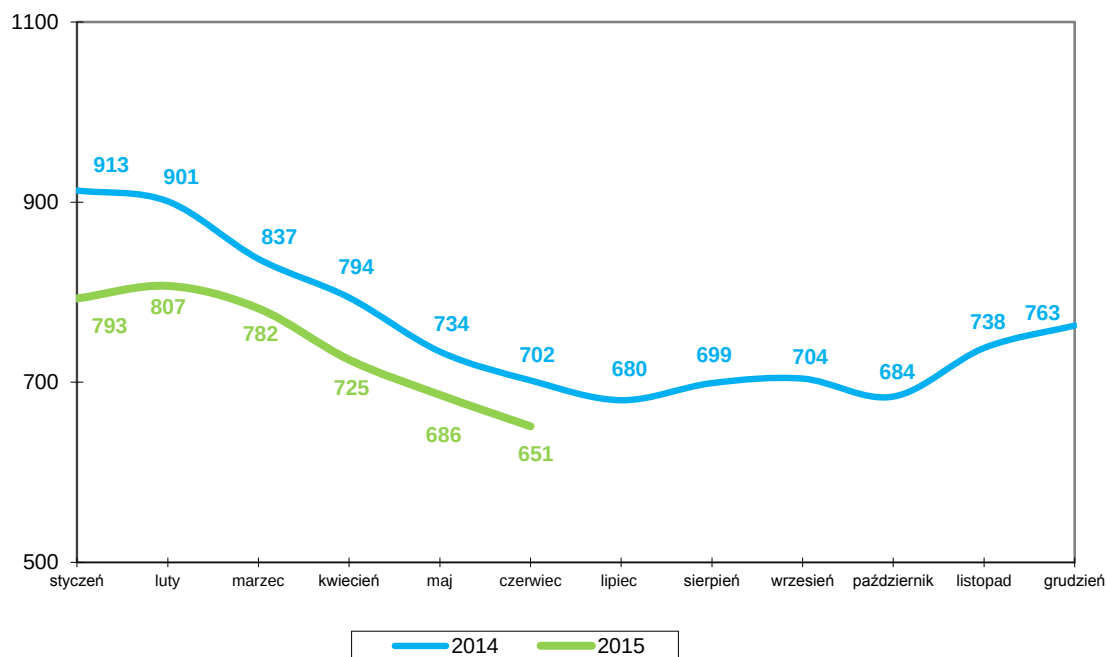
Wykres 31. Podjęcia pracy w mieście i gminie Kcynia w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

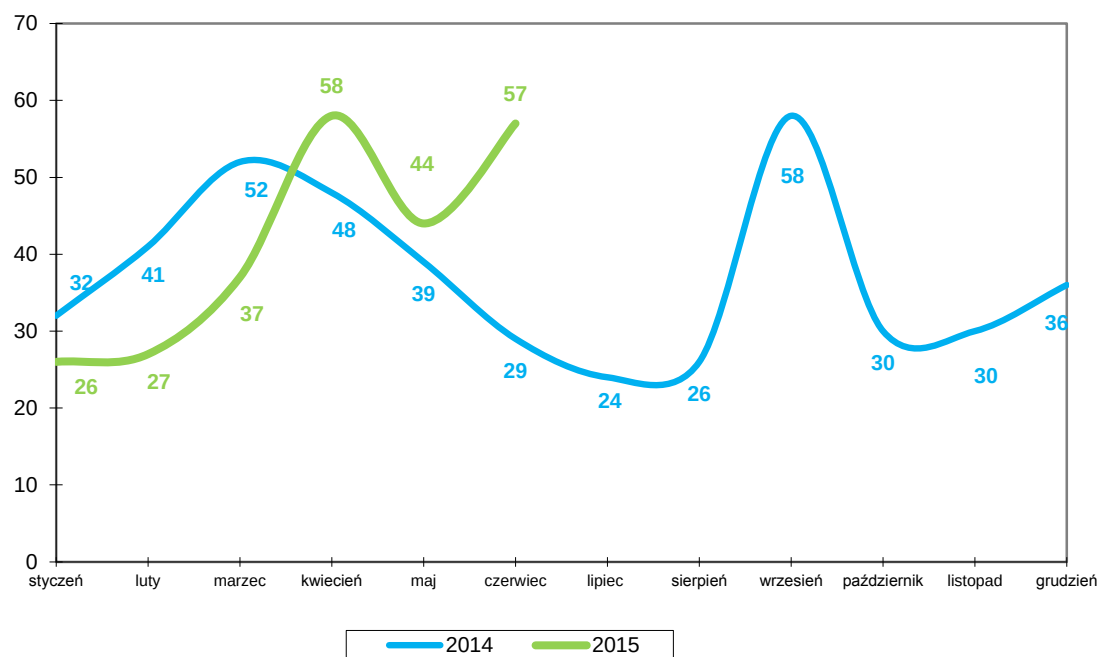
Zmiany na rynku pracy w odniesieniu do mieszkańców gminy Kcynia, nie są tak optymistyczne jak dla Szubina. Spadek liczby osób bezrobotnych ma charakter bardziej łagodny, a podjęcia pracy od kwietnia 2015 roku wykazują raczej tendencję do stabilizacji.

Wykres 32. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Mrocza w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

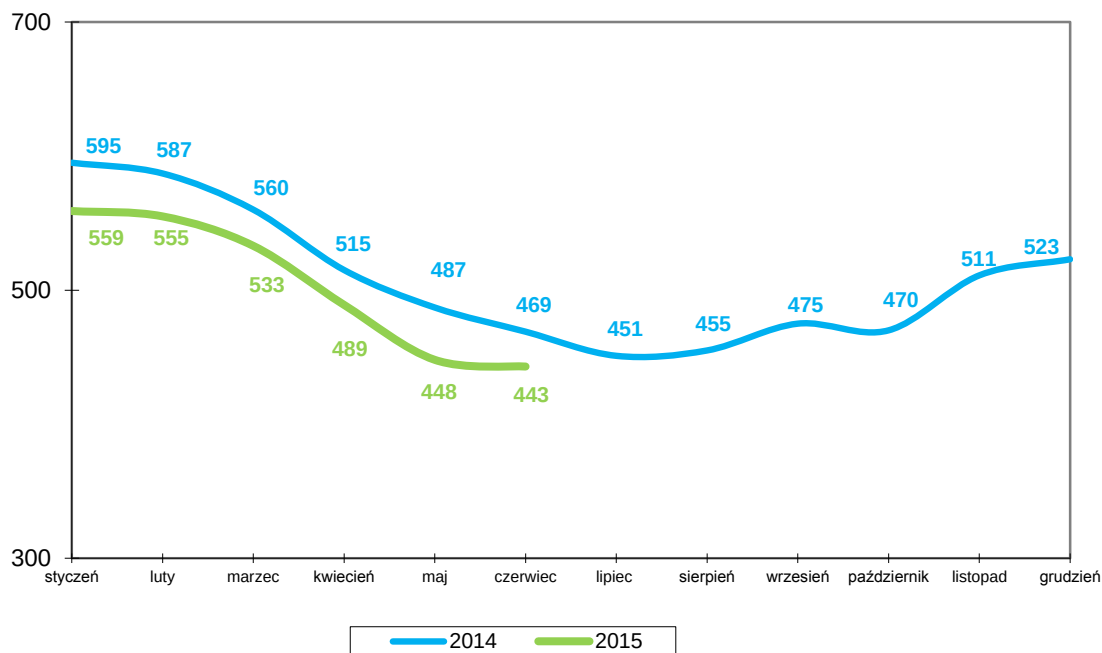
Wykres 33. Podjęcia pracy w mieście i gminie Mrocza w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

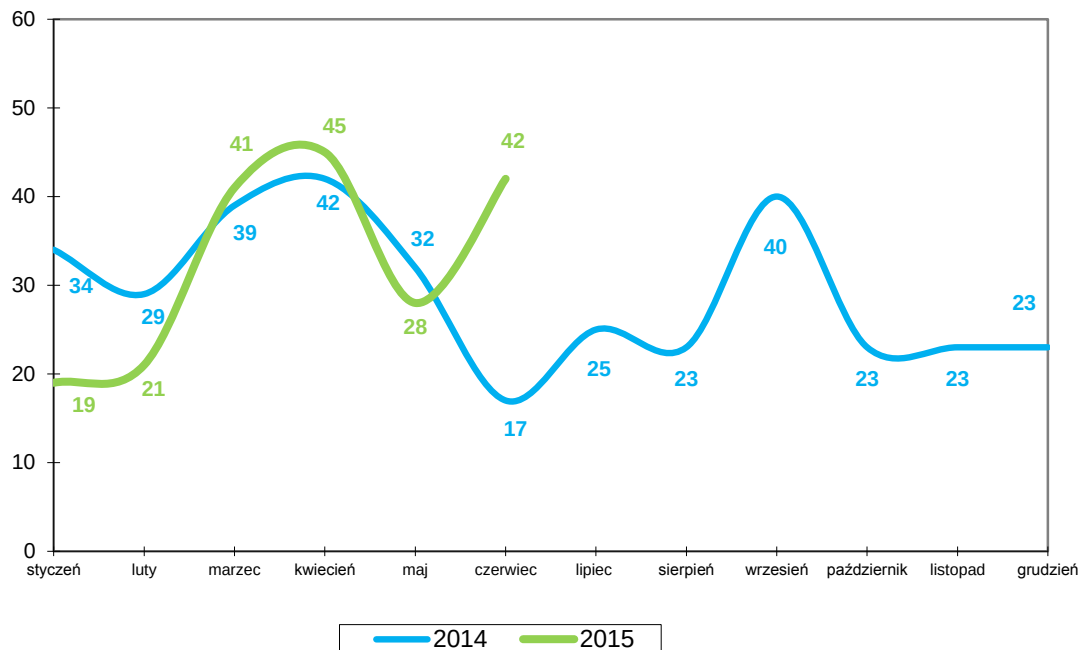
Procesy zachodzące na terenie gminy Mrocza, podobnie jak na terenie całego powiatu mają przebieg optymistyczny dla perspektyw i przyszłej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Liczba podjęć pracy wykazuje w miarę stabilny poziom, pomimo sezonowych zmian.

Wykres 34. Zmiany liczby bezrobotnych w gminie Sadki w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Wykres 35. Podjęcia pracy w gminie Sadki w latach 2014 – 2015.

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

Zmiana liczby bezrobotnych w gminie Sadki wykazuje w miarę stały trend prowadzący do zmniejszenia liczby bezrobotnych mieszkańców gminy. Podjęcia pracy mają stosunkowo skromniejszy wymiar niż w innych gminach powiatu, ale wynika to m.in. z wielkości gminy.

Podsumowując, powiat nakielski w porównaniu z innymi wybranymi powiatami z regionu charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia, nie jest jednak ona największa biorąc pod uwagę całe województwo. Co więcej, na podstawie analizy danych z ostatnich 2 lat (2014 i 2015) można prognozować jej spadek w latach kolejnych.

Analizując poszczególne okresy w kolejnych latach, można stwierdzić, iż rynek pracy w powiecie nakielskim charakteryzuje się dużą sezonowością, ponieważ w okresie wiosennym liczba osób, które rejestrowały się w PUP jako osoby bezrobotne jest mniejsza, niż w przypadku pozostałych pór roku, a liczba podjęć pracy w okresie wiosennym rośnie. Największy rynek pracy w powiecie posiadają gminy Nakło nad Notecią oraz Szubin. W ciągu 3 miesięcy – od maja do czerwca liczba podjęć pracy w miesiącu oscyluje wokół liczby 140 dla Szubina i 165 dla Nakła. W pozostałych gminach podjęcia pracy nie są tak duże.

I.5. ZAKRES USTAWOWYCH DZIAŁAŃ I AKTYWNOŚCI PUP W NAKLE NAD NOTECIĄ NA RYNKU PRACY

Centrum Aktywizacji Zawodowej

Zgodnie z nowelizacją Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy od 1 stycznia 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nakle nad Notecią funkcjonują wyspecjalizowane komórki organizacyjne – Centra Aktywizacji Zawodowej. Celem ich powstania jest większe, niż dotychczas ukierunkowanie PUP na realizację podstawowych usług rynku pracy i wzmocnienie prymatu działań aktywizujących nad działaniami pasywnymi. W ramach Centrum Aktywizacji Zawodowej realizowane są przede wszystkim podstawowe usługi rynku pracy oraz instrumenty rynku pracy.

Usługi i instrumenty rynku pracy

- **Szkolenia** dla osób bezrobotnych, organizowane i finansowane są w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:
 - braku kwalifikacji zawodowych;
 - konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji;
 - utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
 - braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.
- **Bon szkoleniowy** - na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać bon szkoleniowy stanowiący gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia.
- **Pośrednictwo pracy** to przede wszystkim udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych, pozyskiwanie ofert pracy, upowszechnianie ofert pracy, inicjowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami.
- **Poradnictwo zawodowe** jest procesem, w którym doradca zawodowy i klient pracują wspólnie nad świadomym i samodzielnym podjęciem przez klienta decyzji dotyczącej drogi rozwoju zawodowego oraz nad dostosowaniem się do wymogów rynku pracy. Poradnictwo zawodowe może być realizowane w formie: indywidualnej porady zawodowej oraz grupowej porady zawodowej. W ramach poradnictwa zawodowego są inicjowane, organizowane i prowadzone szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.
- **Świadczenia finansowe** na rzecz osób bezrobotnych poszukujących pracy i podejmujących pracę - zwrot kosztów przejazdu z tytułu dojazdu do pracy, zwrot kosztów z tytułu opieki nad dzieckiem, stypendium z tytułu nauki, dodatek aktywizacyjny.
- **Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej** - forma ta służy podjęciu inicjatywy przez bezrobotnego w postaci uruchomienia własnej działalności gospodarczej, a z czasem stworzenie miejsca pracy dla innych bezrobotnych oraz promowaniu zatrudnienia wśród bezrobotnych poprzez rozwój przedsiębiorczości.
- **Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy** - efektem tej formy wspierania jest stworzenie nowych miejsc pracy dla skierowanych bezrobotnych. Pracodawca korzystający ze środków na wyposażenie stanowisk pracy dla bezrobotnych zobowiązany jest utrzymać stanowisko pracy przez określony czas.
- **Staże** - są najczęściej wykorzystywanym instrumentem aktywnej polityki rynku pracy i służą nabywaniu umiejętności praktycznych w miejscu pracy, staże są przede wszystkim niezbędne dla absolwentów wchodzących na rynek pracy, pozwala im uzyskać kwalifikacje zawodowe jakich wymagają pracodawcy. Staż dla bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy umożliwia im zdobycie nowych umiejętności zawodowych, zapoznanie się z warunkami pracy występującymi u pracodawcy, wykazanie swoich umiejętności i zaangażowania, a na koniec powrót na rynek pracy

i ochrona przed wykluczeniem społecznym. Umożliwia też przeszkolenie i sprawdzenie potencjalnego kandydata na pracownika.

- **Bon stażowy** - na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać bon stażowy stanowiący gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy.
- **Bon na zatrudnienie** - na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać bon zatrudnieniowy. Bon zatrudnieniowy stanowi dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego, któremu powiatowy urząd pracy przyznał ten bon.
- **Bon na zasiedlenie** - na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta, na podstawie umowy, może przyznać bon na zasiedlenie w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.
- **Roboty publiczne** - prace na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego gmin (na przykład budowa infrastruktury), które dają szansę podtrzymania aktywności zawodowej bezrobotnego i możliwość osiągnięcia dochodu przez osoby bez prawa do zasiłku, celem robót publicznych jest zatrudnienie w okresie nie dłuższym niż 12 m-cy bezrobotnego znajdującego się w szczególnie niekorzystnej i bardzo niekorzystnej sytuacji na rynku pracy przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się: ochroną środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej i inne instytucje.
- **Prace interwencyjne** - forma zatrudnienia subsydiowanego, która pozwala tworzyć stanowiska pracy przy ponoszeniu niskich nakładów ze strony pracodawcy, celem tej formy jest zatrudnienie bezrobotnego znajdującego się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (zatrudnienie subsydiowane).
- **Prace społecznie użyteczne** - celem tej formy jest aktywizacja osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej – zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- **Krajowy Fundusz Szkoleniowy** - celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań gospodarki. Środki KFS przeznaczone są na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy, a także na realizację zadań związanych z promocją, badaniami i konsultacjami.
- **Programy specjalne** – przeznaczone dla osób długotrwale bezrobotnych (finansowe wsparcie inicjatyw skierowanych do grup bezrobotnych mających największe problemy z uzyskaniem pracy).

Profilowanie osób bezrobotnych

Profilowanie osób bezrobotnych jest stosunkowo nowym sposobem postępowania stosowanym przez urzędy pracy w obsłudze osób bezrobotnych – polega na ustaleniu profilu pomocy. Profil pomocy ustala się na podstawie rozmowy doradcy klienta z osobą bezrobotną. Profil pomocy oznacza właściwy, ze względu na potrzeby bezrobotnego, możliwy do zastosowania, zakres pomocy wynikający z ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Osoba, dla której ustalony został profil pomocy I powinna przede wszystkim zostać objęta pomocą w formie pośrednictwa pracy, a w uzasadnionych przypadkach poradnictwem zawodowym lub innymi formami pomocy określonymi w ustawie. Osoby bezrobotne z I profilu pomocy są klientami, z którymi współpraca jest najłatwiejsza. Są blisko rynku pracy i są gotowe do podjęcia pracy, bez wsparcia instrumentami rynku pracy. Posiadane przez nie kwalifikacje są najczęściej przydatne na rynku pracy, a motywacja do podjęcia pracy wysoka.

W stosunku do osoby bezrobotnej zakwalifikowanej do profilu pomocy II należy zastosować wsparcie w postaci usług i instrumentów rynku pracy, dzięki którym może ona wejść lub powrócić na rynek pracy albo przejść do profilu pomocy I. Osobie takiej należy poświęcić uwagę w zakresie podtrzymywania motywacji do działań na rzecz wejścia lub powrotu na rynek.

Osoby bezrobotne z profilu pomocy III najtrudniej przywrócić na rynek pracy, bowiem albo utraciły całkowicie motywację do pracy i jej poszukiwania albo w zamierzony sposób unikają wszelkich form pomocy, bowiem ich celem jest wyłącznie utrzymanie statusu bezrobotnego z uwagi na możliwość korzystania z systemu ubezpieczeń społecznych. Często są to osoby, które nie mają żadnego zawodu, nie mają żadnego lub małego doświadczenia zawodowego, albo mają długą przerwę w zatrudnieniu.

Tabela 12. Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie Powiatu Nakielskiego w 2014 roku w ujęciu terytorialnym wg form aktywizacji.

Formy aktywizacji	Miasto i gmina Nakło nad Notecią		Miasto i Gmina Mrocza		Gmina Sadki		Miasto i Gmina Szubin		Miasto i Gmina Kcynia		Powiat Nakielski		POWIAT 2013	różnica 2014 / 2013	
	Liczba osób	Udział w powiecie	Liczba osób	Udział w powiecie	Liczba osób	Udział w powiecie	Liczba osób	Udział w powiecie	Liczba osób	Udział w powiecie	Liczba osób	Udział	liczba osób	osoby	zmiana %
Szkolenia	130	33%	41	11%	35	9%	121	31%	62	16%	389	100,00%	423	-34	-8,0%
Prace interwencyjne	1	8%	3	25%	3	25%	3	25%	2	17%	12	100,00%	9	3	33,3%
Roboty publiczne	53	36%	21	14%	8	5%	30	21%	34	23%	146	100,00%	215	-69	-32,1%
Staże	412	39%	153	15%	84	8%	234	22%	168	16%	1051	100,00%	853	198	23,2%
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	32	39%	8	10%	4	5%	25	30%	13	16%	82	100,00%	36	46	127,8%
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	57	40%	15	10%	18	13%	39	27%	14	10%	143	100,00%	128	15	11,7%
Prace społecznie użyteczne	252	79%	0	0%	15	5%	53	17%	0	0%	320	100,00%	184	136	73,9%
Doradztwo zawodowe (łącznie)	1447	37%	549	14%	385	10%	898	23%	658	17%	3937	100,00%	4991	-1054	-21,1%

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.

I.6. PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ PUP NAKŁO W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Powiatowy Urząd Pracy w Nakle nad Notecią w 2015 roku realizuje następujące projekty ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

Projekt pod tytułem **Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nakielskim (I)** w ramach Program Operacyjny Wiedza Edukacja i Rozwój, Osi priorytetowej: I. Osoby młode na rynku pracy, Działanie: 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy, Poddziałanie: 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, okres realizacji projektu: od 2015-01-01 do 2015-12-31. Budżet projektu to koszty ogółem 2 506 400,00 zł.

Uczestnikami projektu Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie nakielskim (I) będą osoby młode w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowane w PUP w Nakle nad Notecią jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które jednocześnie nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (czyli należą do tzw. młodzieży NEET).

Planowane wsparcie ma objąć:

- 330 osób, w tym:
- osoby długotrwale bezrobotne – 123,
- niepełnosprawne – 4,

Planowane działania mają objąć następującą liczbę osób:

- poradnictwo zawodowe – 330 osób,
- pośrednictwo pracy - 305 osób,
- szkolenia - 105 osób,
- staże – 225 osób,
- jednorazowe środki na otwarcie działalności gospodarczej – 25 osób.

Projekt pod tytułem **Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Powiecie Nakielskim (II)** w ramach Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa: 8. Aktywni na rynku pracy, Działanie: 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy, okres realizacji projektu od 2015-01-01 do 2016-06-30. Budżet projektu to koszty ogółem 2 549 950,00 zł.

Uczestnikami projektu będą osoby bezrobotne powyżej 29 roku życia (255 osób), zakwalifikowane do I lub II profilu pomocy należący do jednej z poniższych grup:

- osoby powyżej 50 roku życia - 58 osób,
- kobiety- 140 osób,
- osoby z niepełnosprawnościami – 14 osób,
- osoby długotrwale bezrobotne – 144 osób,
- osoby niskokwalifikowane- 231 osób,

Planowane działania mają objąć następującą liczbę osób:

- poradnictwo zawodowe – 255 osób,
- pośrednictwo pracy - 220 osób,
- szkolenia - 83 osób,
- staże – 150 osób,
- jednorazowe środki na otwarcie działalności gospodarczej – 35 osób,
- refundacja kosztów doposażenia i wyposażenia stanowisk pracy – 22 osoby.

Projekt pod tytułem ***Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego*** (projekt realizowany w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu oraz 20 powiatowymi urzędami pracy), VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, okres realizacji projektu od 2012-06-01 do 2015-12-31. Budżet projektu to koszty ogółem 2 437 878,75 zł.

Uczestnikami projektu mogły zostać osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, które dodatkowo musiały spełniać jeden z poniższych warunków:

- być w wieku do 25 lub powyżej 50 roku życia,
- być osobą niepełnosprawną,
- być kobietą,
- być osobą długotrwale bezrobotną,
- być mieszkańcem gminy wiejskiej, wiejsko-miejskiej lub miasta do 25 tys. mieszkańców.

W ramach projektu zostało objętych wsparciem 148 osób, które otrzymały następujące wsparcie:

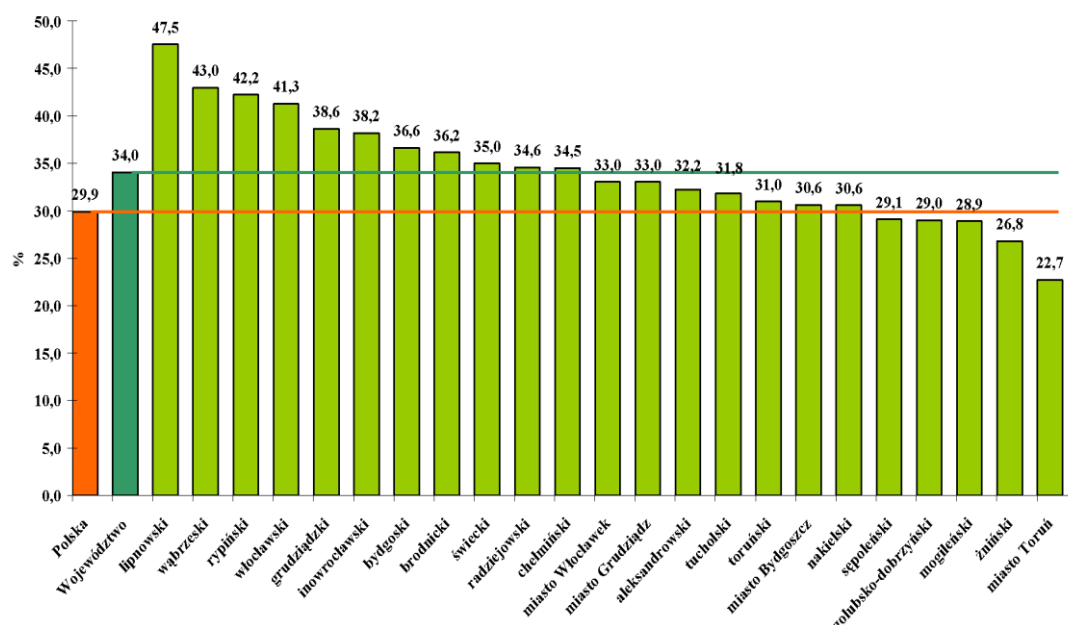
- Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz realizacja Indywidualnego Planu Działania - 148 osób,
- Szkolenie "ABC przedsiębiorczości" - 148 osób,
- Przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (dotacja) do wysokości 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia - 107 osób.

I.7. EFEKTYWNOŚĆ PRACY PUP

Efektywność pracy PUP została przedstawiona na podstawie opracowania przygotowanego przez WUP w Toruniu pt. *Analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego w 2013 roku*. Wszystkie wykresy zamieszczone poniżej dotyczące efektywności powiatowych urzędów pracy pochodzą z tego opracowania.

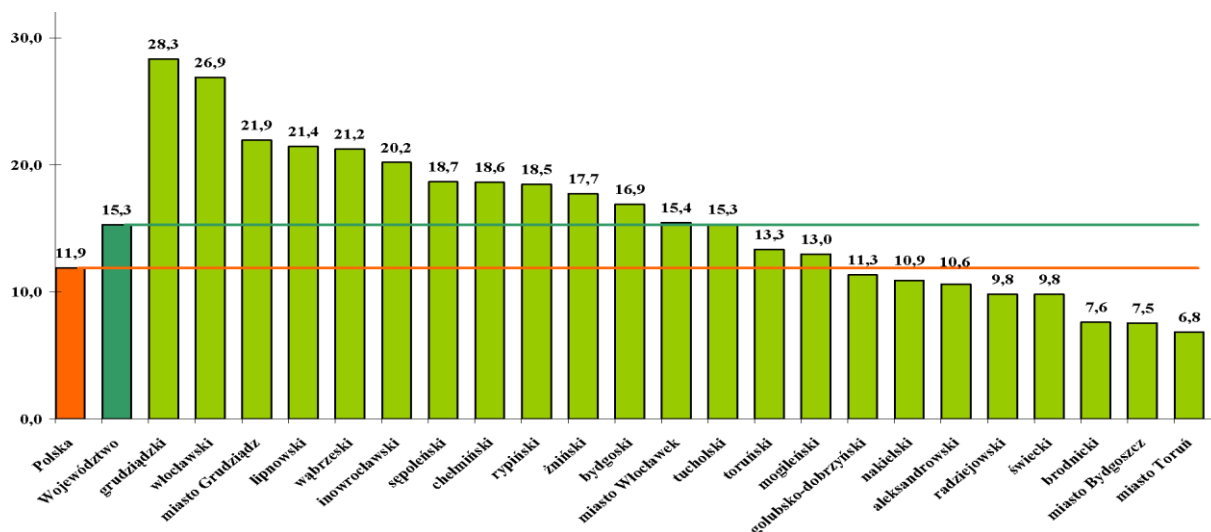
Najważniejszy wskaźnik oceniający skutki działań aktywizacyjnych Powiatowych Urzędów Pracy (PUP) to efektywność zatrudnieniowa, która dotyczy osób biorących udział w poszczególnych formach aktywizacji: szkoleniach, pracach interwencyjnych, robotach publicznych, pracach społecznie użytecznych, stażach oraz tych, które skorzystały ze środków przeznaczonych na uruchomienie nowej działalności gospodarczej lub też na stworzenie nowych miejsc pracy w istniejących przedsiębiorstwach. Po trzech miesiącach od zakończenia danej formy działania aktywizacyjnego liczy się osoby, które jeśli były wcześniej zarejestrowane jako bezrobotne, to czy wyrejestrowały się z PUP lub w przypadku aktywizacji osób, które nie były zarejestrowane jako bezrobotne, czy w tym czasie nie zostały zarejestrowane. Stosunek tej drugiej liczby uczestników wszystkich form aktywizacji, wyrażony w procentach, to właśnie efektywność zatrudnieniowa.

Wykres 36. Udział osób bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim na koniec 2013 roku wg powiatów.

Udział osób bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie nakielskim był porównywalny z powiatem m. Bydgoszcz - 30,6% i niewiele przekraczał ten poziom w porównaniu z poziomem krajowym – 29,9%. W porównaniu z województwem, gdzie wynosi on 34,0%, jest niższy. W porównywanych powiatach niższy był tylko w powiecie żnińskim – 26,8%. Największy udział osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w województwie występuje w powiecie lipnowskim i wynosił 47,5%.

Wykres 37. Udział podjęć pracy subsydiowanej w ogólnej liczbie podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg powiatów.

Podjęcie pracy subsydiowanej przez bezrobotnych na poziomie kraju wynosiło 11,9% w ogólnej liczbie podjęć pracy, a w województwie kujawsko-pomorskim – 15,3%. W powiecie nakielskim stanowiło ono 10,9%, zatem więcej niż w m. Bydgoszcz – 7,5%, ale mniej niż w powiecie bydgoskim – 16,9%, żnińskim – 17,7% i lipnowskim – 21,4%.

Poniżej zamieszczono obraz struktury zatrudnienia subsydiowanego bezrobotnych.

Wykres 38. Struktura zatrudnienia subsydiowanego bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

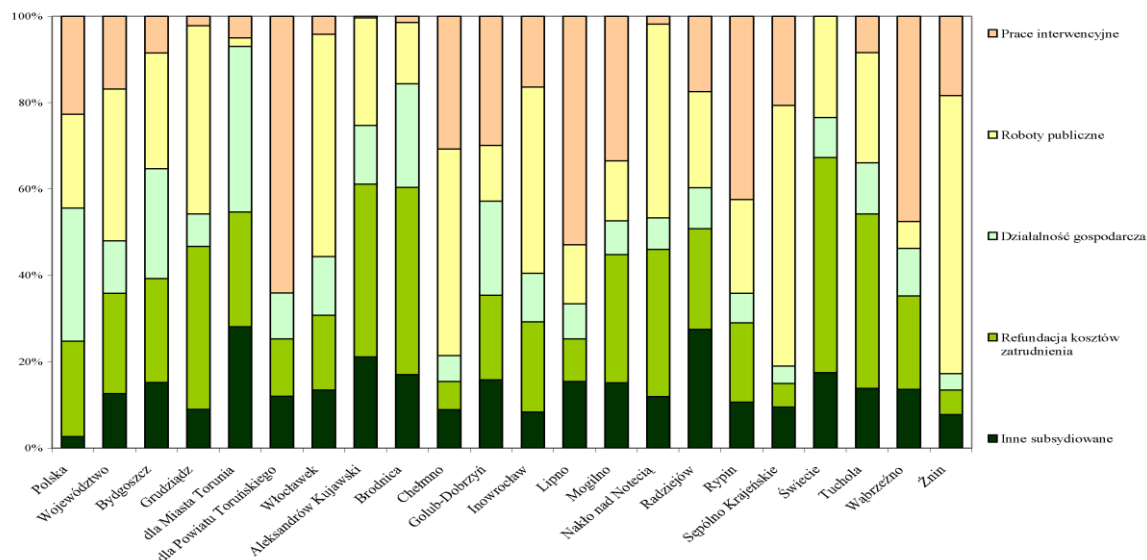
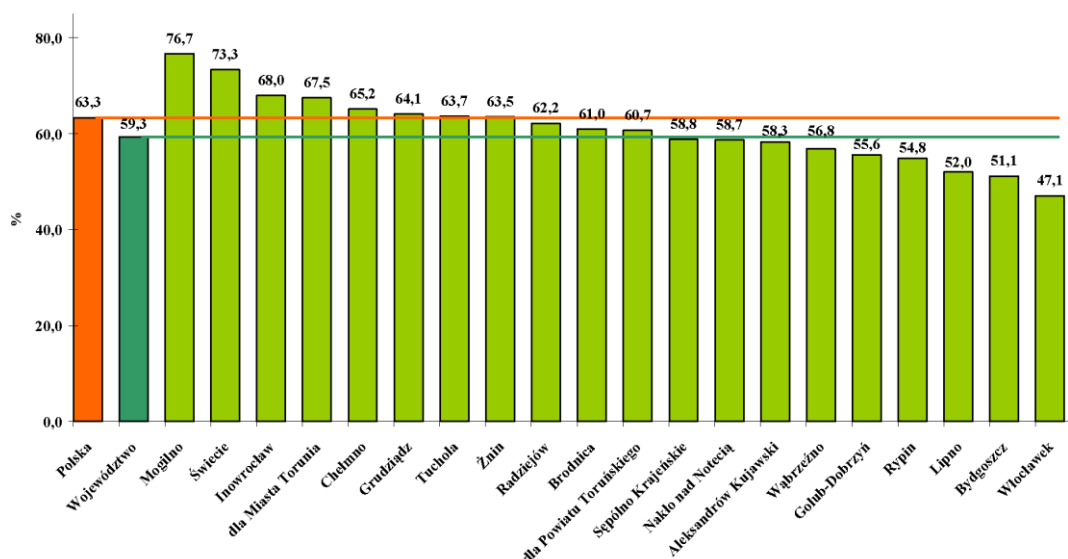

Tabela 13. Efektywność zatrudnieniowa (w %) i kosztowa (w zł) podstawowych form aktywizacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Efektywność zatrudnieniowa		Zmiana w punktach procentowych	Efektywność kosztowa w zł		Zmiana w zł
	2012	2013		2012	2013	
<i>Polska</i>	<i>60,9</i>	<i>63,3</i>	<i>2,5</i>	<i>10 691,34</i>	<i>11 126,78</i>	<i>435,43</i>
Województwo	58,4	59,3	0,9	10 480,23	10 174,48	-305,75
Powiatowy Urząd Pracy:						
Bydgoszcz	53,4	51,1	-2,3	9 610,07	12 958,30	3 348,23
Grudziądz	68,9	64,1	-4,8	11 774,32	10 417,64	-1 356,68
dla Miasta Torunia	65,6	67,5	1,9	9 315,33	9 604,52	289,18
dla Powiatu Toruńskiego	59,0	60,7	1,7	9 501,94	9 134,62	-367,32
Włocławek	47,9	47,1	-0,8	13 572,80	12 192,06	-1 380,74
Aleksandrów Kujawski	43,0	58,3	15,3	17 132,68	10 253,11	-6 879,57
Brodnica	55,2	61,0	5,8	9 999,77	9 455,57	-544,19
Chelmno	66,4	65,2	-1,2	8 210,39	9 689,88	1 479,49
Golub-Dobrzyń	43,8	55,6	11,8	14 341,07	12 171,03	-2 170,04
Inowrocław	69,4	68,0	-1,4	8 643,88	10 383,44	1 739,56
Lipno	52,9	52,0	-0,9	11 879,27	9 619,01	-2 260,26
Mogilno	71,7	76,7	5,0	8 923,56	8 243,74	-679,82
Nakło nad Notecią	55,6	58,7	3,1	10 452,94	10 438,26	-14,68
Radziejów	70,8	62,2	-8,7	9 240,17	7 387,29	-1 852,88
Rypin	53,5	54,8	1,3	8 158,06	9 524,22	1 366,15
Sępólno Krajeńskie	61,5	58,8	-2,8	9 738,01	7 596,73	-2 141,28
Świecie	65,0	73,3	8,3	10 018,95	9 520,56	-498,39
Tuchola	61,5	63,7	2,2	10 933,78	11 727,08	793,30
Wąbrzeźno	56,8	56,8	0,0	8 801,24	9 424,85	623,62
Żnin	46,6	63,5	16,9	10 867,76	8 319,66	-2 548,10

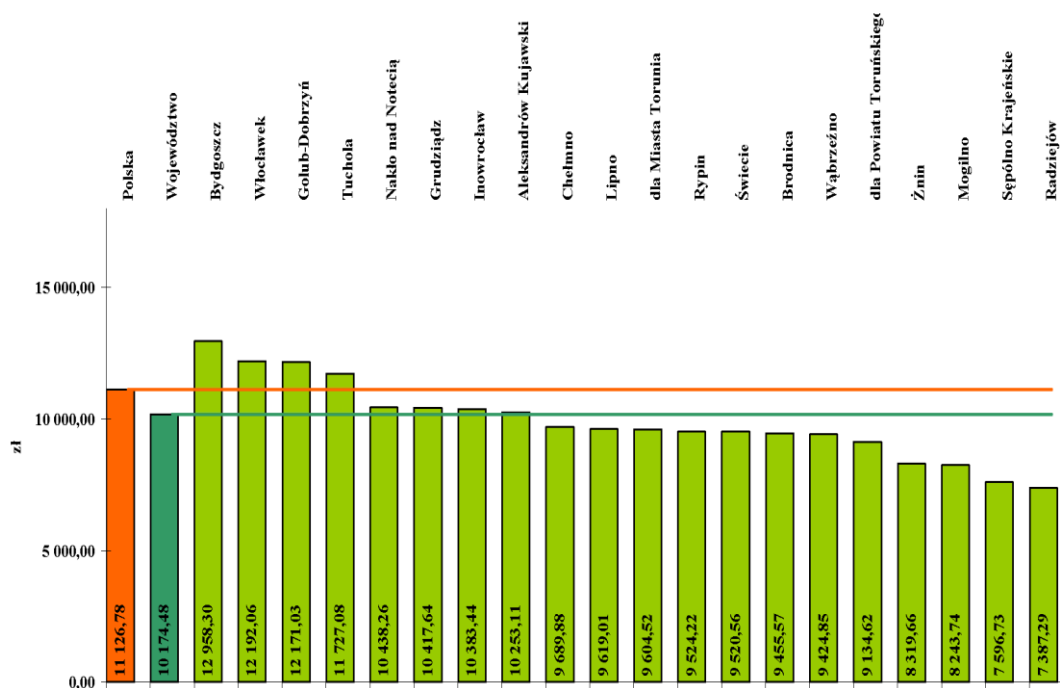
Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji przez PUP w Nakle w 2013 roku, to 58,7%, niżej niż w województwie – 59,3% oraz w PUP Inowrocław – 68% i PUP Żnin – 63,5%, większa jednak niż w PUP Bydgoszcz – 51,1%, czy w PUP Lipno – 52%.

Wykres 39. Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

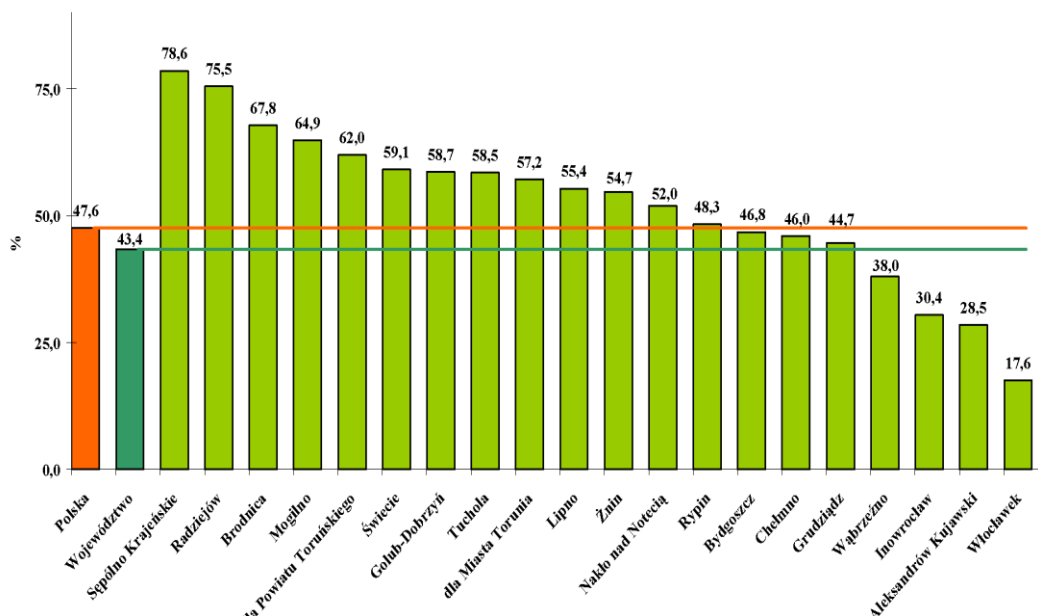
Biorąc pod uwagę efektywność zatrudnienia wszystkich formy aktywizacji, wskaźnik ten wynosi 58,7% dla PUP w Nakle nad Notecią i znajdowała się poniżej średniej krajowej, która wynosiła 63%, i średniej wojewódzkiej, która wynosiła 59,3%. Było to także niższe niż wskaźnik dla powiatu inowrocławskiego (68%) i żnińskiego (63,5%), ale wyższe niż PUP Lipno (52%). Średni koszt ponownego zatrudnienia osób zaktywizowanych to 10 147,48 zł w województwie. W PUP w Nakle nad Notecią był to koszt rzędu 10 438,26 zł, niższy niż w PUP Bydgoszcz – 12 958,30 zł, lecz wyższy niż w PUP Inowrocław – 10 383,44 zł, czy PUP Lipno – 9 619,01 zł i PUP Żnin – 8 319,66 zł.

Wykres 40. Średni koszt ponownego zatrudnienia osób zaktywizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

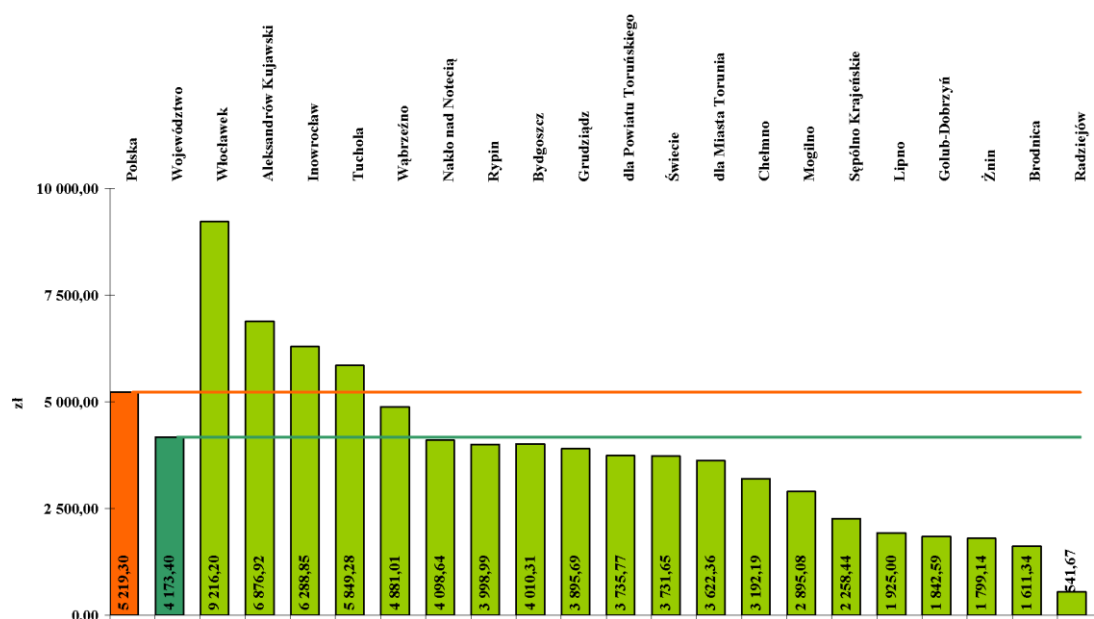
Koszt ponownego zatrudnienia osób zaktywizowanych był największy w PUP Bydgoszcz – 12 958,30 zł, następnie w Nakle nad Notecią – 10 438,36 zł. W Inowrocławiu wynosił 10 383,44 zł, w Lipnie 9 619,04 zł, a w Żninie 8 319,66 zł.

Wykres 41. Efektywność zatrudnieniowa szkoleń w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

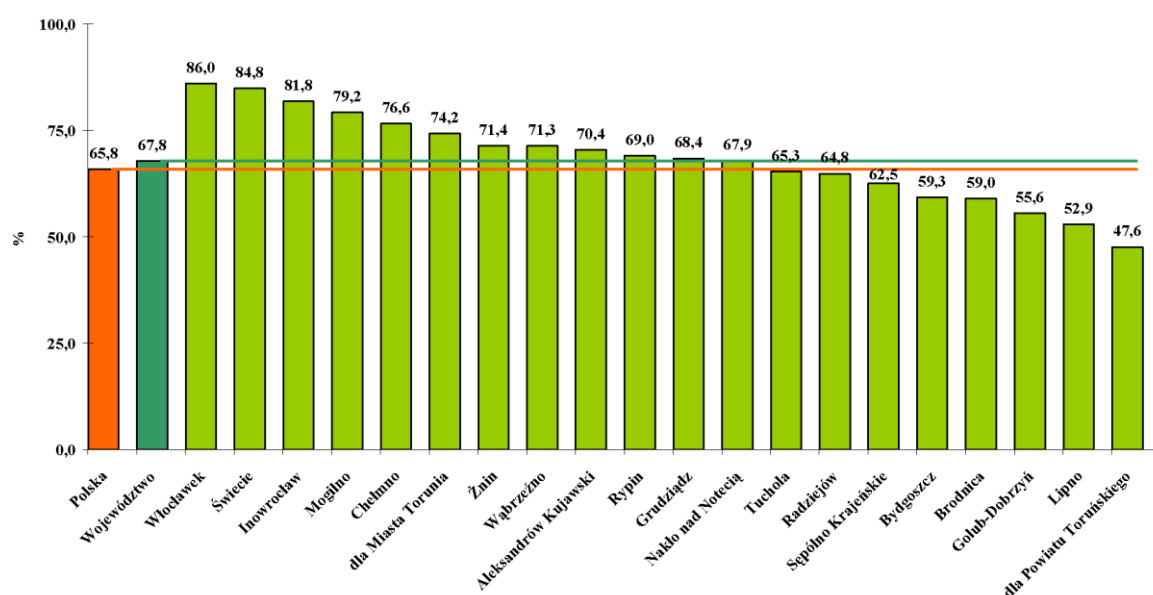

Efektywność zatrudnieniowa szkoleń na poziomie województwa wynosiła 43,4%, dla PUP w Nakle nad Notecią – 52% i przewyższała PUP w Bydgoszczy – 46,8%, PUP w Inowrocławiu – 30,4%. PUP w Żninie uzyskała tę efektywność na poziomie 54,7% a PUP w Lipnie – 55,4%.

Wykres 42. Koszt ponownego zatrudnienia po szkoleniu w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

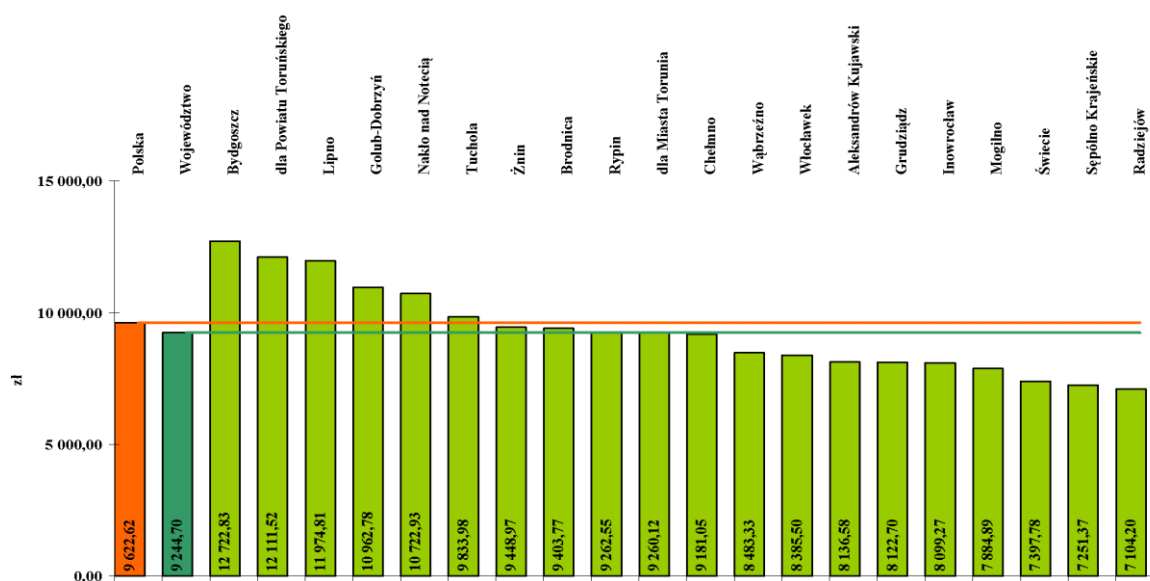

Wykres 43. Efektywność zatrudnieniowa staży w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

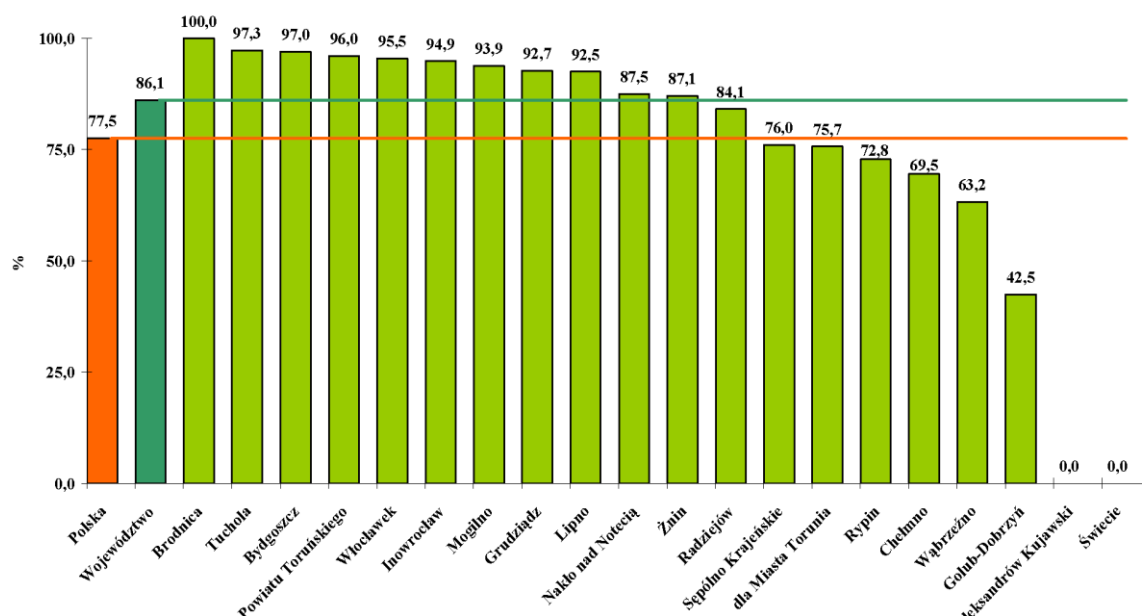
W przypadku staży, efektywność zatrudnienia na poziomie województwa, to 67,8%, PUP w Nakle nad Notecią, to 67,9%. Wyższy efekt zatrudnienia po stażach w porównaniu z Nakłem wystąpił w PUP w Inowrocławiu – 81,8% i Żninie – 71,4%. Na niższym poziomie mamy Bydgoszcz – 59,3% oraz Lipno – 52,9%.

Wykres 44. Koszt ponownego zatrudnienia po stażu w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

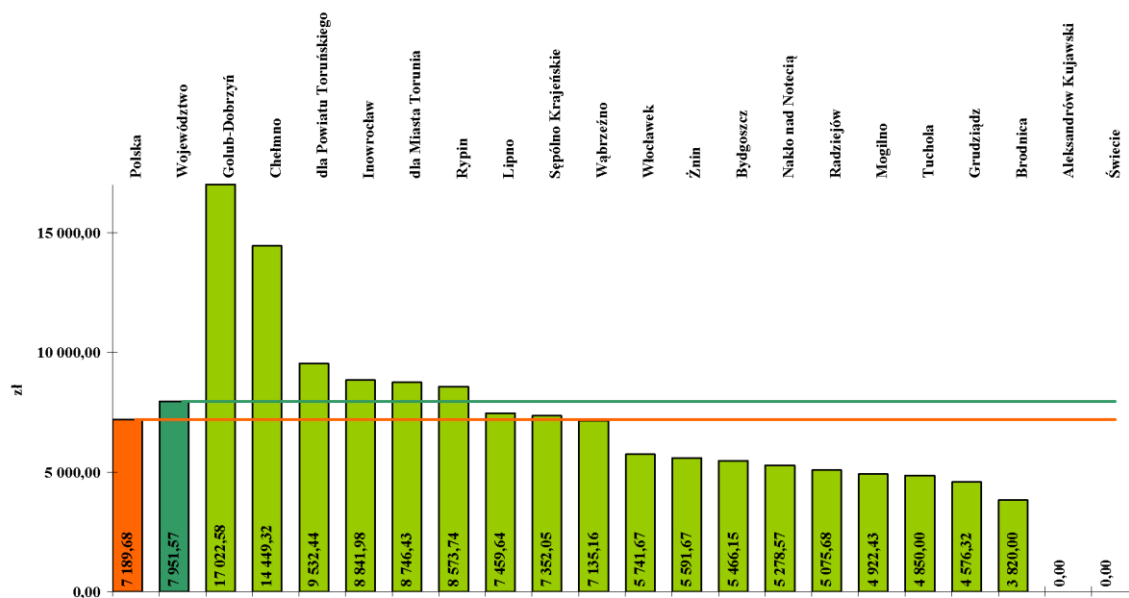
Średni krajowy koszt ponownego zatrudnienia po stażu, wyniósł 9 224,79 zł, w PUP Bydgoszcz – 12 722,83 zł, PUP Lipno – 11 974,81 zł. W Nakle wyniósł on 10 722,93 zł. Niższy był w PUP w Żninie – 9 448,97 i Inowrocławiu – 8 099,27 zł.

Wykres 45. Efektywność zatrudnieniowa prac interwencyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

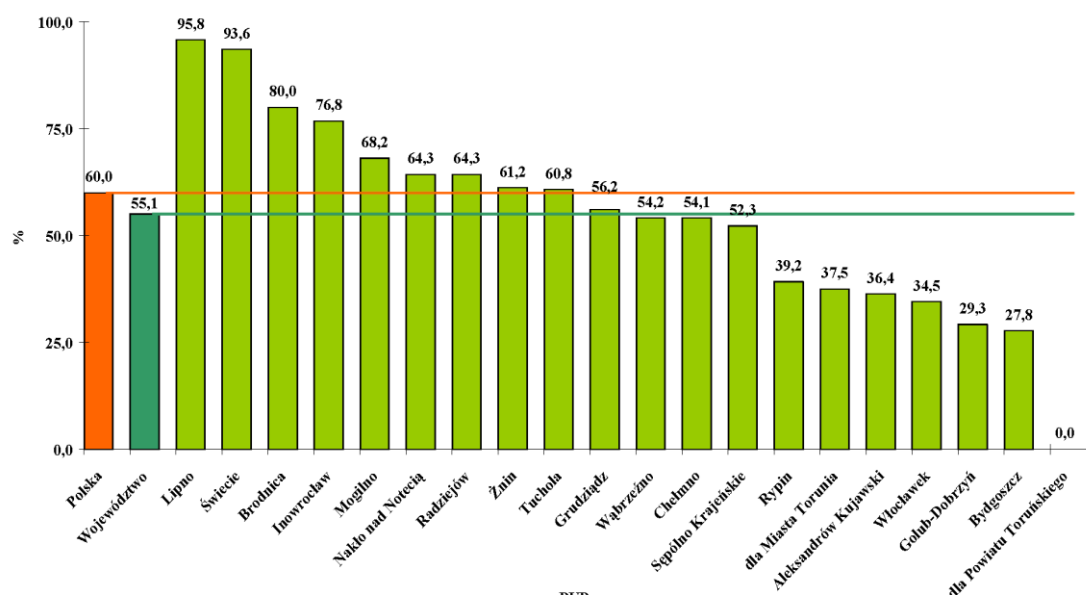
Wskaźnik zatrudnienia po pracach interwencyjnych w województwie wyniósł 86,1%, w PUP Bydgoszcz – 97%, PUP Inowrocław – 94,9%, Lipno – 92,5%. Efektywność zatrudnienia po pracach interwencyjnych w PUP w Nakle nad Notecią wyniosła 87,5% i jest większa niż w PUP w Żninie – 87,1%.

Wykres 46. Koszt ponownego zatrudnienia po pracach interwencyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

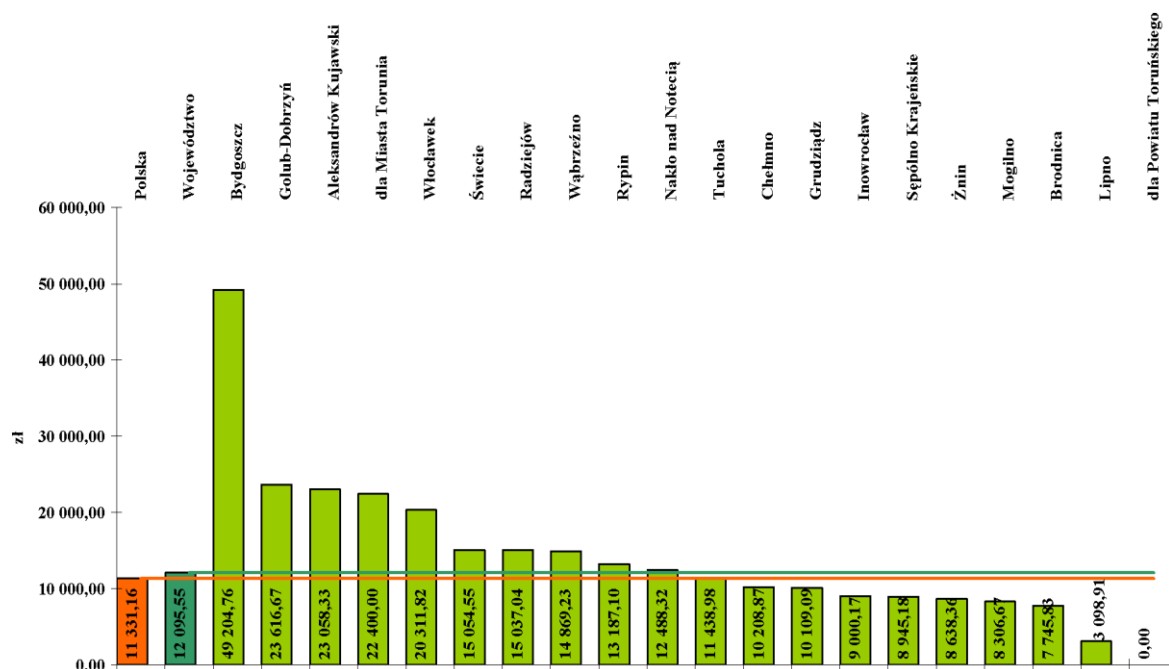
Koszt ponownego zatrudnienia po pracach interwencyjnych w województwie wyniósł 7 951,57 zł, zaś dla PUP w Nakle 5 278,57 zł. Wyższy koszt był w PUP w Inowrocławiu – 8 841,98 zł, Lipnie – 7 459,64 zł, Żninie – 5 891,67 zł i Bydgoszczy – 5 446,18 zł.

Wykres 47. Efektywność zatrudnieniowa robót publicznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

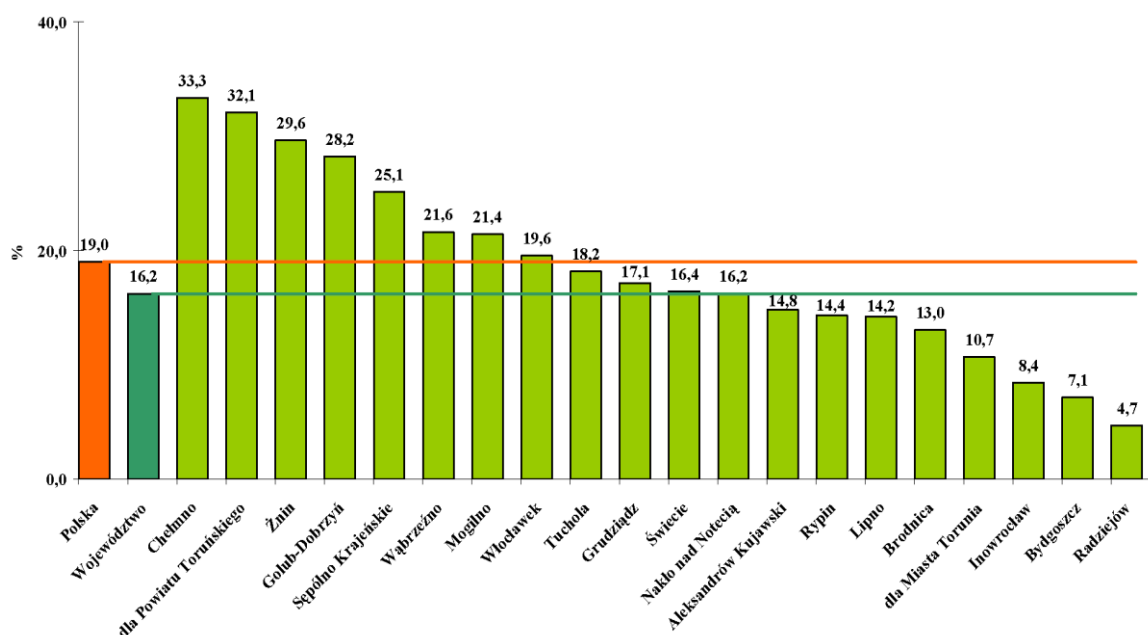
Efektywność po robotach publicznych w PUP Nakło wyniosła 64,3% i była wyższa od poziomu województwa – 55,1%. Niższe wskaźnik osiągnięto w PUP Żnin – 61,2%, PUP Bydgoszcz – 27,8%, zaś wyższy w PUP Inowrocław – 76,8% i PUP Lipno – 95,8%.

Wykres 48. Koszt ponownego zatrudnienia po robót publicznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

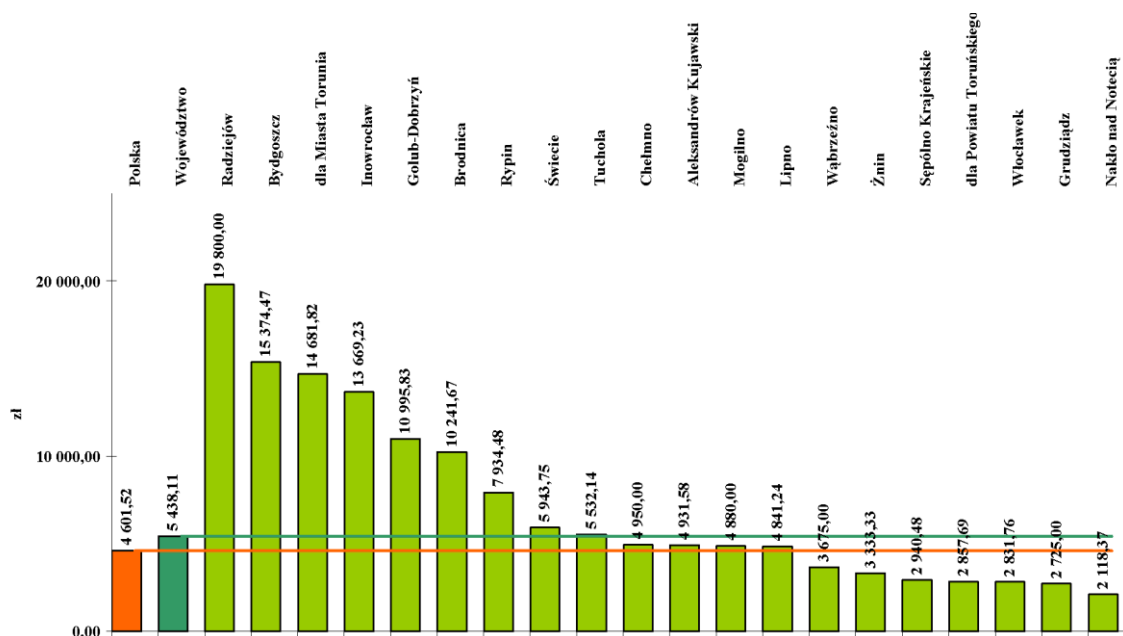
Koszt ponownego zatrudnienia po robotach publicznych dla województwa – 12 095,55 zł. Po środku rankingu znajduje się powiat nakielski – 12 488,32 zł, a poniżej Inowrocław – 9 000,17 zł, Żnin – 8 638,34 zł i Lipno – 3 098,91 zł. Wyższe koszty poniósł PUP Bydgoszcz – 49 204,76 zł.

Wykres 49. Efektywność zatrudnieniowa prac społecznie użytecznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

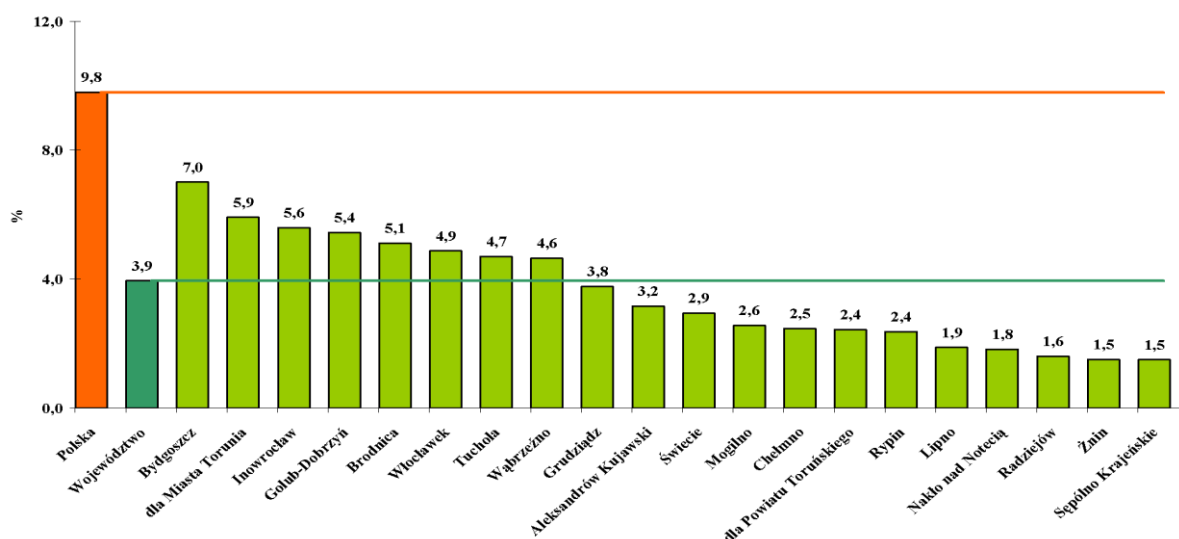
Efektywność zatrudnieniowa prac społecznie użytecznych w PUP Nakło wyniosła tyle samo, ile w województwie, czyli to 16,2%. Wyższą efektywność miały PUP Żnin – 29,6%, zaś niższą PUP Lipno – 14,2% i PUP Bydgoszcz – 7,1%.

Wykres 50. Koszt ponownego zatrudnienia po pracach społecznie użytecznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

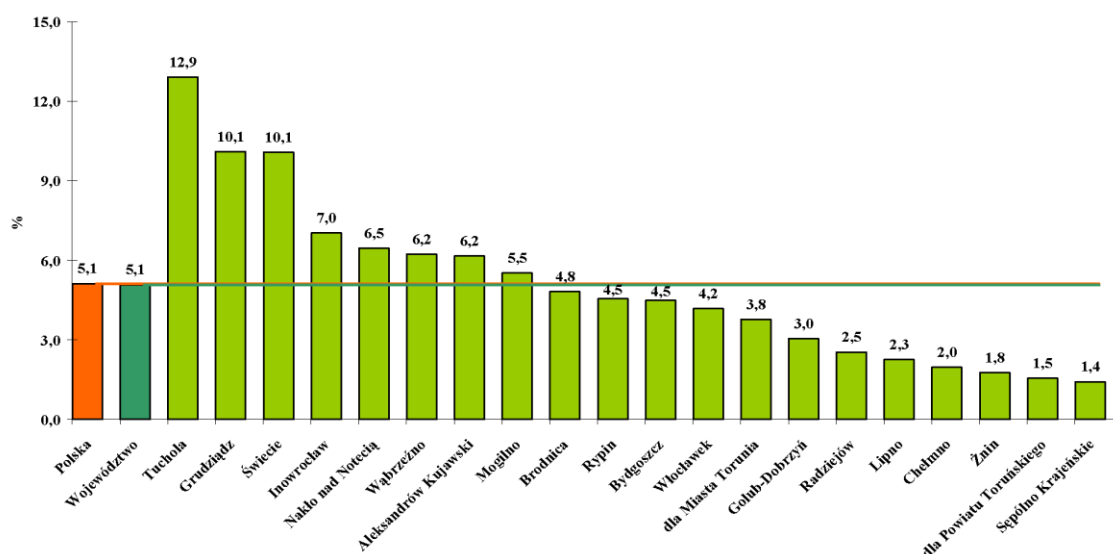
Koszt ponownego zatrudnienia po pracach społecznie użytecznych w porównywanych powiatach jest najniższy w PUP Nakło i wynosi 2 118,37 zł. Dla porównania w Bydgoszczy – 15 374,47 zł, Inowrocławiu – 13 669,23 zł, Lipnie – 4 841,24 zł, Żninie – 3 333,33 zł.

Wykres 51. Udział podjęć działalności gospodarczej w ogólnej liczbie zaktywizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

Wśród porównywanych powiatów udział osób podejmujących działalności gospodarczą w ogólnej liczbie zaktywizowanych był najwyższy w Bydgoszczy – 7,0% i w Inowrocławiu 5,6%. Zdecydowanie mniej w Lipnie – 1,9%, Nakle – 1,8% i Żninie – 1,5%.

Wykres 52. Udział podjęć pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia w ogólnej liczbie zaktywizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

W przypadku podjęć pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia, największy wskaźnik osiągnął Inowrocław – 7%, następnie Nakło – 6,5%, dalej znajduje się Bydgoszcz – 4,5%, Lipno – 2,3% oraz Żnin – 1,8%.

Zestawienie danych dla wybranych powiatów zawiera tabela poniżej.

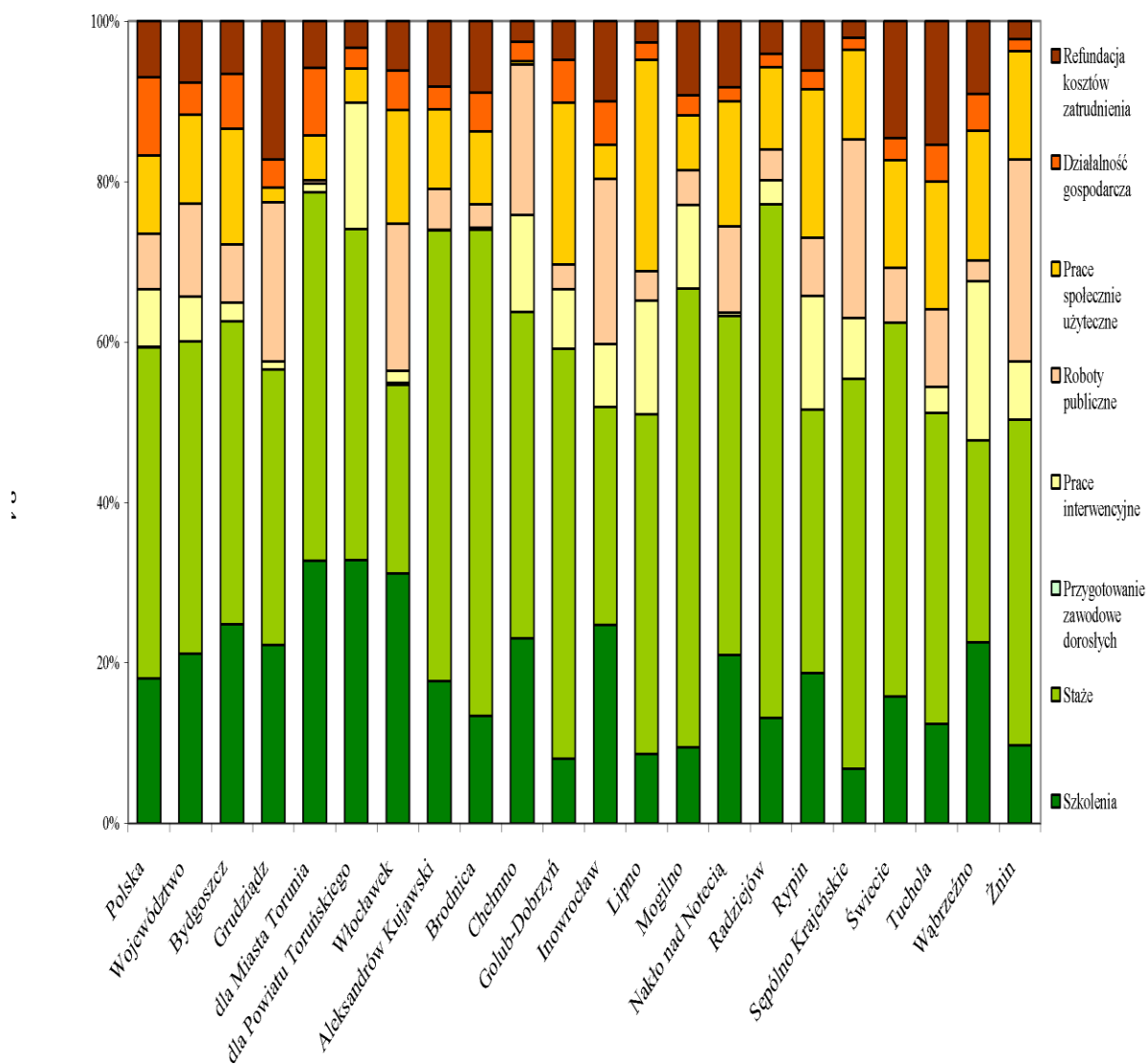
Tabela 14. Efektywność zatrudnieniowa (w %) form aktywizacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 r.

Wyszczególnienie	Efektywność zatrudnieniowa w %													
	2012							2013						
	Szkolenia	Staże	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Prace społecznie użyteczne	Działalność gospodarcza	Refundacja kosztów zatrudnienia	Szkolenia	Staże	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Prace społecznie użyteczne	Działalność gospodarcza	Refundacja kosztów zatrudnienia
Polska	42,5	60,9	74,4	57,3	33,0	9,2	5,2	47,6	65,8	77,5	60,0	19,0	9,8	5,1
Województwo	42,4	66,3	84,8	57,1	19,3	4,7	4,9	43,4	67,8	86,1	55,1	16,2	3,9	5,1
Powiat bydgoski	47,1	58,6	97,8	9,0	15,4	7,8	3,2	46,8	59,3	97,0	27,8	7,1	7,0	4,5
Powiat inowrocławski	43,5	85,8	88,5	68,8	10,6	4,3	5,2	30,4	81,8	94,9	76,8	8,4	5,6	7,0
Powiat lipnowski	62,5	36,7	90,5	87,8	16,5	5,6	2,6	55,4	52,9	92,5	95,8	14,2	1,9	2,3
Powiat nakielski	48,1	63,8	0,0	81,3	9,6	3,6	5,1	52,0	67,9	87,5	64,3	16,2	1,8	6,5
Powiat żniński	39,8	65,6	88,0	31,0	25,6	2,4	1,0	54,7	71,4	87,1	61,2	29,6	1,5	1,8

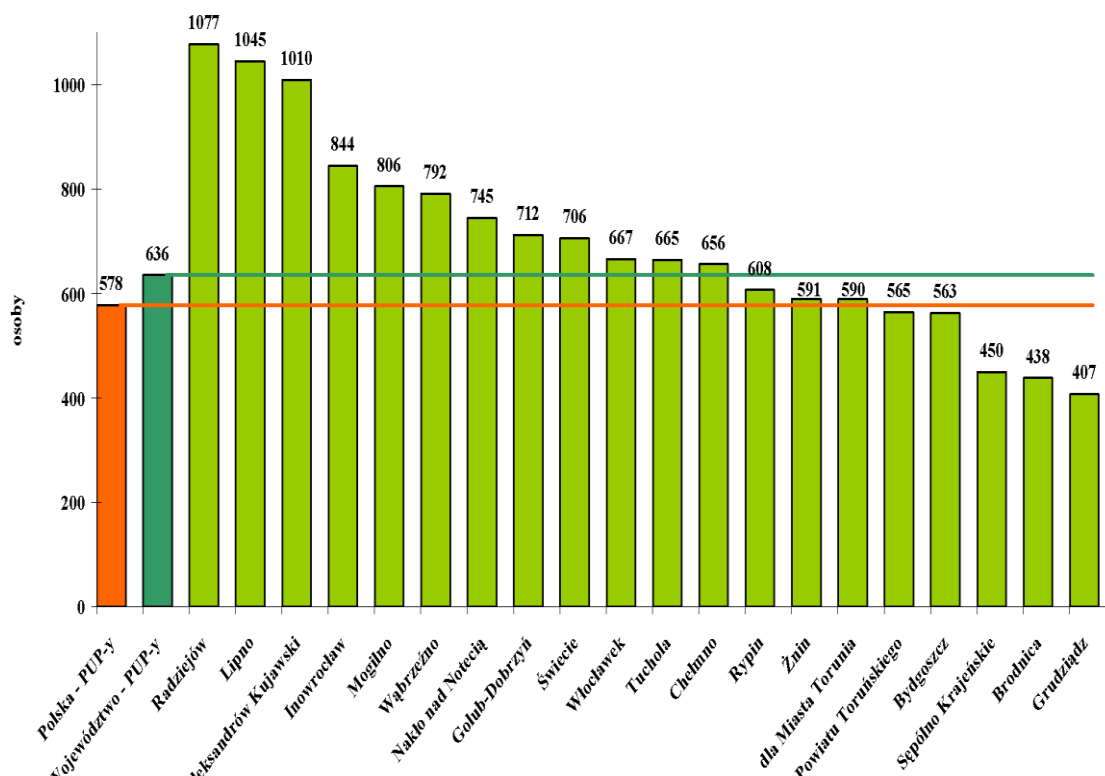
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Toruń.

Na podstawie powyższych wykresów oraz zestawienia w tabeli widać, że najbardziej efektywną zatrudnieniowo formą aktywizacji osób bezrobotnych były prace interwencyjne, następnie staże i roboty publiczne. Zdecydowanie mniejszy udział w ogólnej liczbie aktywizowanych osób miały prace społecznie użyteczne, podejmowanie działalności gospodarczej, refundacja kosztów zatrudnienia.

Wykres 53. Struktura aktywizacji bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

Wykres 54. Liczba bezrobotnych przypadająca na jednego pośrednika pracy w PUP w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

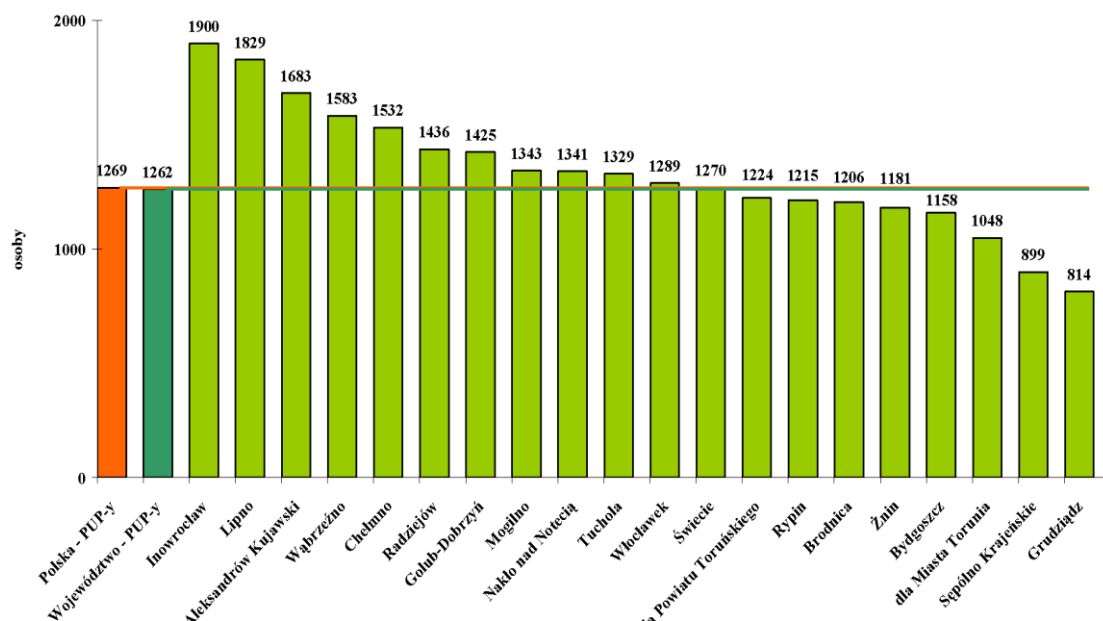
Spośród porównywanych w niniejszym Planie powiatów największa liczba bezrobotnych na jednego pośrednika pracy przypadała w PUP Lipno - aż 1045 osób, następnie w Inowrocławiu – 844 osoby. Nakło wśród porównywanych przez nas PUP-ów znajdowało się po środku stawki – 745 osób. Mniej osób przypadało w PUP Żnin – 591 oraz w PUP Bydgoszcz – 563. W kraju wynosi ona 578 osób, a w województwie 636 osób. Sytuację w kraju, województwie kujawsko-pomorskim oraz w poszczególnych powiatach przedstawia powyższy wykres.

Natomiast poniżej przedstawiona jest liczba bezrobotnych przypadająca na jednego doradcę zawodowego w PUP w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP. Wynika z niej, że najwięcej osób przypadało na jednego doradcę w PUP w Inowrocławiu - 1900, następnie w Lipnie - 1829. Ponownie po środku klasyfikuje się Nakło n. Notecią – 1341. Następnie mamy PUP w Żninie – 1181 i PUP Bydgoszcz – 1158. Poziom krajowy wynosił 1269 osób, zaś wojewódzki - 1262 osób.

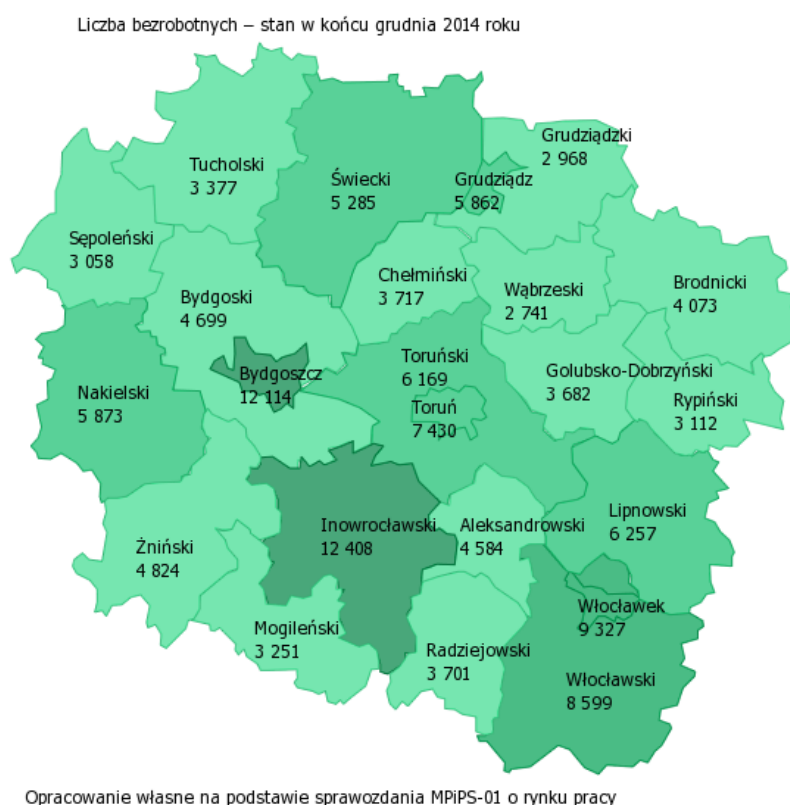
Uwaga:

Wskaźniki dotyczące efektywności pracy personelu PUP w Nakle nad Notecią należy rozpatrywać w kontekście skali bezrobocia w poszczególnych powiatach. Ilustruje to rysunek 8. Liczba bezrobotnych w PUP w Inowrocławiu wynosiła 12 408 osób, a liczba bezrobotnych w PUP w Nakle nad Notecią - 5 873 osoby. Tak znaczne zróżnicowanie liczby klientów przypadających na jeden urząd, pozwala na uzyskanie efektu skali - efektywność pracy może być wyższa przy większej liczbie klientów.

Wykres 55. Liczba bezrobotnych przypadająca na jednego doradcę zawodowego w PUP w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.

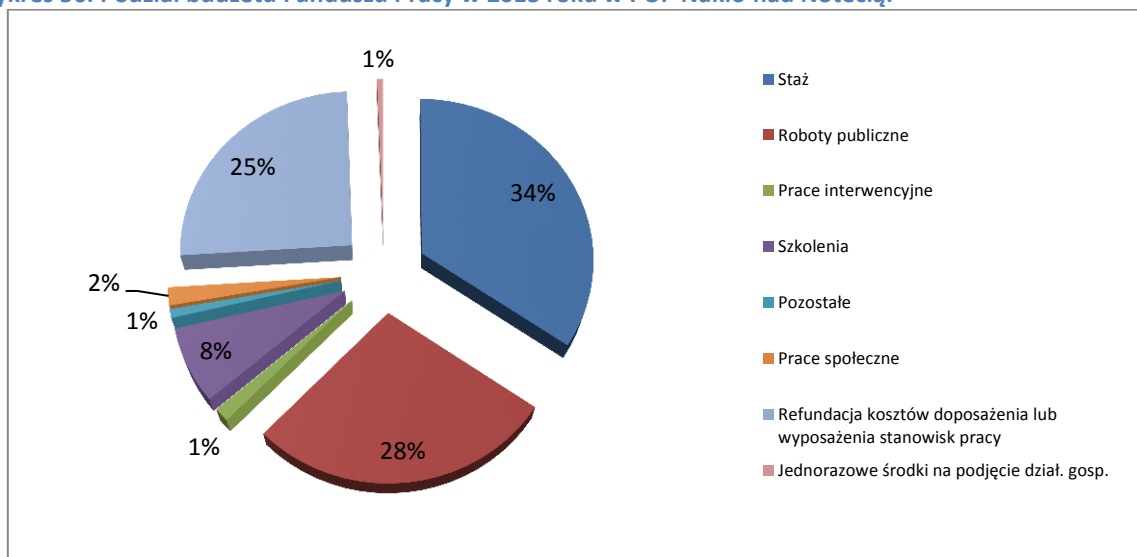

Rysunek 8. Liczba bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2014.

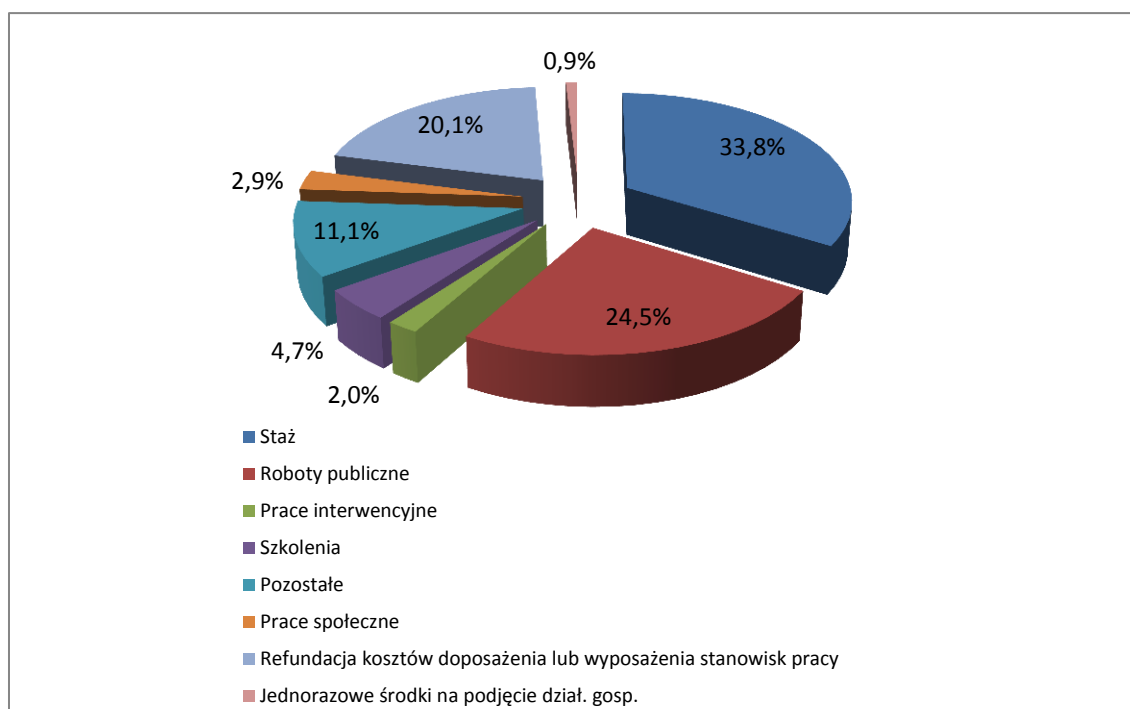
Źródło: www.wup.torun.pl/urząd/statystyki/liczba-bezrobotnych-w-województwie, stan na dzień:13.03.2015 r.

Wykres 56. Podział budżetu Funduszu Pracy w 2013 roku w PUP Nakło nad Notecią.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Nakle nad Notecią.

Wykres 57. Podział budżetu Funduszu Pracy w 2014 roku w PUP w Nakle nad Notecią.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Nakle nad Notecią.

W 2014 roku, w porównaniu z rokiem 2013, zwiększono środki budżetu FP na prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne oraz pozostałe formy aktywizacji bezrobotnych.

II. OBSZARY PROBLEMOWE

Obraz rynku pracy wynikający z danych statystycznych został uzupełniony przez wspólną pracę przedstawicieli wielu instytucji i środowisk związanych z rynkiem pracy podczas warsztatów. Najważniejsze opinie zebrano na poniższej liście problemów.

1. Powiat nakielski, podobnie jak większość powiatów w województwie kujawsko-pomorskim, odczuwa skutki niekorzystnych procesów demograficznych. Problemy demograficzne to niż demograficzny i emigracja młodych ludzi spowodowana niewielkimi możliwościami uzyskania pracy, a w szczególności pracy zapewniającej odpowiedni do oczekiwań i potrzeb młodych ludzi poziom wynagrodzenia.
2. Niekorzystna sytuacja na rynku pracy objawia się także w sferze wykluczenia społecznego. Jednocześnie z brakiem wystarczającej liczby miejsc pracy, występują dość liczne negatywne postawy życiowe. Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej, zauważają często brak motywacji do podejmowania pracy u osób nieaktywnych zawodowo, a często także brak odpowiedzialności za swoją pracę jeżeli już osoba bezrobotna ją otrzymała. Problemem jest także brak wiary we własne kompetencje i możliwości uzyskania satysfakcjonującej pracy. W środowisku osób wykluczonych nierzadkie są także różnego rodzaju patologie i uzależnienia, w tym nadużywanie alkoholu.
3. Skutecznej aktywizacji zawodowej nie sprzyja także obecny system prawny. Niewłaściwe uwarunkowania prawne powodują, że liczna grupa osób wykluczonych pozostaje w takiej sytuacji życiowej z własnego wyboru. Osoby te nie mają właściwej motywacji do podejmowania pracy ze względu na relatywnie wysokie wsparcie środkami finansowymi pomocy społecznej. Na terenie powiatu nakielskiego można zaobserwować sytuację, w której niskie wynagrodzenia osób pracujących są niekonkurencyjne w stosunku do wysokości świadczeń otrzymywanych z pomocy społecznej. Podjęcie pracy nie daje realnych korzyści finansowych, a powoduje utratę świadczeń z pomocy społecznej. Do tego w ocenie wielu osób pracujących w publicznych służbach rynku pracy i pomocy społecznej niewystarczająca jest kontrola przyznawanych wsparć finansowych. W środowiskach lokalnych często oceniane jest to jako „rozdawnictwo pieniędzy”.
4. Kolejnym problemem wynikających z zewnętrznych uwarunkowań jest system prawny niesprzyjający legalnemu zatrudnieniu. Regulacje zawarte w przepisach dotyczących działalności gospodarczej (ubezpieczenia społeczne, podatki, pomoc społeczna), sprzyjają nieuczciwym postawom wśród pracodawców. Obserwowana jest duża skala zatrudnienie „na czarno”, co fałszuje obraz statystyk rynku pracy. Podobny wpływ na to zjawisko ma emigracja zarobkowa osób zameldowanych na terenie powiatu, którzy utrzymują swój status bezrobotnego. Biorąc pod uwagę te zjawiska można szacować, że faktyczne bezrobocie jest znacznie niższe, niż pokazują to dane statystyczne.
5. Z punktu widzenia pracodawców, ważnym problemem jest utrzymujący się stan niedopasowania szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy. W ocenie przedstawicieli sektora gospodarczego, zauważalne jest niedostosowanie systemu edukacji do realiów w miejscu pracy. Absolwenci szkół nie mają odpowiednich kwalifikacji wymaganych na stanowisku pracy. Zdobyte wykształcenie jest niespójne z potrzebami rynku pracy i konieczne są przekwalifikowania natychmiast po opuszczeniu szkoły. Absolwenci często nie mają także właściwych uprawnień formalnych do wykonywania pracy. Pomimo dużego bezrobocia (wg statystyk) w ocenie przedsiębiorców na rynku pracy występuje brak wykwalifikowanych kadr. Często zdarza się tak, że osoby mające stosowne kwalifikacje mają nieaktualne uprawnienia zawodowe.
6. Kolejnym ważnym aspektem funkcjonowania szkolnictwa zawodowego jest dopasowanie kierunków kształcenia w szkołach do potrzeb rynku pracy. Z natury rzeczy, system edukacji wykazuje się dużą bezwładnością. Potrzebny jest odpowiedni system kształcenia zawodowego, w którym szkoły dokonują szybszych, niż obecnie zmian profilu kształcenia w reakcji na zmienność rynku. Biorąc pod uwagę gwałtowne zmiany w gospodarce, z punktu widzenia szkół problemem jest jednak identyfikowanie przyszłego zapotrzebowania na rynku pracy. Ważnym aspektem tego problemu jest reagowanie na potrzeby edukacyjne zgłaszane przez uczniów i rodziców. W tym obszarze odczuwalna jest

nieskuteczność działań w ramach doradztwa zawodowego, przede wszystkim na poziomie gimnazjalnym. Uczniowie

i rodzice przy wyborze zawodu często kierują się modą i opiniami rówieśników, a nie rzetelnymi informacjami nt. charakteru danego zawodu i faktycznym zapotrzebowaniem na ten zawód na lokalnym rynku pracy.

7. W opinii pracodawców obniżyła się też jakość kształcenia zawodowego. Z jednej strony spowodowane jest to z obiektywnym nienadążaniem wyposażenia szkół w nowoczesne technologie, a z drugiej brakiem kadr nauczycielskich posiadających odpowiednią wiedzę i doświadczenie, aby tych nowoczesnych technologii nauczać. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest niewystarczająca współpraca przedsiębiorców i szkół.
8. Podnoszenie lub zmiana kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy wymaga skutecznego systemu przekwalifikowań. Na rynku pracy odczuwany jest problem braku pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, a zwłaszcza z właściwymi uprawnieniami do wykonywania zawodu. Właściwe przekwalifikowanie osób poszukujących pracy wymaga przygotowywania odpowiednich szkoleń – najlepiej pod potrzeby konkretnego pracodawcy. Na przeszkodzie większej elastyczności i szybkości działań PUP w tym zakresie stoi system zlecania szkoleń w ramach zamówień publicznych.
9. Funkcjonowanie publicznych instytucji rynku pracy i pomocy społecznej wymaga także zmian. Brak wystarczająco skutecznych form aktywizacji bezrobotnych i utrwalanie się stałych schematów działania wymaga podjęcia starań dla poszukiwania nowych metod pracy. W tym obszarze ciągle niewykorzystanym zasobem jest możliwość partnerskiej współpracy instytucji ze środowiskami lokalnymi. Na przeszkodzie takiemu kierunkowi rozwoju, w zakresie aktywizacji zawodowej, stoi brak środków dla organizacji pozarządowych (NGO) i ciągle zbyt mała aktywność lokalna.
10. Pomimo różnego rodzaju specyficznych problemów na rynku pracy, najważniejszym jest brak odpowiedniej liczby miejsc pracy na terenie powiatu, co bezpośrednio wynika z niewystarczającego rozwoju gospodarczego, mogącego generować nowe miejsca pracy. Brak ofert pracy jest oczywistą przeszkodą dla skutecznych działań w celu ograniczenia skali bezrobocia. W tym obszarze jako przyczynę można wskazać słaby rozwój przedsiębiorczości, co jest uwarunkowane przedsiębiorczością mieszkańców. W tym zakresie niewykorzystane możliwości tkwią w ekonomii społecznej, a w tym sektorze w szczególności w zakresie tworzenia spółdzielni socjalnych. Drugą przyczyną braku miejsc pracy, a tym samym braku ofert pracy składanych w PUP, jest niewystarczające wspieranie lokalnego biznesu i przyciąganie inwestorów zewnętrznych. Sytuację w tym zakresie może poprawić lepsza współpraca na linii przedsiębiorcy – instytucje publiczne oraz współpraca firm lokalnych pomiędzy sobą. Problemem jest słabe zaangażowanie przedsiębiorców – w większości nie podejmują oni kontaktów z instytucjami rynku pracy. Brak wsparcia samorządów dla małych i średnich firm lokalnych, wynika także z braku akceptacji społecznej dla tego rodzaju działań.
11. Brak odpowiedniej liczby dużych zakładów pracy na terenie powiatu, wymaga podjęcia działań dla przyciągnięcia inwestorów zewnętrznych i wsparcia już działających firm lokalnych. Dla zlokalizowania nowych zakładów na terenie powiatu, kluczowe znaczenie ma zapewnienie wykwalifikowanych kadr dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych.
12. Z punktu widzenia osób zamieszkałych na obszarach wiejskich oddalonych od lokalnych i regionalnych centrów rozwoju, kluczowe znaczenie ma problem niewystarczająco rozwiniętej komunikacji publicznej na terenie powiatu. Słaba sieć komunikacyjna, zwłaszcza poza głównymi szlakami drogowymi, utrudnia, a czasami wręcz uniemożliwia dojazdy do pracy, a często także do szkół ponadgimnazjalnych. Brak komunikacji wieś-miasto jest realnym problemem, ale możliwości jego rozwiązania siłami samorządu powiatowego są bardzo ograniczone. Konieczna jest w tym zakresie współpraca z samorządami gmin i samorządem województwa.

III. ANALIZA SWOT – RYNEK PRACY POWIATU NAKIELSKIEGO

Analiza SWOT jest podsumowaniem analiz statystycznych i efektów prac warsztatowych. Wnioski z diagnozy statystycznej skonfrontowane z opiniami uczestników warsztatów pozwoliły na uporządkowanie ocen dotyczących sytuacji na rynku pracy powiatu nakielskiego.

Silne i słabe strony dotyczą powiatu nakielskiego, lokalnego rynku pracy i jego uwarunkowań wewnętrznych. Okazje i zagrożenia pokazują trendy i działania zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na rozwój sytuacji w powiecie nakielskim.

Analiza SWOT

Silne strony	Słabe strony
1. Bliskie sąsiedztwo aglomeracji bydgoskiej, 2. Strefa ekonomiczna w Paterku -w trakcie budowy, 3. Korzystne położenie w sieci komunikacyjnej województwa i kraju – drogi S5 i S10, 4. Dobre połączenia kolejowe, 5. Dobre warunki dla rozwoju turystyki i agroturystyki (dolina Noteci, przystań w Nakle), 6. Współpraca instytucji rynku pracy i pomocy społecznej, 7. Dobre praktyki w zakresie ekonomii społecznej - pozytywny wzór działającej spółdzielni socjalnej, 8. Wykształcona kadra rynku pracy i instytucji pomocy społecznej, 9. Kapitał ludzki w instytucjach rynku pracy i pomocy społecznej, 10. Sprawnie działające organizacje pozarządowe – Lokalna Grupa Działania, Lokalna Grupa Rybacka, Fundacja CIVITAS,	1. Niska żeglowność Noteci ograniczająca wykorzystanie tego zasobu do rozwoju gospodarki, 2. Brak organizacji zrzeszającej i reprezentującej środowisko przedsiębiorców, 3. Słabo rozwinięta komunikacja na terenie powiatu – utrudnienia lub brak dojazdu do szkół ponadgim., 4. Szeroko rozwinięta szara strefa w zakresie zatrudniania – „praca na czarno”, 5. Zbyt niskie wynagrodzenie proponowane przez przedsiębiorców, przekładające się na małe chęci do podjęcia zatrudnienia, 6. Bariera ekonomiczna w dostępie do edukacji – wielu rodzin nie stać na pokrycie kosztów dojazdu do szkół, 7. Zbyt rozbudowana lista kierunków kształcenia w szkołach zawodowych negatywnie wpływająca na jakość kształcenia, 8. Często nieadekwatne przygotowanie nauczycieli do kształcenia wg potrzeb pracodawców, 9. Brak nacisku na praktyczne kształcenie w procesie edukacji - szkoły nie kształcą „gotowych” pracowników, 10. Brak skutecznego ukierunkowania zawodowego na poziomie gimnazjum i szkolnictwa zawodowego, 11. Brak szkoleń dla pracowników instytucji rozwijających umiejętności współpracy z „trudnymi” klientami PUP i OPS, 12. Brak elastyczności we współpracy PUP i OPS, 13. Zbyt niski poziom kapitału społecznego na terenie powiatu, 14. Niska aktywność wielu organizacji pozarządowych, 15. Słaba „profesjonalizacja” wielu NGO,
Okazje	Zagrożenia
1. Duże możliwości finansowania działań w ramach RPO WK-P, 2. Przyciąganie inwestorów z Bydgoszczy tworzących nowe miejsca pracy na terenie powiatu, 3. Rozwój mieszkalnictwa - osadnictwo na obszarach bliskich Bydgoszczy – rynek dla usług budowlanych i dla spółdzielni socjalnych (sprzątanie, usługi na terenach zielonych itp.), 4. Rosnący rynek turystyki, 5. Chłonny rynek pracy w Bydgoszczy oraz w województwach ościennych – możliwość ulokowania nadwyżek siły roboczej na tych rynkach,	1. Odptyw najlepszych kadr m. in. do Bydgoszczy, ale również do województw ościennych, spowodowany atrakcyjnością tamtego rynku pracy, 2. Utrata wiodącej roli lokalnego ośrodka edukacyjnego przez Nakło nad Notecią spowodowana atrakcyjnością oferty szkół ponadpodstawowych w Bydgoszczy, 3. Niestabilność oczekiwań młodzieży i rodziców w zakresie wyboru kierunków dających szansę na zatrudnienie – „mody na rynku edukacyjnym”, 4. Skupienie środków w ramach RPO WK-P na Bydgoszczy i Toruniu,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie warsztatów planistycznych.

IV. UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE WDRAŻANIA PROGRAMU

Relacje instytucji i partnerów wdrażających Program na terenie Powiatu

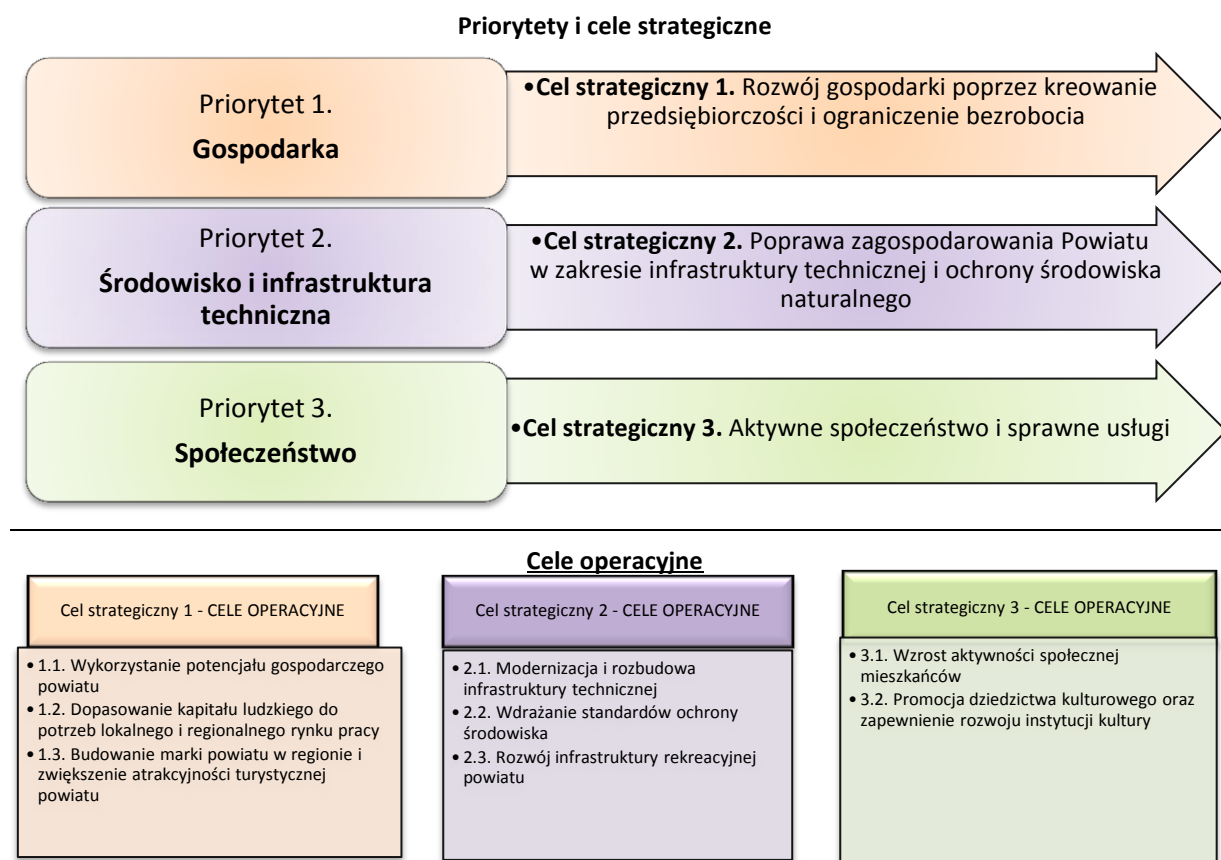
Program jest częścią działań samorządu powiatowego. Wnioski wynikające z oceny stanu rynku pracy i jego potrzeb powinny być uwzględniane w polityce samorządu w sferze edukacji i promocji rozwoju gospodarczego. Działania w ramach Programu powinny uwzględniać kierunki strategii kraju i strategii Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wszystkie działania w ramach Programu powinny uwzględniać stosowanie w jak najszerszym stopniu zasady partnerstwa publiczno-społecznego, w szczególności współpracę z organizacjami działającymi w sferze rynku pracy i wykluczenia społecznego.

Podejmowanie nowych zadań i realizacja projektów na rynku pracy powinno charakteryzować dążenie do jak największej koordynacji i integracji działań instytucji działających w zakresie rynku pracy i wykluczenia społecznego – PUP, PCPR, PFRON, OHP, WUP, organizacji zraszających przedsiębiorców.

Dokumenty strategiczne komplementarne z Programem

W 2014 roku opracowano i zatwierdzono uchwałą Rady Powiatu **Strategię Rozwoju Powiatu Nakielskiego na lata 2014-2020**. W strategii wyznaczone priorytety i cele strategiczne oraz cele operacyjne zostały przedstawione na poniższych schematach. Strategia Powiatu Nakielskiego na lata 2014-2020 dotyczy działań podejmowanych przez samorząd powiatowy i jego agendy. W wielu aspektach dotyczy też zakresu działań Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią i treści Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Nakielskiego na lata 2014-2020.

W roku 2015 opracowano **Strategię Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nakielskiego**, powołanego w ramach realizacji polityki terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W skład ORSG Powiatu Nakielskiego wchodzi tylko trzy gminy z terenu Powiatu Nakielskiego: gmina miejsko-wiejska Mrocza, gmina miejsko-wiejska Kcynia, gmina wiejska Sadki oraz samorząd Powiatu Nakielskiego.

Strategia została opracowana na podstawie „Zasad przygotowania Strategii dla Obszarów Rozwoju Społeczno-Gospodarczego w okresie programowania 2014-2020”, stanowiącej Załącznik do Uchwały Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 lutego 2015 r.

Z uwagi na to, że teren obejmowany przez Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nakielskiego wchodzi w skład Powiatu Nakielskiego (wraz z gminami Nakło nad Notecią i Szubin), a funkcjonalnie obejmuje, oprócz zadań samorządów gminnych, także zadania samorządu powiatowego, dla Strategii ORSG przyjęto strukturę celów strategicznych zgodną ze **Strategią Powiatu Nakielskiego**. Z uwagi na specyfikę Strategii ORSG, jaką jest wspólne z gminami ustalenie konkretnych działań w ramach wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, struktura celów operacyjnych ORSG w stosunku do Strategii Powiatu uległa modyfikacji. Cele Strategii ORSG zaprezentowano poniżej.

Cele strategiczne i priorytety inwestycyjne Strategii ORSG Powiatu Nakielskiego

Cel strategiczny nr 1:

ROZWÓJ GOSPODARKI POPRZECZ KREOWANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I OGRANICZENIE BEZROBOCIA

- Priorytet inwestycyjny - cel operacyjny 1.1: Wykorzystanie potencjału gospodarczego
- Priorytet inwestycyjny - cel operacyjny 1.2: Dopasowanie kapitału ludzkiego do potrzeb lokalnego rynku pracy
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 1.3: Budowanie marki powiatu (w tym ORSG) w regionie i zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu

Cel strategiczny nr 2:

POPRAWA ZAGOSPODAROWANIA POWIATU W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 2.1: Modernizacja infrastruktury drogowej
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 2.2: Modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnych
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 2.3: Wdrażanie standardów ochrony środowiska

Cel strategiczny nr 3:

AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO I SPRAWNE USŁUGI

- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 3.1: Wzrost aktywności społecznej mieszkańców
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 3.2: Promocja dziedzictwa kulturowego oraz wsparcie rozwoju obiektów i instytucji kultury służącej aktywizacji społeczności wiejskich
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 3.3: Edukacja na wysokim poziomie
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 3.4: Kompleksowe ożywienie obszarów zaniedbanych
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 3.5: Zapewnienie wysokiego standardu edukacji przedszkolnej
- Priorytet inwestycyjny – cel operacyjny 3.6: Ograniczenie skutków wykluczenia społecznego

Dla gmin Nakło nad Notecią i Szubin, analogicznym dokumentem jak Strategia ORSG jest **Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego**, której przedmiotem jest wyłącznie wdrażanie RPO WK-P oraz nadrzędna wobec niej, o ogólnym charakterze, **Strategia Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego**. W obszarze „Gospodarka i rynek pracy” przyjęto w niej 4 cele strategiczne.

Cele strategiczne Strategii Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego.

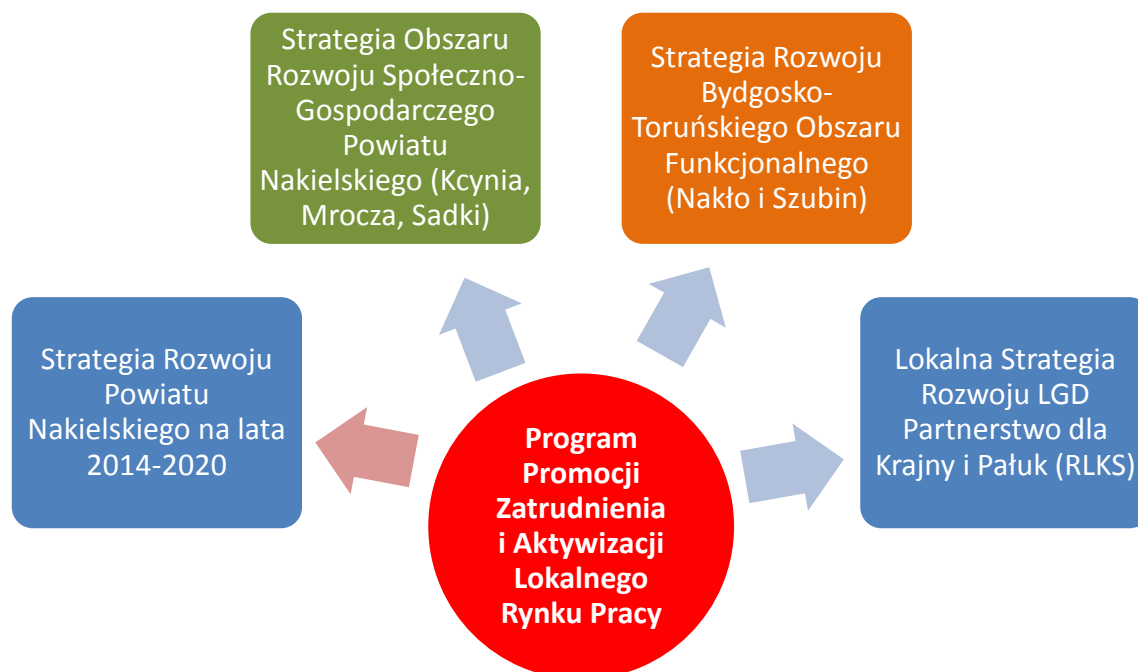
- 1. Poprawa atrakcyjności infrastrukturalnej oferty regionu dla prowadzenia działalności gospodarczej.**
- 2. Kształtowanie środowiska operacyjnego przyjaznego dla prowadzenia działalności gospodarczej.**
- 3. Wzmocnienie oraz efektywne wykorzystanie konkurencyjności kosztowej regionu.**
- 4. Zwiększenie efektywności w zakresie pozyskiwania nowych inwestycji.**

Kolejnym dokumentem komplementarnym w stosunku do **Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Nakielskiego** jest **Lokalna Strategia Rozwoju** (LSR), będąca kontynuacją podejścia LEADER w zakresie rozwoju obszarów wiejskich. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) będzie wdrażany na terenie województwa Kujawsko-Pomorskiego zarówno z funduszy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich jak i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Działania w ramach LSR będą obejmowały także zagadnienia związane z kwestiami kreowania przedsiębiorczości, ożywienia rynku pracy i ograniczenia skali i dolegliwości wykluczenia społecznego.

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania związane z wdrażaniem strategii i programów rozwojowych relacje pomiędzy nimi zobrazowano na schemacie poniżej.

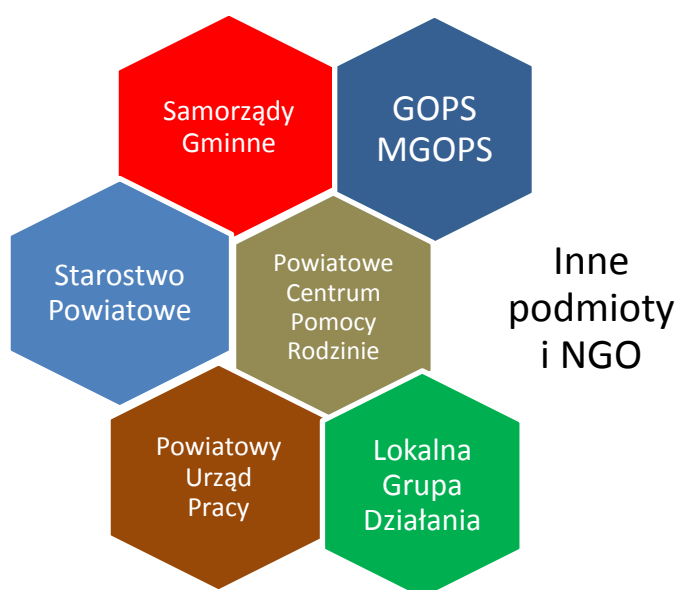
Relacje Programu w stosunku do programów i instytucji w otoczeniu Powiatu

Rysunek 9. Schemat powiązań Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy z innymi programami i strategiami.

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 10. Schemat powiązań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych wdrażających cele Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy z innymi programami i strategiami.

Źródło: Opracowanie własne.

Główne obszary aktywności w ramach Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy

Z punktu widzenia zakresu działań i uwarunkowań zewnętrznych PUP w Nakle nad Notecią, zadania w ramach Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Nakielskiego podzielono na dwa główne obszary aktywności:

- I. Zadania statutowe i zadania wynikające z programów wyższego rzędu.
- II. Dodatkowe działania w środowisku lokalnym.

I. ZADANIA STATUTOWE I ZADANIA WYNIKAJĄCE Z PROGRAMÓW WYŻSZEGO RZĘDU.

Podstawowe zadania PUP w Nakle nad Notecią wynikają z *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.), określającej formy interwencji na rynku pracy oraz działania organizacyjne wynikające ze statusu Urzędu. Do tych działań należą przede wszystkim usługi i instrumenty rynku pracy.

Poza ustawą najważniejsze dokumenty programowe to:

1. Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (RPDZ - głównie w gestii WUP Toruń)

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia opracowano na podstawie Krajowego Planu Działań, uwzględniając strategię rozwoju województwa, w tym w zakresie polityki społecznej, o których mowa w przepisach o samorządzie województwa i przepisach o pomocy społecznej, Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na kolejny rok, określa priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia. **Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2015 rok uwzględnia zapisy Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ oraz Komunikatu Komisji Europejskiej EUROPA 2020 – Strategia.**

Przyjęto, iż realizacja zadań ujętych w RPDZ na 2015 rok będzie finansowana ze środków krajowych i zagranicznych. W ramach krajowych środków publicznych wyróżniono budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz fundusze celowe, w tym w szczególności: **Fundusz Pracy i Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**. W ramach środków zagranicznych głównym źródłem finansowania zadań są środki **Europejskiego Funduszu Społecznego (PO WER i RPO WK-P)**.

2. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

PO WER jest programem, który z jednej strony odpowiada na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, z drugiej zaś oferuje wsparcie bezpośrednie w obszarach, których wsparcie z poziomu krajowego jest uzasadnione obiektywnymi przesłankami. Działania realizowane we wszystkich osiach PO WER są komplementarne w szczególności z działaniami realizowanymi z EFS w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

- POWER koncentruje się na działaniach dotyczących przygotowania i wsparcia wdrażania reform w obszarze zatrudnienia, integracji społecznej, edukacji i funkcjonowania administracji publicznej oraz tych obszarach, w których bardziej efektywne jest wsparcie z poziomu krajowego (wsparcie osób młodych, społeczności romskiej, osób odbywających karę pozbawienia wolności, instrumentów zwrotnych dla podmiotów ekonomii społecznej, szkolnictwo wyższe, innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa).
- Regionalne Programy Operacyjne ukierunkowane są na bezpośrednie wsparcie indywidualnych odbiorców, prowadzące do zwiększenia ich aktywności na rynku pracy lub rozwiązywania innych, indywidualnych problemów (poza tymi, którzy wspierani będą w ramach PO WER).

W PO WER zawarto działania bezpośrednio powiązane z przedmiotem Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy, najważniejsze z nich to:

OŚ PRIORYTETOWA I OSOBY MŁODE NA RYNKU PRACY

Działanie 1.1. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty Pozakonkursowe

Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe.

Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji

OŚ PRIORYTETOWA II EFEKTYWNE POLITYKI PUBLICZNE DLA RYNKU PRACY, GOSPODARKI I EDUKACJI

Działanie 2.1 Równość szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego

Działanie 2.2 Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku

Działanie 2.3 Zapewnienie jakości i dostępności usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorstw i pracowników

Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna

Działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych

Działanie 2.7 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym

Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym

Działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej

Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Działanie 2.11 Zapewnienie funkcjonowania Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji

Działanie 2.12 Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych

Działanie 2.13 Przejrzysty i spójny Krajowy System Kwalifikacji

Działanie 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Działanie 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki.

Dla zapewnienia komplementarności pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi a POWER stosowane są odpowiednie wytyczne horyzontalne, a także jeśli zostanie zidentyfikowana taka potrzeba kryteria wyboru projektów.

Za wdrożenie niektórych zadań PO WER na terenie woj. kujawsko-pomorskiego będzie odpowiedzialny m.in. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu jako Instytucja Zarządzająca.

3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020

Program, przyjęty przez Zarząd Województwa 8 grudnia 2014 r., jest efektem ostatecznych ustaleń pomiędzy Zarządem Województwa a Komisją Europejską. Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020 jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 - Plan modernizacji 2020+. Strategia Programu jest w pełni spójna z celami krajowymi wskazanymi w Strategii Rozwoju Kraju do 2020 roku i jednocześnie zachowuje synergię z celami Strategii Europa 2020.

W RPO WK-P zawarto szereg działań bezpośrednio odnoszących się do tematyki **Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy** oraz zakresu działań PUP. Najważniejsze to:

OŚ PRIORYTETOWA 1 WZMOCNIENIE KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI GOSPODARKI REGIONU

Działanie 1.4 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorstw

Poddziałanie 1.4.2 Wsparcie MŚP poprzez instytucje otoczenia biznesu

Poddziałanie 1.4.3 Rozwój infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego

Działanie 1.5 Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP

Poddziałanie 1.5.1 Pożyczki dla MŚP na nowe modele biznesowe

Poddziałanie 1.5.2 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw

Poddziałanie 1.5.3 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw akademickich

Działanie 1.6 Wspieranie tworzenia i rozszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

OŚ PRIORYTETOWA 6 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO I KONKURENCYJNE KADRY

Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych

Działanie 6.3 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną

Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną

Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego

Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT

OŚ PRIORYTETOWA 8 AKTYWNI NA RYNKU PRACY

Działanie 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy

Działanie 8.2 Wspieranie aktywności zawodowej w regionie

Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej

Poddziałanie 8.2.2 Wsparcie osób odchodzących z rolnictwa i rybactwa

Działanie 8.3 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie

Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego

Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze

Poddziałanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Poddziałanie 8.4.3 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach ZIT

Działanie 8.5 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw MŚP w regionie

Poddziałanie 8.5.1 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych

Poddziałanie 8.5.2 Wsparcie outplacementowe

Działanie 8.6 Zdrowy i aktywny region

Poddziałanie 8.6.1 Wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców

Poddziałanie 8.6.2 Regionalne programy zdrowotne i profilaktyczne

OŚ PRIORYTETOWA 9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO

Działanie 9.2 Aktywne włączenie społeczne

Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne

Poddziałanie 9.2.2 Aktywne włączenie młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym lub poprawczym

Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych

Poddziałanie 9.3.1 Rozwój usług zdrowotnych

Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych

Działanie 9.4 Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

Poddziałanie 9.4.1 Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej

Poddziałanie 9.4.2 Koordynacja sektora ekonomii społecznej

Działania PUP w obszarze I (RPDZ, PO WER i RP-WK-P) tj. objętym Funduszem Pracy, PEFRON i EFS będą podlegały zewnętrznym regulacjom dotyczącym zarówno zasad wydatkowania środków jak i kierunków i priorytetów interwencji na rynku pracy województwa określanych przez właściwe instytucje (w tym instytucje zarządzające POWER i RPO). W związku z powyższym nie określano dodatkowych celów interwencji

w niniejszym Programie. W swoich działaniach PUP Nakło nad Notecią będzie się kierował możliwościami pozyskania środków na wsparcie z wymienionych Programów i bieżącymi potrzebami lokalnego rynku pracy.

II. DODATKOWE DZIAŁANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Dodatkowe aktywności, poza zadaniami omówionymi w rozdziale poprzednim dotyczą działań podejmowanych w oparciu o zdiagnozowane lokalne problemy i specyfikę rynku pracy powiatu nakielskiego oraz jego otoczenia. **Przedmiotem działań w ramach Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Nakielskiego są partnerskie inicjatywy podejmowane w środowisku lokalnym związane z problematyką rynku pracy, wykluczenia społecznego, ekonomii socjalnej, edukacji i promowania rozwoju gospodarczego.**

W szczególności strategię w ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego (strategie ZIT i ORSG realizowane ze środków RPO WK-P) zawierają propozycje projektów działań dotyczących następujących obszarów: modernizacja szkolnictwa zawodowego, rozwój warunków dla przedsiębiorczości

i inwestycji gospodarczych, ograniczenie skutków wykluczenia społecznego.

Lokalna Strategia Rozwoju, której wdrażaniem będzie zajmowała się Lokalna Grupa Działania, będzie realizowała zadania nie tylko w ramach Osi 7 i 11 RPO WK-P „Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność” (RLKS), ale także w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. **W ramach PROW będą realizowane zadania dotyczące m.in. rozwoju przedsiębiorczości na wsi, w szczególności wykorzystującej walory rolnictwa i zasoby turystyczne powiatu.**

Rewitalizacja społeczna jako proces zorientowany na zatrzymanie dalszego rozwoju negatywnych tendencji społecznych, przeciwdziałanie patologiom społecznym i społecznemu wykluczeniu, w tym na poprawę bezpieczeństwa w celu zaradzenia sytuacji kryzysowej na danym terenie, mieści się w grupie działań istotnych dla rozwoju powiatu nakielskiego. Lokalne Programy Rewitalizacji Społecznej czerpiąc z diagnozy problemów społecznych umożliwią aktywizację mieszkańców w kierunku zaspokajania swych potrzeb psychospołecznych i ogólnej poprawy poziomu życia. Wskazuje się, iż działania rewitalizacyjne powinny uwzględniać całościową zintegrowaną poprawę stanu opartą o wypracowaną od nowa koncepcję całościowego rozwoju zrównoważonego, która wykorzystuje instytucję na danym obszarze elementy dziedzictwa. Pożądanym efektem działań rewitalizacji jest ożywienie gospodarki, zwiększenie szans i możliwości lokalnej społeczności, jakości jej życia oraz jakości przestrzeni miejskiej jak i wiejskiej. Przyszłe projekty rewitalizacji społecznej należy postrzegać jako część długofalowych, systemowych działań wpływających na poszerzenie kompetencji ludności z obszarów zdegradowania i na ożywienie tych obszarów.

Główni partnerzy w realizacji Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy to poza instytucjami i wydziałami Starostwa (PUP, PCPR, Wydział Edukacji, Wydział Rozwoju), władzami samorządowymi gmin i ośrodkami pomocy społecznej, także podmioty ekonomii społecznej, LGD/LGR i inne organizacje pozarządowe, a przede wszystkim przedsiębiorcy.

V. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ – MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE PROGRAMU ORAZ ZADANIA

MISJA PUP W NAKLE NAD NOTECIĄ

Pełne i skuteczne rozpoznawanie, przewidywanie oraz zaspokajanie potrzeb i oczekiwań klientów

Cele strategiczne i operacyjne Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Nakielskiego, zidentyfikowane na podstawie diagnozy uwarunkowań lokalnego rynku pracy i wyników warsztatów roboczych z udziałem partnerów społecznych i instytucjonalnych Powiatowego Urzędu Pracy, zostały przedstawione poniżej.

Cel strategiczny nr I Wzrost aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców Powiatu Nakielskiego, prowadzący do ograniczenia zjawiska bezrobocia i jego negatywnych skutków.

Cel operacyjny nr I.1

Upowszechnianie wiedzy na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz form wsparcia adresowanych do osób bezrobotnych

Cel operacyjny nr I.2

Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w uzyskaniu zatrudnienia i samozatrudnienia

Cel strategiczny nr II – Partnerstwo

Cel operacyjny nr II.1

Budowanie modelu współpracy z instytucjami działającymi na lokalnym rynku pracy Powiatu Nakielskiego, na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej

Cel operacyjny nr II.2

Współpraca z pracodawcami w zakresie efektywnej realizacji usług i instrumentów rynku pracy

Cel operacyjny nr II.3

Stworzenie dobrego klimatu dla ekonomii społecznej

Cel strategiczny nr III – Edukacja dostosowana do potrzeb rynku pracy

Cel operacyjny nr III.1

Szkolnictwo dostosowane do potrzeb rynku pracy

Cel operacyjny nr III.2

Doskonalenie systemu zdobywania kwalifikacji zawodowych adekwatnych do potrzeb rynku pracy

Tabela 125. Cele strategiczne, operacyjne i zadania Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Nakielskiego.

Cele/Zadania	Treść wskaźników	Źródła informacji o wskaźnikach	Potencjalni partnerzy	Źródło finansowania
Cel strategiczny nr I Wzrost aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców Powiatu Nakielskiego, prowadzący do ograniczenia zjawiska bezrobocia i jego negatywnych skutków.				
Cel operacyjny nr I.1. Upowszechnianie wiedzy na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz form wsparcia adresowanych do osób bezrobotnych.				
1. Informowanie o aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz zapotrzebowaniu na kwalifikacje zawodowe	liczba przygotowanych opracowań i analiz na temat sytuacji na rynku pracy	Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych, Badania Pracodawców, Barometr Zawodów, dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, WUP, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia, Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej,	Fundusz Pracy
2. Umożliwianie i inicjowanie kontaktu pracodawca – bezrobotny, służącego podjęciu zatrudnienia	liczba zorganizowanych giełd pracy oraz targów pracy	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, WUP, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej,	Fundusz Pracy
3. Usługa poradnictwa zawodowego skierowana do szerokiego grona odbiorców wykraczającego poza struktury Urzędu	liczba spotkań w szkołach, placówkach wychowawczych, w Zakładzie Karnym	opracowania własne PUP	Starostwo Powiatowe, WUP, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Zakład Karny	Fundusz Pracy
4. Mobilne rozpowszechnianie i świadczenie usług oraz instrumentów	liczba Mobilnych Centrum Aktywizacji Zawodowej	opracowania własne PUP	Starostwo Powiatowe, Samorządy Gmin,	Fundusz Pracy

rynku pracy w środowisku lokalnym osób bezrobotnych			Instytucje społeczne, Ośrodki Pomocy Społecznej	
5. Prowadzenie i bieżące aktualizowanie strony www.pupnaklo.pl, w celu szybkiego i rzetelnego dotarcia z informacją do potencjalnego odbiorcy	liczba odwiedzin na portalu	opracowania własne PUP	Starostwo Powiatowe, WUP, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia, Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej,	Fundusz Pracy
Cel operacyjny nr I.2. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w uzyskaniu zatrudnienia i samozatrudnienia				
Zadania	Treść wskaźników	Źródła informacji o wskaźnikach	Potencjalni partnerzy	Źródło finansowania
1. Intensyfikacja usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń	liczba osób bezrobotnych objętych usługami rynku pracy (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia)	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Ośrodki Pomocy Społecznej, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin Jednostki szkoleniowe	Fundusz Pracy, EFS
2. Wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań w celu indywidualnego doboru form wsparcia do potrzeb klienta w zakresie wejścia lub powrotu na rynek pracy tj.: współpraca z doradcą klienta, profilowanie pomocy oraz Indywidualny Plan Działania	liczba osób bezrobotnych, którym ustalono profil pomocy oraz opracowano IPD, liczba wizyt u doradców klienta	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Ośrodki Pomocy Społecznej, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, Przedsiębiorcy,	Fundusz Pracy
3. Pomoc osobom bezrobotnym w zdobyciu zatrudnienia lub rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej	liczba osób bezrobotnych zaktywizowanych w ramach dostępnych instrumentów rynku pracy (staż, bony, zatrudnienie subsydiowane, dotacja)	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, WUP, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia, Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej,	Fundusz Pracy, EFS, PFRON
4. Aplikowanie o środki finansowe w zakresie aktywnej polityki rynku pracy	liczba zrealizowanych projektów w ramach rezerwy	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, MPiPS,	Fundusz Pracy

	MPiPS, programy specjalne		Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej	
5. Integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	liczba osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, liczba zrealizowanych projektów w ramach rezerwy MPiPS skierowana dla osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, PAI, PFRON	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, MPiPS, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia	Fundusz Pracy, EFS, PFRON
Cel strategiczny nr II – Partnerstwo				
Cel operacyjny nr II.1. Budowanie modelu współpracy z instytucjami działającymi na lokalnym rynku pracy Powiatu Nakielskiego, na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej				
Zadania	Treść wskaźników	Źródła informacji o wskaźnikach	Potencjalni partnerzy	Źródło finansowania
1. Partnerstwo i dialog w zakresie realizacji działań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej	liczba podpisanych porozumień,	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia, Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Zakład Karny, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej	Fundusz Pracy, EFS
2. Aktywizacja wspólnych klientów PUP oraz OPS	liczba wydanych skierowań na PSU, liczba osób objętych PAI	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Ośrodki Pomocy Społecznej, Samorządy Gmin	Fundusz Pracy, EFS
3. Nawiązywanie współpracy z instytucjami szkoleniowymi w zakresie realizacji usług rynku pracy	liczba podpisanych umów w zakresie realizacji szkoleń indywidualnych oraz grupowych	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Jednostki szkoleniowe	Fundusz Pracy, EFS

Cel operacyjny nr II.2. Współpraca z pracodawcami w zakresie efektywnej realizacji usług i instrumentów rynku pracy				
Zadania	Treść wskaźników	Źródła informacji o wskaźnikach	Potencjalni partnerzy	Źródło finansowania
1. Rozpowszechnianie informacji o usługach i instrumentach rynku pracy dostępnych dla przedsiębiorców oraz eskalacja kontaktów z pracodawcami	liczba zgłoszonych ofert pracy, liczba wizyt u pracodawców, liczba giełd pracy	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Przedsiębiorcy, Lokalne media	Fundusz Pracy
2. Fachowa realizacja usług pośrednictwa pracy z pracodawcami – efektywny dobór pracowników pod zgłoszoną ofertę pracy	liczba podjęć pracy za pośrednictwem PUP	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Przedsiębiorcy,	Fundusz Pracy
3. Współdziałanie z pracodawcami w obszarze realizacji instrumentów rynku pracy – organizowanie nowych miejsc pracy	liczba subsydiowanych miejsc pracy	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Przedsiębiorcy,	Fundusz Pracy
Cel operacyjny nr II.3. Stworzenie dobrego klimatu dla ekonomii społecznej				
Zadania	Treść wskaźników	Źródła informacji o wskaźnikach	Potencjalni partnerzy	Źródło finansowania
1. Partnerstwo instytucji dla wspierania ekonomii społecznej – upowszechnianie dobrych praktyk, promowanie zasad i możliwości funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej	liczba spotkań, liczba podpisanych partnerstw	Opracowania własne	Samorządy Gmin, OWES, Urząd Marszałkowski, MPiPS	Fundusz Pracy, EFS
2. Organizacja szkoleń dla zainteresowanych ekonomią społeczną – cykliczne szkolenia, w tym szkolenia dla osób wspierających - pracowników instytucji publicznych, radnych, sołtysów	liczba zorganizowanych szkoleń	Opracowania własne	Samorządy Gmin, OWES, Urząd Marszałkowski, MPiPS	Fundusz Pracy, EFS
3. Powstanie nowych podmiotów ekonomii społecznej	liczba nowych podmiotów	Opracowania własne	Samorządy Gmin, OWES, Urząd Marszałkowski, MPiPS	Fundusz Pracy, EFS

Cel strategiczny nr III – Edukacja dostosowana do potrzeb rynku pracy				
Cel operacyjny nr III.1. Szkolnictwo dostosowane do potrzeb rynku pracy				
Zadania	Treść wskaźników	Źródła informacji o wskaźnikach	Potencjalni partnerzy	Źródło finansowania
4. Dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy w zakresie kształtowania systemu edukacji i szkoleń	liczba opracowań i publikacji na temat sytuacji na rynku pracy oraz zapotrzebowania na zawody deficytowe i nadwyżkowe	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, WUP, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia, Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej	Fundusz Pracy
5. Monitorowanie zapotrzebowania na kwalifikacje i zawody, w celu dostosowania szkoleń osób bezrobotnych do potrzeb pracodawców	liczba opracowań i publikacji na temat sytuacji na rynku pracy oraz zapotrzebowania na zawody deficytowe i nadwyżkowe, badania pracodawców	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe, WUP, Instytucje i stowarzyszenia zajmujące się problematyką bezrobocia, Lokalne media, Przedsiębiorcy, Samorządy Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej	Fundusz Pracy
6. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników PUP w celu poprawy jakości świadczonych usług	liczba zaświadczeń szkoleniowych, liczba osób które podniosły kwalifikacje zawodowe poprzez udział w studiach podyplomowych	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Starostwo Powiatowe,	Fundusz Pracy
Cel operacyjny nr III.2. Dostosowanie systemu zdobywania kwalifikacji zawodowych adekwatnego do potrzeb pracodawców				
Zadania	Treść wskaźników	Źródła informacji o wskaźnikach	Potencjalni partnerzy	Źródło finansowania
1. Realizacja indywidualnych szkoleń dla osób bezrobotnych skorelowanych z potrzebami rynku pracy	liczba osób które zakończyły udział w szkoleniu	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Przedsiębiorcy, Jednostki szkoleniowe	Fundusz Pracy, EFS
2. Wzrost samozatrudnienia poprzez udział w szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości	liczba osób które zakończyły udział w szkoleniu ABC przedsiębiorczości	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Przedsiębiorcy, Jednostki szkoleniowe	Fundusz Pracy, EFS

3. Wzmacnianie potencjału pracowniczego poprzez nabywanie lub podwyższanie kwalifikacji i umiejętności zawodowych dzięki wsparciu Krajowego Funduszu Szkoleniowego	liczba osób które zakończyły udział w szkoleniach z KFS	dane statystyczne PUP oraz opracowania własne	Przedsiębiorcy, MPiPS	Fundusz Pracy
--	---	---	-----------------------	---------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie warsztatów planistycznych

VI. WDRAŻANIE PROGRAMU

Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2015 – 2020 jest Programem samorządu powiatowego a odpowiedzialność za jego realizację spoczywa na Powiatowym Urzędzie Pracy w Nakle nad Notecią. Wdrażanie poszczególnych zadań zawartych w Programie spoczywa na właściwych kompetencyjnie podmiotach, tj.:

- PUP – jako instytucji rynku pracy;
- PCPR – w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i wsparcia rodziny
- Wydział Edukacji - w zakresie spraw związanych z kształceniem w szkołach o profilu zawodowym,
- Wydział Rozwoju – w obszarze promocji powiatu; w zakresie działań zmierzających do pozyskiwania inwestorów zewnętrznych; w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego, w tym rozwoju przedsiębiorczości,
- Samorządy gminne i OPS – jako instytucje działające w obszarze ograniczenia i łagodzenia skutków wykluczenia społecznego,
- LGD/LGR – w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia inkubatorów, aktywizacji społeczności lokalnych.

Program nie koncentruje się na opisie standardowych działań instytucji działających na rynku pracy i w jego otoczeniu, ale wskazuje kluczowe kierunki i obszary, na których te instytucje powinny się skoncentrować. Wdrażanie Programu powinno służyć zintegrowaniu różnych aspektów działań samorządu i umożliwić szersze otwarcie na współpracę ze środowiskiem przedsiębiorców i środowiskami naukowymi.

Przyjęty poziom szczegółowości w zakresie formułowania zadań wynika ze stanu wiedzy w I kwartale roku 2015 i faktu dużej zmienności w otoczeniu (budżet Państwa, fundusze UE, procesy globalne). W Programie opisano ogólnie zadania, które należy wdrażać poprzez projekty - proces uszczegóławiania będzie miał miejsce na etapie przygotowywania projektów przez instytucje wdrażające. Szczegółowe opisy działań znajdują się w projektach przygotowywanych sukcesywnie w miarę pozyskiwania informacji nt. bieżącej sytuacji i możliwości finansowych. Projekty będą przygotowywane w perspektywie jednoletniej lub wieloletniej, stosownie do bieżącej sytuacji i obowiązujących reguł budżetowych. Finansowanie wielu zadań jest uzależnione od polityki rządu i stanu budżetu Państwa. Sprecyzowanie ram wdrażania funduszy UE w nowej perspektywie finansowej pozwoli na określenie skali i treści projektów finansowanych z tych funduszy. Program w wielu aspektach jest skorelowany z innymi dokumentami planistycznymi Powiatu w szczególności ze Strategią Rozwoju Powiatu Nakielskiego na lata 2014 - 2020 oraz Strategią Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. Szczegóły dotyczące sposobów wdrażania poszczególnych zadań, skierowanych do docelowych grup beneficjentów lub nawiązujących do podobnej tematyki, będą uzgadniane na poziomie projektów przygotowywanych wspólnie przez instytucje podległe samorządowi Powiatu.

Wdrażanie Programu opiera się na zasadach partnerstwa, w związku z tym partnerami instytucji samorządowych Powiatu, będą różnego rodzaju instytucje oraz organizacje społeczne i gospodarcze.

- W zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych – będzie to Państwowy Fundusz na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.
- W zakresie aktywizacji zawodowej młodzieży – będą to Ochotnicze Hufce Pracy.
- W zakresie spraw związanych z aktywizacją lokalnego rynku pracy poprzez rozwój gospodarczy - będą to organizacje zrzeszające przedsiębiorców.
- W zakresie spraw związanych z problematyką bezrobocia, wykluczenia społecznego i pomocy rodzinie - będą to organizacje pozarządowe z terenu Powiatu i inne działające w omawianym obszarze.

Dla osiągnięcia celów Programu konieczna jest też partnerska współpraca z instytucjami edukacyjnymi, zarówno publicznymi jak i prywatnymi – dotyczy to m.in. takich kluczowych elementów jak dostosowanie kwalifikacji absolwentów do potrzeb rynku pracy Powiatu oraz kształcenia dla rozwoju preferowanych dziedzin gospodarki.

VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Celem monitoringu jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z jego założeniami i celami zawartymi w dokumentach programowych. Monitoring należy rozumieć jako systematyczne dokumentowanie realizacji, czyli zbieranie obiektywnych dowodów obrazujących stan wdrażania programów, zadań i projektów. Monitorowanie jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania programu. Program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy do roku 2020 będzie monitorowany w oparciu o ustalenia zawarte w tabeli „Cele strategiczne, operacyjne i zadania Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Nakielskiego”. Potencjalni partnerzy wymienieni w opisach poszczególnych celów i zadań, będą gromadzili dane niezbędne do oszacowania rezultatów poszczególnych działań. Procedury monitorowania, wypracowane w poszczególnych działach merytorycznych Urzędu, pozwolą na systematyczne zbieranie informacji nt. postępu wdrażania Programu. Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu dochodzenia do wyznaczonych celów oraz efektywności realizowanych zadań. Raz w roku wszystkie wskaźniki zostaną zebrane w zbiorczym dokumencie, który będzie stanowił roczny raport o stanie wdrażania Programu. Raport za rok poprzedni będzie przedstawiany władzom Powiatu w III kwartale kolejnego roku wdrażania Programu. Dane z monitoringu Programu będą stanowiły podstawową bazę informacyjną do przeprowadzenia ewaluacji Programu. Ewaluację przeprowadza się w celu ustalenia efektywności Programu i oszacowania skali oddziaływania Programu w odniesieniu do założonych w nim celów. Ewaluacja polega na dokonywaniu oceny stopnia realizacji działań zapisanych w dokumencie programowym i wypracowaniu wniosków i rekomendacji zmierzających do wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Przeprowadzenie ewaluacji będzie realizowane w wyniku stosownej decyzji władz samorządowych. Zakłada się, że ewaluacja będzie przeprowadzona dwukrotnie w okresie wdrażania Programu. Ewaluacja bieżąca będzie przeprowadzona w połowie okresu wdrażania Programu i jej głównym zadaniem będzie przede wszystkim ocena, czy wdrażanie Programu jest realizowane zgodnie z przyjętymi zapisami oraz sformułowanie wniosków i rekomendacji w kwestii ewentualnych korekt Programu. Przewiduje się możliwość wprowadzania zmian i jego aktualizacji. Odpowiedzialnym za zbiorcze sprawozdanie z realizacji programu będzie PUP w Nakle nad Notecią. Ewaluacja końcowa Programu będzie przeprowadzona po zakończeniu jego realizacji i jej głównym celem będzie ocena efektów jego wdrażania – tj. bezpośrednich rezultatów podejmowanych działań oraz ich długofalowego oddziaływania na rynek pracy powiatu nakielskiego.

Spis wykresów, tabel i rysunków

Wykres 1. Powierzchnia powiatów woj. kujawsko-pomorskiego w km ² , stan w dniu 01.01.2014 r.	7
Wykres 2. Procentowy udział powierzchni gmin w powiecie nakielskim.	8
Wykres 3. Stan ludności w powiecie nakielskim na tle ludności województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2008 – III kwartał 2014.	9
Wykres 4. Ludność w podziale na poszczególne gminy powiatu nakielskiego.	10
Wykres 5. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu nakielskiego 2009 – 2014.	11
Wykres 6. Trend zmian liczby ludności poszczególnych gmin powiatu nakielskiego w latach 2008-2014.	11
Wykres 7. Przyrost naturalny gmin powiatu nakielskiego w latach 2009-2013.	13
Wykres 8. Procentowy udział ludności na terenie powiatu nakielskiego według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2008 – 2013.	14
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON, w powiecie nakielskim w latach 2008-2013.	19
Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.	21
Wykres 11. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych powiatu nakielskiego na koniec 2013 r.	23
Wykres 12. Wskaźnik nasycenia przedsiębiorczością w powiatach ziemskich województwa kujawsko-pomorskiego na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym.	24
Wykres 13. Wskaźnik przedsiębiorczości (podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców).	25
Wykres 14. Wskaźnik przedsiębiorczości.	26
Wykres 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nakielskim, województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce w latach 2008-2014.	27
Wykres 16. Stopa bezrobocia w powiecie nakielskim na tle wybranych powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w roku 2008-2014.	28
Wykres 17. Porównanie stopy bezrobocia w powiecie nakielskim i Województwie Kujawsko – Pomorskim w 2014 roku.	29
Wykres 18. Liczba bezrobotnych w powiecie nakielskim w latach 2008 -2015.	30
Wykres 19. Zmiana liczby osób bezrobotnych w latach 2000 – 2014 (grudzień do grudnia roku poprzedniego).	31
Wykres 20. Struktura osób bezrobotnych wg wieku w latach 2013-2014.	32
Wykres 21. Struktura osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2013-2014.	33
Wykres 22. Struktura osób bezrobotnych wg stażu pracy w latach 2013-2014.	34
Wykres 23. Struktura osób bezrobotnych wg wykształcenie w latach 2013-2014.	34
Wykres 24. Zmiany liczby zarejestrowanych bezrobotnych w PUP Nakło w latach 2013 – 2015.	35
Wykres 25. Podjęcia pracy przez bezrobotnych mieszkańców powiatu nakielskiego w latach 2014 – 2015.	35
Wykres 26. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Nakło nad Notecią w latach 2014 – 2015.	36
Wykres 27. Podjęcia pracy w mieście i gminie Nakło nad Notecią w latach 2014 – 2015.	36
Wykres 28. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Szubin w latach 2014 – 2015.	37
Wykres 29. Podjęcia pracy w mieście i gminie Szubin w latach 2014 – 2015.	37
Wykres 30. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Kcynia w latach 2014 – 2015.	38
Wykres 31. Podjęcia pracy w mieście i gminie Kcynia w latach 2014 – 2015.	38
Wykres 32. Zmiany liczby bezrobotnych w mieście i gminie Mrocza w latach 2014 – 2015.	39
Wykres 33. Podjęcia pracy w mieście i gminie Mrocza w latach 2014 – 2015.	39
Wykres 34. Zmiany liczby bezrobotnych w gminie Sadki w latach 2014 – 2015.	40
Wykres 35. Podjęcia pracy w gminie Sadki w latach 2014 – 2015.	40
Wykres 36. Udział osób bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim na koniec 2013 roku wg powiatów.	48
Wykres 37. Udział podjęć pracy subsydiowanej w ogólnej liczbie podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg powiatów.	49
Wykres 38. Struktura zatrudnienia subsydiowanego bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	49

Wykres 39. Efektywność zatrudnieniowa podstawowych form aktywizacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	51
Wykres 40. Średni koszt ponownego zatrudnienia osób zaktywizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	51
Wykres 41. Efektywność zatrudnieniowa szkoleń w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	52
Wykres 42. Koszt ponownego zatrudnienia po szkoleniu w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	52
Wykres 43. Efektywność zatrudnieniowa staży w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	53
Wykres 44. Koszt ponownego zatrudnienia po stażu w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	53
Wykres 45. Efektywność zatrudnieniowa prac interwencyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	54
Wykres 46. Koszt ponownego zatrudnienia po pracach interwencyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	54
Wykres 47. Efektywność zatrudnieniowa robót publicznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	55
Wykres 48. Koszt ponownego zatrudnienia po robót publicznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	55
Wykres 49. Efektywność zatrudnieniowa prac społecznie użytecznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	56
Wykres 50. Koszt ponownego zatrudnienia po pracach społecznie użytecznych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	56
Wykres 51. Udział podjęć działalności gospodarczej w ogólnej liczbie zaktywizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	57
Wykres 52. Udział podjęć pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia w ogólnej liczbie zaktywizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	57
Wykres 53. Struktura aktywizacji bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	59
Wykres 54. Liczba bezrobotnych przypadająca na jednego pośrednika pracy w PUP w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	60
Wykres 55. Liczba bezrobotnych przypadająca na jednego doradcę zawodowego w PUP w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku wg PUP.	61
Wykres 56. Podział budżetu Funduszu Pracy w 2013 roku w PUP Nakło nad Notecią.	62
Wykres 57. Podział budżetu Funduszu Pracy w 2014 roku w PUP Nakło nad Notecią.	62
 Rysunek 1. Lokalizacja powiatu nakielskiego na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego .	 6
Rysunek 2. Mapa administracyjna powiatu nakielskiego.	7
Rysunek 3. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego	15
Rysunek 4. Kierunki rozwoju sieci drogowej woj. kujawsko-pomorskiego	16
Rysunek 5. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg powiatów w 2013r.	22
Rysunek 6. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg powiatów w 2013r.	22
Rysunek 7. Stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w grudniu 2014 roku.	28
Rysunek 8. Liczba bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2014.	61
Rysunek 9. Schemat powiązań Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy z innymi programami strategiami	69
Rysunek 10. Schemat powiązań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych wdrażających cele Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy z innymi programami strategiami	69

Tabela 1. Prognoza demograficzna ludności w województwie kujawsko-pomorskim, na lata 2014, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050.	12
Tabela 2. Demografia w latach 2012, 2013 oraz prognoza demograficzna ludności na lata 2014-2020 w Powiecie Nakielskim.	12
Tabela 3. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON - ogółem.	17
Tabela 4. Podmioty gospodarcze wg wielkości zatrudnienia.	17
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2014 r.	20
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg wybranych powiatów w 2013 r. i 2014 r.	23
Tabela 7. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności ogółem w gminach powiatu nakielskiego w latach 2008 – 2013.	25
Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych wg kategorii wiekowych w latach 2013-2014.	32
Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w latach 2013-2014.	33
Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych wg stażu pracy w latach 2013-2014.	33
Tabela 11. Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia w latach 2013-2014.	34
Tabela 12. Aktywizacja osób bezrobotnych na terenie powiatu nakielskiego w 2014 roku w ujęciu terytorialnym wg form aktywizacji.	45
Tabela 13. Efektywność zatrudnieniowa (w %) i kosztowa (w zł) podstawowych form aktywizacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku.	50
Tabela 14. Efektywność zatrudnieniowa (w %) form aktywizacji w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 r.	58
Tabela 15. Cele strategiczne, operacyjne i zadania Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Nakielskiego.	75

Lista skrótów

1. EFS – Europejski Fundusz Społeczny
2. GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3. IZ Instytucja zarządzająca RPO WK-P
4. LGD - Lokalna Grupa Działania
5. LGR - Lokalna Grupa Rybacka
6. MGOPS – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
7. ORSG - Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
8. PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
9. PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
10. PO WER - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
11. PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
12. PUP Nakło - Powiatowy Urząd Pracy w Nakle nad Notecią
13. RPDZ - Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia
14. RPO WK-P – Wojewódzki Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014 -2020
15. WUP Toruń – Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
16. ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
17. OWES – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Wykaz źródeł

1. Analiza porównawcza działalności powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego w 2013 roku, WUP Toruń 2014.
2. Dane własne Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią.
3. GUS - Bank Danych Lokalnych.
4. GUS – Ludność. Stan i Struktura w przekroju terytorialnym.
5. GUS, Biuletyn statystyczny województwa kujawsko-pomorskiego IV kwartał 2014 r.
6. www.wup.torun.pl/urząd/statystyki/liczba-bezrobotnych-w-wojewodztwie.
7. Rynek pracy Województwa Kujawsko—Pomorskiego. Biuletyn Informacyjny 12/2014 WUP Toruń 2015.
8. Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nakielskiego.
9. Strategia Rozwoju Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego.
10. Strategia Rozwoju Powiatu Nakielskiego na lata 2014-2020.
11. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego.
12. Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa kujawsko-pomorskiego. Zróżnicowanie wewnętrzne województwa, Toruń 2012.
13. WUS w Bydgoszczy, Demografia dziś i jutro. Prognoza ludności województwa kujawsko-pomorskiego do 2050 roku.